

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

สหกรณ์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา: เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

The Anticipation of Cooperatives toward the Role of the Cooperative Promotion Officer
for Promoting Cooperative Case Study: General Inspection Area 4th

นามผู้วิจัย นางสาวหนึ่งฤทัย อินทิวรรณนท์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์พรชัย สุภวิทิตพัฒนา, D.B.A.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์, Dr.rer.soc.oec.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สิงสิงณี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา: เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

The Anticipation of Cooperatives toward the Role of the Cooperative Promotion Officer
for Promoting Cooperative Case Study: General Inspection Area 4th

โดย

นางสาวหนึ่งฤทัย อินทிரาวนนท์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2554

หนึ่งฤทัย อินทิวารนนท์ 2554: ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา: เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชา
สหกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์พรชัย ศุภวิทิตพัฒนา, D.B.A. 189 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์ และเพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของ
สหกรณ์ โดยทำการศึกษากับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 กรมส่งเสริม
สหกรณ์ ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และสหกรณ์ภายในพื้นที่ความรับผิดชอบ

การศึกษาใช้แบบสอบถามกับสหกรณ์ตัวอย่าง จำนวน 90 ราย เพื่อสำรวจความคาดหวังของสหกรณ์
ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
จำนวน 16 ราย เพื่อสำรวจบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์

ผลการวิจัยพบว่า ประเภทและขนาดของสหกรณ์มีผลต่อความคาดหวังที่แตกต่างกันของสหกรณ์
โดยความคาดหวังของสหกรณ์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทำให้
สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 สหกรณ์คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ
เป็นบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ การจัดตั้งสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจ การตรวจสอบกิจการ และบทบาท
ด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ประเภทที่ 2 สหกรณ์ไม่คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ เป็นบทบาทด้านการดำเนินธุรกิจ การตรวจสอบกิจการ และบทบาทด้านการให้
คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ประเภทที่ 3 สหกรณ์คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
ไม่ได้ปฏิบัติ เป็นบทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่
บทบาทด้านการเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด
การส่งเสริมวิสาหกิจให้เป็นที่ปรึกษาในสถานศึกษา การส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบ
ราชการ และบทบาทด้านการอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่
ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์ ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายของส่วนราชการ
ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เพื่อให้ตรงตามความเหมาะสม และนำไปสู่การ
ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Neungruethai Intiraworanon 2011: The Anticipation of Cooperatives toward the Role of the Cooperative Promotion Officer for Promoting Cooperative Case Study: General Inspection Area 4.th Master of Arts (Cooperative Economics), Major Field: Cooperative Economics, Department of Cooperative.
Thesis Advisor: Mr. Pornchai Supavititpattna, D.B.A. 189 pages.

This study has the objective to assess the anticipation of cooperatives toward the role of the cooperative promotion officer and to analyze the suitable role of cooperative promotion officers as to affair consistency with the anticipation of cooperatives. The present study aimed to assess the functions and performance of the General Inspection Area 4th in Cooperative Promotion Department of Kanchanaburi Nakhon Pathom Ratchaburi and Suphanburi which include the cooperatives area.

The research applied the questionnaires and in-depth interviews to investigate the perceptions of the samples. The sample size was 90 individuals to whom questionnaires were given to survey to expectations toward the role of cooperatives promotion officer. Interviews with 16 cooperative promotion officers to survey the roles of cooperative promotion officers in the work operation on cooperative promotion were performed.

The results of the research revealed that the type and size of cooperative influence the diverse anticipations of the cooperatives. The anticipation of cooperatives was compared with the work operation of the cooperative promotion officers and divided into three types as follows: The first type is the anticipation of cooperatives and the operations of the cooperative promotion officer in regard the publication, establishment of cooperative, business operation, business inspection and the role in the provision of the consultation and coordination with the various work units. The second type includes operations performed by the cooperative promotion officer but which are not anticipated by the cooperatives. These included functions in regard the business operation, business inspection, consultation and coordination with the various work units. The third type includes functions anticipated by the cooperative but not rendered by the cooperative promotion officer. These functions under which are not in the power of the cooperative promotion officer to perform such as the representation of cooperatives in legal issues, the application of studies cooperative as compulsory a course in the educational institutions, the promotion for cooperative to maintain freedom from the government system and the training on rules and regulation to cooperative officer and new members in during cooperative operations. The results can be used to define government policy to develop functions of the cooperative promotion officer to be consistent with the suitability as to attain a sufficient level of quality of the work of the cooperative promotion officer.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์พรชัย สุภวิทิตพัฒนา ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดการจัดทำ รวมทั้งขอขอบคุณคณะกรรมการทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ช่วยทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าทุกท่าน ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และสหกรณ์ภายในพื้นที่ ความรับผิดชอบที่ช่วยให้ข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณฉัตรชัย ไตรรัตน์วิโรจน์ ที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาตั้งแต่การเริ่มจัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนทุกคนที่ให้อกำลังใจเสมอมา

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ผู้มีพระคุณและสรรพสิ่งที่สั่งامทั้งหลาย ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมีผู้นำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

หนึ่งฤทัย อินทิวานนท์
พฤษภาคม 2554

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดเรื่องสหกรณ์	6
ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างกรมส่งเสริมสหกรณ์	9
สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	10
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	13
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาท	22
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคาดหวัง	24
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคิดเห็น	26
ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานสหกรณ์	27
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีวิจัย	34
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	43
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ของสหกรณ์กลุ่มตัวอย่าง	44
ส่วนที่ 2 บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่งเสริมสหกรณ์ ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์	59
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากความคาดหวังของสหกรณ์ กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	147
อภิปรายผล	154
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	158
สรุปผลการวิจัย	158
ข้อเสนอแนะ	161
ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	163
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	164
ภาคผนวก	170
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	171
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	180
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	189

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนสหกรณ์ภายในพื้นที่ความรับผิดชอบ ของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4	34
3.2	จำนวนของสหกรณ์กลุ่มตัวอย่าง	35
3.3	จำนวนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4	37
3.4	กลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 16 ราย (อ้างอิงโดยการไต่รหัด)	38
4.1	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	44
4.2	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	44
4.3	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	45
4.4	ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการให้ความรู้ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	46
4.5	ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการให้คำแนะนำ ในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์	47
4.6	ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการส่งเสริม และแนะนำการดำเนินธุรกิจ	48
4.7	ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.8	ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน	53
4.9	ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการให้คำปรึกษา และประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ	56

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจที่มีลักษณะสำคัญแตกต่างจากองค์กรธุรกิจประเภทอื่น คือ เป็นองค์กรที่มีราคาหุ้นคงที่และมีอัตราค่าเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถือหุ้นได้ ซึ่งจำนวนหุ้นมีได้ไม่จำกัด และการแบ่งกำไรจะแบ่งตามความมากน้อยของการทำธุรกิจกับสหกรณ์และจำนวนหุ้นที่ถือ การก่อตั้งสหกรณ์ส่วนใหญ่ในประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาขบวนการสหกรณ์ มีชื่อเรียกว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งถือว่ากรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นส่วนราชการหลักในการส่งเสริม และพัฒนาขบวนการสหกรณ์ให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์แก่บุคคลากร กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์สู่ระดับสากล เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (ราชกิจจานุเบกษา, 2545)

การดำเนินกิจการของขบวนการสหกรณ์ที่ผ่านมายังไม่ค่อยประสบผลสำเร็จทั้งนี้มีส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นข้อบกพร่องของสหกรณ์ และสมาชิกของสหกรณ์ที่ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์ กรรมการดำเนินงานสหกรณ์ขาดความรู้และประสบการณ์ทางธุรกิจ และอีกประการหนึ่ง เนื่องจากข้าราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เอาระเบียบข้อบังคับของทางราชการเข้าไปใช้กับงานสหกรณ์มากเกินไป (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, 2521: 107) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Valko (อ้างใน พวงเงิน ธนะภูมิ, 2540: 4) ที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์กับรัฐว่า “แนวโน้มของการที่สหกรณ์จะได้รับการส่งเสริม และอยู่ภายใต้การนำของรัฐนั้นควรจะเป็นการชั่วคราว ตามความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์เป็นขั้นๆ และควรคลายความสัมพันธ์กับรัฐลง และเป็นอิสระมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสหกรณ์ขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์กับบทบาทของรัฐควรเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม” หมายถึง เมื่อสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้ามาก

ขึ้น หน่วยงานของรัฐควรเข้าไปมีบทบาทกับสหกรณ์น้อยลง ในทางตรงข้ามหากสหกรณ์ยังไม่มี การพัฒนาเท่าที่ควร หน่วยงานของรัฐก็มีความจำเป็นที่จะเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริม และ พัฒนาสหกรณ์มากขึ้น และในทัศนะของ ฟิรรัตน์ อังกรรัตน์ อดีตอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2535: คำนำ) เห็นว่าการที่เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปควบคุมงานของผู้จัดการสหกรณ์มาก เกินไป อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ของตัวผู้จัดการ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็น ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสหกรณ์ในระบบรัฐอุปถัมภ์ หรือรัฐส่งเสริมอย่างประเทศ ไทย แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์มีฐานะเป็นผู้ให้บริการ และสหกรณ์มีฐานะเป็น ผู้รับบริการ ดังนั้นหน่วยงานของรัฐที่มีต่อสหกรณ์จะต้องมีการปรับให้มีความเหมาะสมกับความ ต้องการของสหกรณ์ในแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ โดยเฉพาะสำนักงานสหกรณ์จังหวัดที่เป็นหน่วยงาน หลักในพื้นที่ และมีส่วนใกล้ชิดกับสหกรณ์มากที่สุด จำเป็นจะต้องกำหนดบทบาทการส่งเสริมและ พัฒนาสหกรณ์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับความคาดหวังของสหกรณ์ในจังหวัดที่รับการส่งเสริม การแนะนำ และการพัฒนาจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเป็นหน่วยงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค มี อำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล และให้บริการแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทุก ประเภท (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2553 ก) โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นผู้นำนโยบาย ในการส่งเสริมสหกรณ์ของรัฐไปปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป กลุ่มจัดตั้ง และส่งเสริมสหกรณ์ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการ จัดการสหกรณ์ หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ และนิคมสหกรณ์

อย่างไรก็ตามจะพบว่าในการปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมกิจการด้านสหกรณ์นั้นยังมีปัญหา มากมาย ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากรัฐและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ วัลลภ ลำพวย (2540: 243) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและกระบวนการนำนโยบายส่งเสริมสหกรณ์ของไทยไปปฏิบัติ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีแนวโน้มที่จะสนใจความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานมากกว่า ความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ขาดแรงจูงใจในการพัฒนา สหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้า แสดงให้เห็นถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์บางคนที่ยังขาด ความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และขาดทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ สหกรณ์ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากหาก บุคคลทำงานด้วยความไม่เข้าใจในสหกรณ์ ทั้งยังไม่มีความรักในงานของตน หรือมองสหกรณ์เป็น เพียงองค์กรธรรมดาแห่งหนึ่ง จะเป็นผลให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน ปฏิบัติงานได้ไม่เต็ม

ความสามารถ และหากมีบุคคลในลักษณะนี้อยู่ในงานสหกรณ์เป็นจำนวนมาก ย่อมไม่สามารถทำให้สหกรณ์บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจนำไปสู่ความล้มเหลวของสหกรณ์ได้ในที่สุด

การพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือพร้อมกับการมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกรวมทั้งบุคคลภายนอกนั้น ปัญหาที่สำคัญคือการพัฒนาคุณภาพของคนในสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในสหกรณ์อย่างแท้จริง ดังนั้นการให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การพัฒนาบุคลากร จึงเป็นกระบวนการให้การศึกษาในอันที่จะส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ความถนัด และทักษะแก่บุคลากร ทั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กร ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ นอกจากนี้การพัฒนาบุคลากรยังมีความหมายที่จะพัฒนาทัศนคติของการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจในการทำงาน และมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี 2535: 461)

การที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ให้ไปสู่แนวทางที่ต้องการได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยและกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันหลายประการเข้ามาสนับสนุน และจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กรให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบแบบแผนและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องอาศัยความคิดเห็นของกลุ่มผู้รับบริการซึ่งในที่นี้หมายถึงสหกรณ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ปฏิบัติงานในการส่งเสริมตรงกับความต้องการและความเหมาะสมของสหกรณ์อย่างแท้จริง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ จึงสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ได้ตรงตามความต้องการและความเหมาะสมของสหกรณ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรในขบวนการสหกรณ์ อันจะส่งผลต่อองค์กรและสมาชิกของสหกรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของสหกรณ์ในฐานะที่เป็นผู้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
2. เพื่อศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์
3. เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสหกรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความคาดหวังของสหกรณ์ ในการช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ทำให้ทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์
3. ทำให้ทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรจะเป็นในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์
4. เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดบทบาท ภารกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จะได้นำไปพิจารณาทบทวน ปรับปรุงบทบาทและวิธีการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ จะทำการศึกษาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และสหกรณ์ภายในพื้นที่ความรับผิดชอบ

นิยามศัพท์

ในการวิจัยเรื่องความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เพื่อการศึกษา ดังนี้

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค และมีหน้าที่ในการให้การส่งเสริมทั้งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในเขตความรับผิดชอบของพื้นที่ เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หมายถึง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ภาคการเกษตร และสหกรณ์นอกภาคการเกษตรในจังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี

ความคาดหวังของสหกรณ์ หมายถึง การคาดการณ์ของสหกรณ์ต่อบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรปฏิบัติ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ แนวคิดและทฤษฎีเพื่อประกอบการวิจัย รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องสหกรณ์
2. ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างกรมส่งเสริมสหกรณ์
3. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
5. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาท
6. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคาดหวัง
7. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคิดเห็น
8. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานสหกรณ์
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องสหกรณ์

สะอาด แก้วเกต และคณะ (2549: 57) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องสหกรณ์ไว้ ดังนี้

ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ คือ องค์กรของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบ ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมและความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดเป็นผลรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการคือ

- หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
- หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
- หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
- หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
- หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ
- หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชนโดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

สหกรณ์แบ่งเป็น 7 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น
2. สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง จึงรวมตัวกัน โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดิน ทำกินให้ราษฎร สร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่กับการดำเนินธุรกิจ
4. สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป
5. สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน มีความประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็น
6. สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นของผู้ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกัน โดยยึดหลักการประหยัดเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นสหกรณ์อีกประเภทหนึ่ง แยกออกจากสหกรณ์ออมทรัพย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนเดียวกันที่มีความประสงค์จะออมเงิน และทำธุรกิจร่วมกัน โดยใช้หลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

โครงสร้างการดำเนินงานสหกรณ์

โครงสร้างการดำเนินงานสหกรณ์ ประกอบด้วย สมาชิก ผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

สมาชิก หมายถึง ผู้ขอจดทะเบียนสหกรณ์ และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิก รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าได้เป็นสมาชิก เมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

ผู้จัดการ หมายถึง ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบการจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด ผู้จัดการจึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้จัดการจะจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำงานในสหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการ เลือกลงมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการมีหน้าที่ กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์

ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างกรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2553 ก) กล่าวถึง ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และ โครงสร้างกรมส่งเสริมสหกรณ์ ไว้ดังนี้

ภารกิจ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ในการ เพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการ เชื่อมโยงธุรกิจ สหกรณ์สู่ระดับสากล เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม

อำนาจหน้าที่

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 กำหนดให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการนิคมสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์
3. ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่ บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป
4. ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์

5. ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ให้กับคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ
6. ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการของตลาดสินค้าสหกรณ์ และสร้างเครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์ สหกรณ์กับเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้าง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แบ่งส่วนราชการออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ราชการบริหารส่วนกลาง ประกอบด้วย สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ สำนักพัฒนาระบบการบริหารจัดการสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ สำนักงานเลขานุการกรม กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง กองแผนงาน ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1,2 (ทำหน้าที่เสมือนสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในกรุงเทพมหานคร)
2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค คือ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2553 ก)

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2553 ก)

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ทุกประเภท และกลุ่มเกษตรกร
3. ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่ บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป
4. ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์
5. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภายในสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

หน่วยงานภายในสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ได้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้ (กองการเจ้าหน้าที่, 2550 ข)

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ
 - จัดทำและรวบรวมแผนงานแผน คำขอตั้งงบประมาณ
 - ติดตาม เร่งรัด และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนและ โครงการต่างๆ รวมทั้งรวบรวมสถิติข้อมูลด้านสหกรณ์
 - งานด้านการเงิน บัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์ งานด้านการบริหารงานบุคคล งานติดต่อประสานงาน งาน รวมทั้งงานสารบรรณ และงานธุรการทั่วไป
 - ดำเนินงานด้านเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 - ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและตามที่ได้รับมอบหมาย
2. กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ
 - ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรีสหกรณ์ และเยาวชนสหกรณ์
 - ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรีสหกรณ์ และเยาวชนสหกรณ์
 - ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร

- ศึกษา วิเคราะห์ ประสาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราช ดำริและโครงการอื่น ๆ
- ให้คำปรึกษา แนะนำในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ให้แก่หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์

- ติดตามการดำเนินการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดตามและดำเนินการประเมินผล รายงานผลงานและโครงการในหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงาน

- ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ

- ศึกษา วิเคราะห์ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- ศึกษา วิเคราะห์ส่งเสริมและพัฒนาสินค้า การบรรจุภัณฑ์และรูปแบบการบริการ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

- ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด และส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจการตลาดสหกรณ์สู่ทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ให้คำปรึกษา แนะนำในการแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ให้แก่หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์

- ประสานงานให้ความช่วยเหลือในการดูแล รักษา และการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

- ติดตามและดำเนินการประเมินผล รายงานผลงานและโครงการในหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงาน

- ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ

- ศึกษา วิเคราะห์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายในเพื่อพัฒนาให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง

- ศึกษา วิเคราะห์และเสนอแนะเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของโครงการ การจัดหา การลงทุน และการบริหารเงินทุนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการสนับสนุนเงินทุนและสินเชื่อแก่สหกรณ์รวมทั้งการติดตามและประเมินผล

- ให้คำปรึกษา แนะนำในการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ให้แก่หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์
 - ติดตามและดำเนินการประเมินผล รายงานผลงานและโครงการในหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงาน
 - ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและตามที่ได้รับมอบหมาย
5. หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ
- ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - ส่งเสริม เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากร สหกรณ์กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป
 - ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ระบบการบริหารจัดการ และการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
 - ส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มเกษตรกร ให้เป็นสหกรณ์
 - ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและตามที่ได้รับมอบหมาย
6. นิคมสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ
- ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรในเขตจัดนิคมสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ
 - วางแผนและประสานงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา นิคมสหกรณ์
 - ดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท และให้คำปรึกษา แนะนำตอบข้อหารือเกี่ยวกับการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินสหกรณ์
 - ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์นิคมและสหกรณ์ประเภทอื่นตามที่สหกรณ์จังหวัดมอบหมาย
 - ดำเนินการดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในเขตจัดนิคมสหกรณ์
 - ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องและตามที่ได้รับมอบหมาย

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ศุภมพร โยธาสมุทร (2535: 35-36) กล่าวว่า แม้ว่าการส่งเสริมสหกรณ์จะมีความสำคัญมาก แต่ถ้าผู้รับผิดชอบการส่งเสริมขาดความเข้าใจในแนวคิด และหลักการต่างๆ ของการส่งเสริมแล้ว ย่อมทำให้การดำเนินงานการส่งเสริมสหกรณ์เป็นไปอย่างผิดพลาด และไม่ก่อให้เกิดกลุ่มเป้าหมายที่รับ

การส่งเสริมสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด แต่กลับจะตกอยู่ในสภาพที่เป็นภาระให้ต้องคอยเลี้ยงดู อุ้มชูต่อไปไม่จบสิ้น

ในที่นี้หากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้มีความเข้าใจดีแล้วก็อาจพิจารณาต่อไปถึงการส่งเสริมสหกรณ์ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ที่จะให้ประสบความสำเร็จในแง่ของนักส่งเสริมสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นี้ ย่อมพบว่าคุณแจสำคัญสู่ความสำเร็จดังกล่าว อยู่ที่นักส่งเสริมเหล่านี้ต้องเข้าใจต่อไปถึงความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย ต้องเข้าใจในเป้าหมาย ความสามารถ สมรรถนะของเขาเหล่านั้น อีกทั้งต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพวกเขาจึงจะโน้มน้าวและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ในที่สุด

ฉะนั้นในฐานะที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ในการส่งเสริมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทในหลายด้านด้วยกัน จึงจะชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในที่สุด ซึ่งบทบาทดังกล่าว ได้แก่

1. ผู้นำนวัตกรรม โดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอันเป็นความรู้และข้อปฏิบัติที่ได้เลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งที่ได้นำไปเผยแพร่
2. ผู้กระตุ้นจิตใจ โดยกระตุ้นให้มีการพิจารณาทางเลือกและโอกาสต่างๆ ให้มีการทดลองวิธีการต่างๆ ที่สมควรที่จะทำไปประสิทธิภาพต่างๆดีขึ้น
3. ผู้วิเคราะห์ ช่วยกลุ่มเป้าหมายวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวกับตัวเขา อาชีพ ฯลฯ ทำให้เขาเข้าใจปัญหาได้กระจ่างขึ้น และมองเห็นแนวทางแก้ปัญหาคืออย่างตรงจุด
4. เป็นที่ปรึกษา โดยให้คำแนะนำเรื่องต่างๆ แก่กลุ่มเป้าหมายแล้วแต่กรณี
5. ผู้สนับสนุน สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มร่วมมือกันกระทำในสิ่งที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสม

6. ผู้ประสานงาน ระหว่างกลุ่มเป้าหมายละองค์กรอื่นๆ เพื่อประสานประโยชน์ในการใช้ทรัพยากร

7. ผู้วางแผนและประเมินผล เพื่อการผสมผสานความต้องการและผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคล เป้าหมายกิจกรรมในขั้นตอนต่างๆ ให้ก้าวสู่จุดมุ่งหมาย

ระดับของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

สยมพร โยธาสมุทร (2535 : 38-41) กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทุกคนแม้จะต้องรับผิดชอบต่อการส่งเสริมสหกรณ์ แต่ก็สามารถจัดแบ่งตามความรับผิดชอบออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับบริหารและควบคุมนโยบาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมซึ่งรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการ กำกับแนะนำ และประเมินผลแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับถัดๆ ลงมาจนถึงระดับท้องที่ ซึ่งถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับนี้จะมิใช่ผู้ที่ปฏิบัติการจริงในท้องที่ เพราะได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ไปตามสายการบังคับบัญชาแล้วก็ตาม แต่ก็อาจเปิดความรับผิดชอบ ในผลสุดท้ายของการส่งเสริมสหกรณ์ไปได้ ฉะนั้น โดยหลักการแล้วพึงที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ระดับนี้จะต้องมีความเข้าใจลึกซึ้งในปรัชญาการส่งเสริม วัตถุประสงค์ และวิธีการเทคนิคต่างๆ และสมควรอย่างยิ่งที่จะมีประสบการณ์ในทางปฏิบัติในท้องที่ด้วยตนเอง เพื่อจะได้สามารถพัฒนาการส่งเสริมสหกรณ์ให้เป็นที่ไปได้อย่างถูกต้องทิศทางสอดคล้องกับความเป็นจริง และสามารถประเมินสภาพปัญหาที่อยู่ได้บังคับบัญชาเผชิญปฏิบัติได้ถูกต้องแล้ว โดยมีใช่เป็นการนั่งเทียนหรือบริหารอยู่บนหอคอยงาช้าง แต่ควรจะมีหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1.1 วางแผนและกำหนดนโยบาย เนื่องจากงานส่งเสริมสหกรณ์มิใช่เป็นการดำเนินงานที่จะเสร็จสิ้นในระยะสั้นๆ ได้ แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องและไม่รู้จักจบสิ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดทิศทาง การดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนในระยะสั้นหรือระยะยาวให้สอดคล้องและครอบคลุมอย่างกว้างขวาง ในลักษณะภาพรวมของทุกโครงการ (Inter sectoral approach) ซึ่งการพิจารณาและตัดสินใจเช่นนี้มีเพียงมอบหมายให้ผู้อื่นกระทำแทนได้

1.2 การจัดองค์การ การทำให้กิจกรรมส่งเสริมสหกรณ์ด้านต่างๆ ดำเนินลุล่วงตามแผน ต้องอยู่บนพื้นฐานโครงสร้างองค์การที่ดี ที่เอื้ออำนวยให้ความสะดวกและยืดหยุ่นได้พอควร ซึ่งผู้รับผิดชอบในระดับนี้ก็พึงจัดโครงสร้างที่จะช่วยให้งานต่างๆ ไหลไปได้อย่างคล่องตัว

1.3 การจัดการบุคคล จำเป็นต้องมีการคัดเลือก สรรหา จัดเสริมและวางแผนกำลังคน ให้รัดกุมสอดคล้องกับแผน ตลอดจนมอบหมายและกระจายงานอย่างยุติธรรม ซึ่งในที่นี้จำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจตามแนวทาง การจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นพิเศษด้วย

1.4 การพิจารณาและจัดสรรงบประมาณ โครงการส่งเสริมสหกรณ์ด้านต่างๆในแต่ละท้องถิ่นที่จะได้มีการผสมผสานมิให้ซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้เนื่องจากทรัพยากรต่างๆที่จะสนับสนุนการส่งเสริมสหกรณ์นั้น มีอยู่อย่างจำกัด จึงควรได้มีการพิจารณาคัดเลือกโครงการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและไม่ล่าช้าจนเกินการณ์ ตลอดจนต้องมีแนวทางการพิจารณาที่สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างคล่องตัวด้วย ทั้งในแง่ของการถ่ายเททรัพยากรและการบริหารโครงการเอง ทั้งนี้เพราะปัญหาและความจำเป็นในท้องถิ่นต่างๆ และในแต่ละช่วงเวลามักจะแปรเปลี่ยนอยู่เสมอ แต่ควบคู่กับความคล่องตัวที่เหมาะสมดังกล่าว ก็จำเป็นต้องจัดให้มีระบบบัญชี การเงิน งบประมาณที่รัดกุม เพื่อสะดวกในการกำกับและจัดสรรแก่โครงการต่างๆ

1.5 การแนะนำ เมื่อได้มอบหมายหน้าที่ไปตามความรับผิดชอบ ณ ระดับต่างๆแล้ว จึงควรที่จะได้มีการแนะนำและดูแลผู้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วย

1.6 การควบคุมและประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงสมรรถนะองค์การส่งเสริมทางสหกรณ์เองว่ามีความอ่อนแอหรือไม่ เพียงใดและอย่างไร หรือควรปรับปรุงในประเด็นใด อย่างไรบ้าง

1.7 รักษาสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานในโครงสร้างการส่งเสริมสหกรณ์เอง องค์การส่งเสริมด้านอื่นๆ เช่น เกษตร ประมง สาธารณสุข สถาบัน การศึกษา องค์การพัฒนาภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสาธารณชน ซึ่งการติดต่อและให้รับรู้ซึ่งกันและกันในระดับนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการเอื้ออำนวยและประสานกิจกรรมต่อไปในระดับท้องถิ่น

2. ระดับผู้กำกับแนะนำ ได้แก่ ผู้อยู่เบื้องหลังการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่ปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง เปรียบเสมือนพี่เลี้ยงที่คอยกำกับให้การดำเนินงานอยู่ในแนวทาง และโดยสนับสนุนจัดเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นให้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วควรทำหน้าที่ ดังนี้

2.1 วางแผนในการจัดกระจายโครงการต่างๆ ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับท้องถิ่น

2.2 ทำการสอน และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

2.3 อำนาจการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

3. ระดับผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่นับว่ามีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะเป็นจุดสัมผัสระหว่างงานส่งเสริมสหกรณ์กลุ่มเป้าหมาย และควรจะเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มใหญ่ที่สุดในด้านการส่งเสริมสหกรณ์

ภาระหน้าที่ประจำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นั้น จะสัมพันธ์และคลุกคลีอยู่กับผู้คนในสภาพที่เป็นภาวะชีวิตจริงของบุคคล หรือกลุ่ม หรือชุมชนนั้นๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ณ ตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งยุทธศาสตร์ที่จะสามารถล่วงรู้หรือศึกษาปัญหาของสหกรณ์ และบุคคลหรือทั้งชุมชนนั้นได้อีกเช่นกัน ฉะนั้นการทำงาน ณ จุดนี้จะต้องเป็นการทำงานที่ทำให้ผู้อื่นซึ่งก็คือ กลุ่มเป้าหมาย โดยในที่นี่จะให้ความสำคัญแก่ผู้อยู่ในโครงสร้างของสหกรณ์ และครอบครัวเป็นก่อนอื่น กลุ่มอื่นภายนอกจะถัดออกไป คือต้องให้เขาได้เล็งเห็นและเกิดความมั่นใจเชื่อถือในตัวของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ด้วย ซึ่งภาระหน้าที่ในส่วนนี้ย่อมมีแตกต่างกันออกไปตามแต่ละสภาพการณ์อย่างหลากหลาย

กรอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

การที่บุคคลมีแต่ความตั้งใจจริงในการส่งเสริมสหกรณ์แล้ว มิใช่จะเป็นนักส่งเสริมสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ดีได้ และแม้จะได้มีการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตรงกับการเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แล้วเขาจะทำงานได้ดีตลอดไป ดังนั้น ความจำเป็นในแง่ของการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมสหกรณ์ จึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งวิธีการหนึ่งที่พึงกระทำก็คือการอบรม

วัตถุประสงค์ในการอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ซึ่งในที่นี้พิจารณาเฉพาะหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ระดับปฏิบัติการในท้องที่ ที่จะทำการถ่ายทอดอย่างมีระบบไปสู่บุคคลเป้าหมาย อันเป็นการทำให้วิชาการเข้าสู่สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งการอบรมเจ้าหน้าที่เหล่านี้พึงมีวัตถุประสงค์อย่างน้อย 6 ประการ คือ

1. พัฒนาความสามารถในการจูงใจกลุ่มเป้าหมาย
2. พัฒนาในการใช้ภาษาที่ถูกต้องในการถ่ายทอด และสื่อความหมายให้เหมาะสมกับระดับบุคคล
3. เพื่อให้มีทักษะในการจัดทำแผนการสอน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. เพิ่มพูนความเข้าใจในบทบาทที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ที่นอกเหนือจากวิธีการบรรยายให้แก่กลุ่มเป้าหมาย
5. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการเรียนรู้
6. เพื่อปรับปรุงลักษณะนิสัยขณะทำการส่งเสริม หรือนำเสนอต่อกลุ่มเป้าหมาย

หลักการส่งเสริม

สฤมพร โยธาสมุท (2535: 28–31) การดำเนินการส่งเสริมในแต่ละท้องถิ่น แต่ละชุมชน หรือแม้แต่ในแต่ละโครงการ และแต่ละช่วงเวลากัน หรือต่างภาวะแวดล้อมกันย่อมมีความแตกต่างกันไปตามสภาพนั้นๆ ที่เผชิญอยู่ เป็นต้นว่าในสังคมที่เรียบง่ายและไม่มีตัวเร่งในการพัฒนาเท่าใดนัก มักมีความต้องการขั้นพื้นฐานมากกว่าสังคมที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้น โครงการส่งเสริมต่างๆ ที่ควรสนับสนุนในสังคมเช่นนี้จึงควรเป็นการสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานต่างๆ เช่น การสาธารณสุข การสุขอนามัย ในขณะที่ในอีกสังคมหนึ่งอาจจำเป็นต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีใหม่ทดแทนเทคโนโลยีรุ่นเก่า แต่ถึงแม้ว่าการส่งเสริมในแต่ละสภาพจะแตกต่างกันเช่นนี้ก็ตาม การส่งเสริมในสภาพนั้นๆ ก็ยังคงต้องดำเนินไปตามแนวทางผู้จุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งในแนวทางดังกล่าวมีบางขั้นตอนที่พึงกระทำในทิศทางเดียวกัน และสามารถส่งผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยในส่วนที่กล่าวนี้เอง จัดได้ว่าเป็นที่หลักการที่พึงกระทำในการส่งเสริม ไม่ว่าจะดำเนินการส่งเสริมโครงการใดหรือภายใต้สภาพใดๆ

หลักการที่สำคัญของการส่งเสริม แบ่งออกเป็น 6 ประการ คือ

1. ความสอดคล้องกับวัฒนธรรม (Harmony with Culture)

จากการที่มนุษย์เป็นผู้ที่นิยมใช้ชีวิตแบบกลุ่ม และมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ ให้ซึมซับอยู่ในกลุ่มสืบๆต่อกันไป โดยวัฒนธรรมดังกล่าวย่อมจะครอบคลุมมนุษย์เองในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

- ทักษะ ได้แก่ วิชาการ เครื่องใช้ เครื่องมือ เครื่องมือที่มนุษย์ใช้ดำรงชีพ
- ความคิด ได้แก่ ค่านิยม ทศนคติ แนวทางการตัดสินใจ การศรัทธาในศาสนา
- ความเป็นอยู่ ได้แก่ องค์กรแต่ละองค์กรในสังคมนั้นๆ ที่มนุษย์เองยอมรับสำหรับการใช้ชีวิตในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น เช่น โรงเรียน วัดวาอาราม ศูนย์อนามัย ฯลฯ

ฉะนั้นการส่งเสริมใดๆ ก็ตามจำเป็นที่จะต้องทำตามกระบวนการ เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันไปในเชิงเร่งเร้าให้เกิดทั้งความคิดและทักษะ ตลอดจนเข้ากันได้กับความเป็นอยู่นั้น ซึ่งย่อมเป็นไปได้ด้วยการเริ่มจากสถานที่เป็นจริงและเงื่อนไขที่เป็นอยู่จริงในท้องถิ่นนั้น ตลอดจนให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมและความพร้อมต่างๆ เท่าที่มีในชุมชน

2. การดำเนินงานแบบประชาธิปไตย

โดยทั่วไปแล้ว การนำเสนอซึ่งโครงการใหม่ๆ ผู้ผู้คนหรือท้องถิ่นนั้นๆ อาจจะขัดกับค่านิยมของชุมชนและสังคมที่เคยมีอยู่ เช่นการใช้เครื่องยนต์ช่วยในการผลิตแทนการใช้แรงงานสัตว์ การให้ผู้คนท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบของการประชุมแบบเป็นทางการ แทนที่จะเป็นการพบปะพูดคุยกันในสัพเพเหระอื่นๆ การให้เป็นผู้ริ่ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย แทนที่การทำอะไรที่งั่วๆว้างๆ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สกปรกรกรุงรัง ฯลฯ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้หรืออื่นๆ ย่อมต้องพบกับต่อต้านบนพื้นฐานของวัฒนธรรมนั้นๆ จริงอยู่ในบางโครงการอาจดำเนินการไปได้ เมื่อมีอำนาจบางอย่างหนุนหลังพอเพียง เป็นต้นว่าอำนาจจากผู้มีอิทธิพลในชุมชนนั้น อำนาจเงินที่อุดหนุน ฯลฯ แต่คราใดที่สูญสิ้นอำนาจเหล่านี้ไปผู้คนก็จะพากันกลับเข้าสู่พฤติกรรมและการดำเนินชีวิตแบบเดิมๆ ยกเว้นบางโครงการที่มีโอกาสดำเนินการติดต่อกันเป็นแรมปีจนส่งผลแห่งความสำเร็จให้ปรากฏและยอมรับได้

ฉะนั้นถ้าโครงการส่งเสริมได้เป็นที่ยอมรับตั้งแต่แรกจากระดับบุคคล กลุ่มและชุมชนด้วยกันแล้ว ก็น่าจะเป็นฐานอำนาจที่แข็งแกร่งที่จะหนุนให้โครงการๆ นั้นดำเนินการต่อไปได้ ฐานความแข็งแกร่งดังกล่าว ย่อมอยู่ที่ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง ซึ่งความร่วมมือจากหลายบุคคลหลายความคิดย่อมมีประเด็นที่แตกต่างหลากหลาย ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยย่อมเป็นหนทางที่จะช่วยเร่งให้เข้าถึงเป้าหมายในระยะยาวได้เร็วขึ้น โดยที่ยังคงสอดคล้องกับผู้คนในท้องถิ่นๆ ยิ่งไปกว่านั้นการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยยังเป็นกระบวนการที่สมานไมตรีดีไปกว่าการต่อต้านเสียอีก

3. หลักการส่งเสริมเพิ่มเติม

เนื่องจากการส่งเสริมนั้นต้องทำงานกับคน ซึ่งในหลักข้อนี้ถือว่าการส่งเสริมเองต้องทำงานทั้งกับแต่ละบุคคล แก่กลุ่ม และแก่ชุมชน เนื่องจากในทุกชุมชนนั้นมีผู้คนหลายจำพวกหลายกลุ่ม ที่ต่างส่งผลกระทบต่อเนื่องให้แกกันและกัน เช่นผลผลิตที่ขาดคุณภาพของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์กลุ่มหนึ่ง ยิ่งดึงมาตรฐานผลผลิตของสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์นั้นที่จะนำส่งสู่ตลาดให้พลอยตกต่ำลงไปด้วย หรือการที่สมาชิกบางคนขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ แต่บุคคลในครอบครัวกลับเป็นผู้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ก็ย่อมไม่อาจช่วยดึงให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวโดยรวมของสมาชิกดีขึ้นได้ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมจึงต้องทำหน้าที่ส่งเสริมให้แก่ทุกๆ คนในชุมชน ถึงแม้จะไม่สามารถทำให้แก่ทุกๆ กลุ่มในชุมชนได้ แต่ก็มิใช่จะทำการส่งเสริมให้เฉพาะแก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น นั่นคือจำเป็นต้องทำงานทั้งแก่ผู้มีฐานะดีและยากจน ผู้เป็นเจ้าของที่ดินทั้งรายใหญ่และรายย่อย ผู้เช่าทำกินและผู้เป็นเจ้าของ ผู้คนในตรอกซอยและผู้คนริมถนนใหญ่ ผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ผู้ที่คาดว่าจะจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ และผู้ที่มีใจสมาชิกสหกรณ์ ฯลฯ ทั้งนี้โดยไม่แบ่งชั้นวรรณะของผู้คน หรือเพ่งเล็งเฉพาะความสำเร็จของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะเท่านั้น

4. หลักการอาศัยผู้นำ

โครงการต่างๆ ในการส่งเสริมนั้นต้องทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ ด้วยแนวคิดพื้นที่ที่ไม่ซับซ้อน แต่ครอบคลุมขอบข่ายที่กว้างขวาง และต้องสามารถทำให้ผู้คนเข้าใจและตระหนักชัดเจนได้เป็นอย่างดี ให้เขาสามารถแสดงออกได้โดยง่าย ซึ่งในส่วนนี้อาจทำได้สะดวกขึ้นถ้าอาศัยความเป็นผู้นำ และผู้นำในท้องถิ่น และสนับสนุนระบบการสอนกันเองในกลุ่มบุคคลเหล่านั้น (Self service approach) ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนเองมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น สร้างความเป็นผู้นำให้แก่เขา และมั่นใจในองค์กรที่เขาเป็นตัวแทนอยู่

โครงการในลักษณะนี้อาจไม่จำเป็นต้องได้มาจากผู้รู้แต่เพียงฝ่ายเดียว กล่าวคือ อาจได้มาจากความร่วมมือของชุมชนเอง ซึ่งในประเด็นนี้ก็ถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการส่งเสริมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

5. หลักว่าด้วยการให้เห็นจริง

ปกติแล้วผู้คนมักคิดตามมุมมองของเขาและชุมชนของเขาเอง ซึ่งก็เป็นอิทธิพลจากการสะสมซึ่งแนวคิด ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เขาหรือชุมชนได้รับมาก่อนหน้านั้น ดังนั้นในขณะที่ผู้รับการส่งเสริมอาจมองปัญหาจากสายตาของเขาออกมาในแง่หนึ่ง และผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมก็มองจากสายตาของเขาเองออกมาในแง่หนึ่ง จึงมีความจำเป็นยิ่งขึ้นที่ผู้รับผิดชอบการส่งเสริมจะต้องพยายามให้เกิดความสอดคล้องกันในการมองปัญหานั้นๆ ทั้งจากสายตาของชุมชนเอง และจากสายตาของผู้ทำการส่งเสริม นั่นคือการทำให้การมองปัญหาต่างๆ สัมพันธ์กันและสอดคล้องกัน โครงการต่างๆ ลงไปที่สามารถผสมผสานเข้ากันได้ต่อการแก้ปัญหาต่างๆ โดยที่ต่างฝ่ายต่างก็ควรเห็นจริงและยอมรับในประเด็นต่างๆ ด้วยความสมัครใจ ซึ่งในระยะแรกอาจกระทำเฉพาะกลุ่มที่น่าจะใกล้ชิดกับประโยชน์ที่พึงได้จากโครงการนั้นๆ เป็นก่อนอื่น สร้างให้เกิดความสนใจร่วมกัน ความเข้าใจ ซึ่งเมื่อกลุ่มนี้ตั้งใจลงมือทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและสามารถส่งผลในทางปฏิบัติให้เห็นจริงได้ ย่อมเป็นการง่ายที่จะชักนำหรือขยายไปสู่กลุ่มอื่นๆ ได้ นอกจากนี้การส่งเสริมในทุกโครงการควรทำให้อยู่ภายในงบประมาณอย่างเหมาะสม และในขณะเดียวกัน การจัดงบประมาณสำหรับแต่ละโครงการก็พึงให้ในปริมาณที่เหมาะสมกับโครงการนั้นๆ ด้วย มิใช่ว่าโครงการจำเป็นต้องใช้งบประมาณมากแต่กลับได้งบประมาณน้อยเกินไป จนไม่พอเพียงต่อการให้โครงการบรรลุผลสำเร็จได้ หรือในบางโครงการกลับได้รับงบประมาณที่มากเกินไปจนไม่เป็นจริงๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมต้องเริ่มจากสภาพที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย (สหกรณ์) และอยู่บนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริง เพื่อเป็นการเข้าถึงผลประโยชน์และปัญหา โดยมีพื้นฐานที่เกิดจากความสมัครใจของสหกรณ์ และสหกรณ์ต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริม เช่น การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่กำหนด การกำหนดปัญหา การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริม ดังนั้นการส่งเสริมสหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดีนั้นจึงขึ้นอยู่กับกลุ่มสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นสำคัญ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาท

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาท มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความของบทบาทไว้แตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2519: 120) ให้ความหมายของบทบาทว่า หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงออกของคน ซึ่งคนอื่นอาจคาดหวังว่าเขาจะทำเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง การที่ประชาชนคาดหวังหรือหวังให้เขากระทำอย่างนั้นก็ถือเอาฐานะ และหน้าที่ทางสังคมของเขาเป็นมูลฐาน

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2527: 28) อธิบายความหมายของบทบาทว่า หมายถึง การประกอบพฤติกรรมตามตำแหน่ง ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมตามลักษณะการรับรู้ตามที่แสดงจริง บทบาทเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่

วิเชียร บุญประสิทธิ์ (2529: 19) ให้ความหมายว่า บทบาท คือ การแดงออกหรือพฤติกรรมหรือการปะทะสังสรรค์ของบุคคลอันเป็นผลมาจากหน้าที่ ตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคมของบุคคลนั้นๆ ในกลุ่มสังคม

Levinson (1971, อ้างใน จันทรา สวัสดิผล, 2540: 9) สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้มุ่งไปถึงหน้าที่อันควรทำ
2. บทบาท หมายถึง ความเห็นของบุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือแนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆ

ธนพร คล้ายกัน (2541: 9) ให้ความหมายว่า บทบาท เป็นการกระทำหรือแบบแผน พฤติกรรมต่างๆ ตามสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของสถานภาพทางสังคมของบุคคล

Second and Bachman (1990, อ้างใน สมถวิล เทียวประดิษฐ์ 2542: 12-13) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในบทบาทได้ ซึ่งอยู่ในภายใต้สภาวะการณ์

จากความหมายของบทบาทสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหรือแสดงออกที่เป็น แบบแผนของพฤติกรรม หรือการกระทำต่างๆ ตามสิทธิ อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของ สถานภาพทางสังคมที่เป็นอยู่นั้น เพื่อให้บุคคลได้ประพฤติ หรือปฏิบัติหน้าที่อันควรพึงกระทำ ตามที่กำหนดไว้ ภายใต้สถานภาพและขอบเขตที่ได้กำหนดไว้

บทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง

บทบาทที่ปฏิบัติจริงตามแนวคิดของ Mead (1931, อ้างใน จันทรา สวัสดิผล, 2540: 17) อธิบายไว้ว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่เป็นจริงนั้น จะต้อง ประกอบด้วย

1. การรู้จักตนเอง
2. พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ซึ่งเหมาะกับการส่งเสริมฐานะของตนเอง
3. ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวกับผู้อื่นซึ่งเป็นแบบอย่าง เพื่อให้การกระทำเฉพาะอย่าง เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ
4. การประเมินผลการกระทำตามบทบาท ด้วยตนเองและโดยบุคคลอื่น

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (2522: 32-33) ให้ความหมาย บทบาทและแนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงไว้ว่า สำหรับบทบาทนั้น บุคคลย่อมแสดงบทบาท ตามสิทธิและหน้าที่ตามสถานภาพ แรแสดงบทบาทของบุคคลแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1. บทบาทตามความคาดหวัง (Expected Role) เป็นบทบาทที่ต้องแสดงตามความคาดหวัง ของผู้อื่น

2. บทบาทตามลักษณะการรับรู้ (Perceive Role) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพจะรับรู้เองว่า ตนควรจะมีบทบาทอย่างไร หรือคาดหวังว่าตัวเองควรแสดงพฤติกรรมอย่างไร

3. บทบาทที่แสดงจริง (Actual Role) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจจะ เป็นบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือตนเองคาดหวัง หรืออาจจะไม่เป็นบทบาทตามที่สังคมคาดหวัง และตนเองคาดหวัง

Still (1951, อ้างใน จันทรา สวัสดิผล, 2540: 18) ให้ความเห็นว่า บทบาทที่คาดหวังเป็นการกระทำหรือคุณสมบัติต่างๆ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหนึ่งๆ ควรจะมี ผู้ใดตำแหน่งไม่เพียงแต่แสดงพฤติกรรมตามบทบาทซึ่งสอดคล้องกับการคาดหวังของคนอื่นๆ ในสังคมทั่วไป ยังต้องแสดงบทบาทซึ่งจะให้การครอบครองตำแหน่งของตนเองอยู่ตลอดไป การที่จะแสดงบทบาทให้ประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับความต้องการของบุคคลนั้น

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่ปฏิบัติจริงตามตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของสังคม ส่วนบทบาทที่คาดหวัง หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ควรปฏิบัติตามตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของสังคม

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคาดหวัง

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคาดหวัง มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความของความคาดหวังไว้แตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2519) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความคาดหวังว่าความคาดหวังมิได้จำเพาะเจาะจงที่การกระทำอย่างเดียว แต่จะรวมไปถึงแรงจูงใจ ความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติและค่านิยมอีกด้วย ทั้งนี้ความคาดหวังในบทบาทเป็นเรื่องของการที่สมาชิกของกลุ่มโดยทั่วไปรับรู้ ตั้งความคาดหวังว่าบุคคลที่ครอบครองสถานภาพอยู่ ควรจะกระทำ มีแรงจูงใจ มีความเชื่อ มีความรู้ มีทัศนคติ หรือมีค่านิยมอย่างไร

เต็มดวง เจริญสุข (2532) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นความคิด ความรู้สึก ความต้องการหรือความมุ่งหวังของบุคคลที่มีต่อบางอย่าง ซึ่งจะเป็นบุคคล เหตุการณ์ การกระทำ ฯลฯ เป็นการคิดไว้ล่วงหน้าและความคาดหวังจะเป็นไปตามประสบการณ์ของบุคคล

ประเทือง สุงสุวรรณ (2534) ให้ความหมายของความคาดหวังว่า ความคาดหวังเป็นความต้องการ ความรู้สึก หรือความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของบุคคลในการคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คิดว่าควรจะมีเกิดขึ้น ควรจะเป็น หรือควรจะมีเกิดขึ้นในอนาคตตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ และความคาดหวังนี้จะถูกต้องมากน้อยเพียงใดขึ้นกับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

Clay (1998, แปลโดย สุวิชา กิตติกุลพันธ์ 2551) กล่าวว่า ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ใดๆ เป็นการคาดการณ์ คาดคิด หรือคาดคะเนล่วงหน้าถึงอนาคต หรือเป็นความมุ่งหวังต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ตามความต้องการ

Parasuraman (1991, แปลโดย สุวิชา กิตติกุลพันธ์ 2551) กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลแบ่งได้เป็นสองระดับ ซึ่งแตกต่างกันระหว่างระดับความต้องการที่ปรารถนากับระดับความต้องการที่เคยได้รับ ในระดับแรกเป็นความมุ่งหวังที่ต้องการได้รับ เหมือนกับครั้งที่เคยได้รับผ่านมา และในระดับที่สองคือ เกิดจากความมุ่งหวังปรารถนาไว้ว่าควรจะได้รับ ซึ่งโดยทั่วไปปรารถนาว่าจะดีกว่าครั้งที่เคยได้รับผ่านมา

จากความหมายของความคาดหวังสรุปได้ว่า ความคาดหวัง คือ การคาดการณ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ที่มีต่อบุคคลอื่นให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนา โดยใช้ความคาดหวังเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรมต่อบุคคลที่ตนคาดหวังในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้คาดหวัง ประสบการณ์ และการเห็นคุณค่าของการกระทำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคิดเห็น มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความของความคิดเห็นไว้แตกต่างกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

กฤษณี มหาวิรุพห์ (2531: 37) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคคลจะแสดงออก โดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งเกิดขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญ การแสดงความคิดเห็นเหล่านี้อาจจะได้รับการยอมรับ หรือการปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

ศรีสมบุญณ์ เข้มกมล (2538: 47) กล่าวว่า ความคิดเห็นการแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อ มั่นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการประมวลผลสิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้น โดนมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจจะทำด้วยคำพูด หรือการเขียนก็ได้

โกศัย วงศ์อนันต์นนท์ (อ้างใน ปนัดดา คุปประเสริฐ, 2544: 10) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดง ออกด้านความรู้สึกหรือเหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น เป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ตาม อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ การแสดงความคิดเห็นอาจแสดงได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

ในการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นต่างๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถาม สอบถาม บันทึกลงไว้และรวบรวมข้อมูล ซึ่ง Best (อ้างใน ไพรัช สุขสงญาติ, 2542: 34) สรุปได้ว่าวิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็น คือการแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร แล้วจะได้สามารถทำตามความคิดเห็นเหล่านั้นได้ หรือในการวางนโยบายใดๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควร หรือตัดสินใจที่จะดำเนินตามนโยบายหรือล้มเลิกนโยบาย

อัญชลี จันทพลอย (2548: 53) กล่าวว่า เนื่องจากความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนะ และการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็นจะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทาง หรือนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้ การวัดความคิดเห็นที่ทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยม ได้มีการสร้างแบบสอบถามสำหรับวัดสิ่งต่างๆ ดังกล่าวแต่ก็ยังไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด เพราะมีบางส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่แล้วยังไม่มีการแบ่งแยกออกจากทัศนคติอย่างชัดเจน และมีบ่อยครั้งที่คำทั้งสองถูกใช้สลับกัน แต่อย่างไรก็ตามการสำรวจความคิดเห็นมักจะเป็นการถามสิ่งทีเฉพาะเจาะจง ซึ่งผลที่ได้ออกมาจากการสอบถามความคิดเห็นเหล่านี้ จะเป็นตัวชี้ความพอใจ ความไม่พอใจ ความเห็นด้วย ความไม่เห็นด้วยของกลุ่มเป้าหมาย

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางด้านความเชื่อ และความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นจากการพูดหรือการเขียนก็ได้ โดยมีพื้นฐานจากความรู้ ประสบการณ์ รวมไปถึงสภาพแวดล้อม ซึ่งต่างมีส่วนทำให้การแสดงความคิดเห็น สามารถแสดงออกได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้การสอบถาม รวบรวมข้อมูล โดยแสดงออกมาให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานสหกรณ์

สุชิน ปลีหะจินดา (2537: 51) กล่าวว่า วั้วว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานสหกรณ์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยภายในประกอบด้วย

1.1 คน (man) ในการดำเนินงานของสหกรณ์จะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง 3 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ ความสำเร็จของสหกรณ์ นอกจากจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่เหมาะสมของบุคคลในแต่ละฝ่ายแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ ในอุดมการณ์ และหลักการสหกรณ์ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ ที่แต่ละคนมีอยู่ในสหกรณ์ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ที่แต่ละฝ่าย ควรยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

1.2 เงิน (money) สหกรณ์สามารถระดมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานได้จากแหล่งต่างๆ ดังนี้ คือ จากสมาชิก จากสหกรณ์เอง จากสถาบันการเงิน และแหล่งเงินทุนอื่นๆ ความสำเร็จของสหกรณ์ส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการจัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ และการใช้เงินทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด

1.3 วัสดุอุปกรณ์ (materials) ในที่นี้วัสดุอุปกรณ์จะรวมถึงเครื่องมือเครื่องจักรและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ของสหกรณ์ ด้วยการที่สหกรณ์จะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ และเพียงพอที่จะใช้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการลงทุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้ ควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าด้วย

1.4 การจัดการ (management) การจัดการ คือ การนำทรัพยากร คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์เข้าประสานกัน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ได้รับผลตอบแทนมากที่สุด โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด หรือเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั่นเอง

2. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

2.1 สถานการณ์ของเศรษฐกิจ สถานการณ์เศรษฐกิจทั้งในและนอกประเทศ ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย สภาพเงินเฟ้อ การรวมตัวเพื่อประโยชน์ทางการค้าของกลุ่มประเทศต่างๆ การตกลงว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากร และอื่นๆ จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจุดใดจุดหนึ่งในโลก ก็จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของจุดอื่นๆ ด้วย ดังนั้น ความสำเร็จของสหกรณ์ส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการติดตามข้อมูล ข่าวสาร และการนำเสนอการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

2.2 ภาวะสังคม ภาวะสังคมที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของสหกรณ์ ได้แก่ วัฒนธรรม และค่านิยม บางประการที่มีอยู่ และที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ จะทำให้สมาชิกและผู้บริหารของสหกรณ์ยึดติดอยู่กับผลประโยชน์และการเอาตัวรอด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นอุปสรรคขัดขวางการทำงานร่วมกันซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาสหกรณ์

2.3 การเมืองในประเทศไทย และประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ บทบาทของรัฐในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของสหกรณ์ เพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่ในประเทศต่างๆ เหล่านี้ มีขนาดเล็กและพึ่งพาตนเองไม่ได้ การเข้าไปมีส่วนในการสนับสนุนการเจริญเติบโตของสหกรณ์โดยภาครัฐจึงมีความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกของการพัฒนาสหกรณ์ เช่น ด้านเงินทุน การตลาด การจัดการ

2.4 กฎหมาย สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจและมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล ดังนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์จึงจะต้องกระทำอยู่ในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ การมีกฎหมายที่ไม่เหมาะสม นอกจากจะทำให้สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังอาจถึงขั้นเป็นอุปสรรคขัดขวางพัฒนาการของสหกรณ์ด้วย

2.5 เทคโนโลยี เป็นปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา เทคโนโลยีบางอย่างช่วยให้สหกรณ์ทำงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็วขึ้น ถูกต้องยิ่งขึ้น ได้ผลผลิตมากขึ้น ลดต้นทุนให้น้อยลง หรือดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในยุคของการแข่งขันทางธุรกิจ ผู้ที่สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมมากกว่า จะเป็นผู้ได้เปรียบในเชิงธุรกิจ

2.6 ประชากรศาสตร์ ประชากรศาสตร์เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับประชากรแต่ละแห่ง ได้แก่ อัตราการเกิด การตาย การย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งสิ้น เช่น เมื่อประชากรมีจำนวนมากขึ้น โอกาสขยายตลาดสินค้าบริโภคก็จะสูงขึ้นตาม

2.7 อื่นๆ นอกจากปัจจัยภายนอกที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆที่คาดการณ์ไม่ได้ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือเกิดขึ้นในลักษณะใด แต่ก็ส่งผลถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้เช่นกัน เช่น ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

พันธุรม ดิษยมณฑล (2530: 83) กล่าวว่า สหกรณ์ที่จะดำเนินงานและพบกับความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทั่วไป ได้แก่ ปัจจัยทั้ง 5 คือ
 - 1.1 คน (man) คนดี
 - 1.2 เงิน (money) มีกำลังเงินดี

- 1.3 วัสดุอุปกรณ์ (material) มีวัสดุสิ่งของพร้อม
- 1.4 การจัดการ (management) มีการจัดการที่ดี และมีประสิทธิภาพ
- 1.5 เทคโนโลยี (technology) มีการนำวิทยาการใหม่ๆมาใช้

2. องค์ประกอบโดยเฉพาะได้แก่ การจัดการที่ดีโดยมีกลุ่มบุคคลอยู่ 3 ฝ่าย ซึ่งต่างก็มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน คือ สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ

ประพันธ์ เสวตนันท์ (2541: 170) กล่าวว่า การจัดการองค์การสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของธุรกิจสหกรณ์มากที่สุด และการจัดการ หมายถึงการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้ปัจจัยด้านการจัดการ 4 อย่าง ได้แก่ คน (man), เงิน (money), วัสดุอุปกรณ์ (material) และเวลา (time)

จากการศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานสหกรณ์ เห็นได้ว่าการที่สหกรณ์ใดสหกรณ์หนึ่งจะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น แต่จะต้องอาศัยทุกๆปัจจัยประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จนั้นคือ สมาชิก ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ การดำเนินธุรกิจของตนเอง และผู้ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริม แนะนำแก่บุคลากรเหล่านี้ คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนากิจการของสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความต้องการและปัญหาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยนำมาใช้อ้างอิงเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้

ชลิต ทองปลิว (2525) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พนักงานส่งเสริมสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานส่งเสริมสหกรณ์อยู่ในท้องถิ่นระดับอำเภอ” ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นตัวจักรที่สำคัญต้องทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงที่มีความรู้ ความเข้าใจอุดมการณ์ หลักวิธีการสหกรณ์หรือกระบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง เมื่อพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักและวิธีการแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นไปได้ในรูปแบบที่เป็นผู้กระทำเอง กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ ให้อำนาจหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐมากเกินไป และสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมในการร่างกฎหมายต่างๆ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลมีบทบาทในการควบคุมสหกรณ์มากเกินไป

จิตติพร ไชยมัน (2526) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด” ผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรมและการให้การศึกษาแก่สมาชิก กรรมการดำเนินงาน และผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์จะมีผลทำให้คณะกรรมการดำเนินงาน และผู้จัดการ สามารถบริหารและกำหนดนโยบายในการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมาชิกสหกรณ์ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบความสำเร็จ คือ การดำเนินธุรกิจของฝ่ายบริหารและสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิกที่มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี

ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ์ (2538) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ “บทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตร” ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา อบรม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ นอกจากนั้นยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และบางส่วนก็ทำหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานสหกรณ์ บทบาทที่สหกรณ์เห็นสมควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปฏิบัติ คือ ควรมีบทบาทในด้านการให้การศึกษาอบรม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ และในสหกรณ์ที่ระดับการพัฒนาต่ำ เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของสหกรณ์ การวิเคราะห์ความ

สอดคล้องระหว่างระดับบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ปฏิบัติจริงกับระดับบทบาทที่สหกรณ์เห็นสมควรปฏิบัติ ปรากฏว่า สหกรณ์ทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับการพัฒนาสูง ปานกลาง และต่ำ ให้ผลคล้ายคลึงกัน คือ ไม่สอดคล้องกันในบทบาทด้านการให้การศึกษาอบรม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ บทบาทด้านการบริหารจัดการกิจการของสหกรณ์ รวมทั้งบทบาทในด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นั้นแสดงบทบาทมากกว่าที่สหกรณ์ต้องการ และสอดคล้องกันในบทบาทด้านการควบคุมตรวจสอบการบริหารกิจการของสหกรณ์

วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ : ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และผู้นำสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ในระดับเป็นบางครั้งในบทบาททุกด้าน บทบาทด้านการให้การศึกษาอบรม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ การให้คำแนะนำการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ การให้คำปรึกษา ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญการผลิต การส่งเสริมและแนะนำควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของสหกรณ์ การส่งเสริม แนะนำ ควบคุม ตรวจสอบการบริหารการเงินและเร่งรัดหนี้สิน เป็นบทบาทที่ผู้นำสหกรณ์มีความคาดหวังสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คาดหวังและปฏิบัติจริง ส่วนบทบาทด้านการแนะนำการดำเนินธุรกิจการตลาดของสหกรณ์ ผู้นำสหกรณ์คาดหวังให้ปฏิบัติอย่างยิ่ง ซึ่งไม่ไปในทิศทางเดียวกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คาดหวังและปฏิบัติจริง ที่เห็นควรปฏิบัติเป็นบางครั้ง

ศุภชัย นุกุลกิจ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิธีปฏิบัติงานและสภาพปัญหา เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์” ผลการศึกษาพบว่า ภารกิจฝ่ายบริหารงานทั่วไปให้ความสำคัญที่สุดเรื่อง การจัดทำและรวบรวมแผนงาน คำขอตั้งงบประมาณด้านการเงิน บัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์ กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ ให้ความสำคัญที่สุดเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์และดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรีสหกรณ์ และเยาวชนสหกรณ์ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ ให้ความสำคัญที่สุดเรื่องศึกษาวิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ ให้ความสำคัญที่สุดเรื่อง ติดตามและดำเนินการประเมินผล รายงานผลงาน และโครงการในหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่ม หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ให้ความสำคัญที่สุดเรื่อง ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง นิคมสหกรณ์ ให้ความสำคัญที่สุดเรื่อง การวางแผนและประสานงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา นิคมสหกรณ์

ศุदारัตน์ เหล่าวิชา (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในทัศนะของผู้นำสหกรณ์ ในพื้นที่ตรวจราชการสหกรณ์ที่ 6 และ 7” ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำสหกรณ์มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดอยู่ในระดับมาก โดยมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังในระดับมาก 5 ด้าน คือ การกำกับ ควบคุมและตรวจสอบสหกรณ์ การบริหารงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด การดำเนินงานตามกฎหมาย การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ และการส่งเสริม เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ ผู้นำสหกรณ์มีทัศนะต่อบทบาทที่แท้จริงของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ การกำกับ ควบคุมและตรวจสอบสหกรณ์ การดำเนินงานตามกฎหมาย การบริหารงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ตามลำดับ และมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังในระดับปานกลาง 2 ระดับ การส่งเสริม เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

ภูรี ศิริพฤกษ์ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ ต่อบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ : กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีระดับการปฏิบัติ ในบทบาทหน้าที่ด้านการให้การศึกษอบรมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ ด้านการให้คำปรึกษาประสานงานและมีส่วนร่วมกับการดำเนินธุรกิจ ด้านการส่งเสริม แนะนำ ควบคุมตรวจสอบการบริหาร การเงิน และเร่งรัดหนี้สินน้อย ส่วนบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีการปฏิบัติในบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางทุกด้าน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 ได้กำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สหกรณ์ภายในพื้นที่ความรับผิดชอบของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี จำนวน 325 สหกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนสหกรณ์ภายในพื้นที่ความรับผิดชอบของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

จังหวัด / ประเภท สหกรณ์	สหกรณ์		สหกรณ์	สหกรณ์	สหกรณ์	สหกรณ์	สหกรณ์	รวม
	การ เกษตร	สหกรณ์ ประมง	นิคม	ออม ทรัพย์	ร้านค้า	บริการ	เครดิต ยูเนียน	
กาญจนบุรี	51	-	4	18	4	10	3	90
นครปฐม	25	1	1	23	5	17	3	75
ราชบุรี	46	2	-	20	4	6	5	83
สุพรรณบุรี	29	3	1	7	3	30	4	77
รวม	151	6	6	68	16	63	15	325

ที่มา: ทำเนียบสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2553)

โดยเลือกจากการแบ่งประเภทของสหกรณ์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สหกรณ์ภาคเกษตรและสหกรณ์นอกภาคเกษตร ประเภทละ 15 สหกรณ์ จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของสหกรณ์ในแต่ละประเภท จะได้ตัวอย่างทั้งหมด 30 สหกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนของสหกรณ์ตัวอย่าง

จังหวัด / ประเภทสหกรณ์	สหกรณ์ภาคการเกษตร			สหกรณ์นอกภาคการเกษตร				รวม
	สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์ประมง	สหกรณ์นิคม	สหกรณ์ออมทรัพย์	สหกรณ์ร้านค้า	สหกรณ์บริการ	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	
กาญจนบุรี	4	-	1	2	1	1	-	9
นครปฐม	2	-	-	2	1	1	-	6
ราชบุรี	4	-	-	2	-	1	1	8
สุพรรณบุรี	3	1	-	-	-	2	1	7
รวม	13	1	1	6	2	5	2	30

ที่มา: คำนวณจากการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของสหกรณ์ในแต่ละประเภท

จังหวัดกาญจนบุรี 9 แห่ง ได้แก่

1. สหกรณ์การเกษตรพนมทวน จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรเมืองกาญจนบุรี จำกัด
3. สหกรณ์การเกษตรเขตปฏิรูปที่ดินบ้านภูเตย จำกัด
4. สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทองผาภูมิ จำกัด
5. สหกรณ์นิคมทองผาภูมิ จำกัด
6. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลพลพลพยุหเสนา จำกัด
7. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาญจนบุรี จำกัด
8. ร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำกัด
9. สหกรณ์รถยนต์โดยสารกาญจนบุรี จำกัด

จังหวัดนครปฐม 6 แห่ง ได้แก่

1. สหกรณ์การเกษตรสามพราน จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรนครชัยศรี จำกัด
3. สหกรณ์บางกอกไชเคิ้ล อินดัสเตรียล ออมทรัพย์ จำกัด
4. สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานเทศบาลนครนครปฐม จำกัด

5. ร้านค้าสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม จำกัด
6. สหกรณ์รถยนต์โดยสารพุทธมณฑล จำกัด

จังหวัดราชบุรี 8 แห่ง ได้แก่

1. สหกรณ์การเกษตรดำเนินสะดวก จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรบ้านเจริญธรรม จำกัด
3. สหกรณ์การเกษตรบ้านอ้ออเขียว จำกัด
4. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านสระตะโก จำกัด
5. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี จำกัด
6. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูราชบุรี จำกัด
7. สหกรณ์การประปาเจ็ดเสมียน จำกัด
8. สหกรณ์เครดิตยูเนียนดอนมดตะนอย จำกัด

จังหวัดสุพรรณบุรี 7 แห่ง ได้แก่

1. สหกรณ์การเกษตรบางปลาหมอ จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรเดิมบางนางบวช จำกัด
3. สหกรณ์การเกษตรหัวเขาพัฒนา จำกัด
4. สหกรณ์ประมงน้ำจืดจังหวัดสุพรรณบุรี จำกัด
5. สหกรณ์ตำบลพลับพลาไชยเฉลิมพระเกียรติ จำกัด
6. สหกรณ์บริการศรีทวารวดี จำกัด
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียนจตุรภูมิสุพรรณบุรี จำกัด

จากนั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลจากโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์สามฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายคณะกรรมการ จำนวน 1 ราย, ฝ่ายจัดการ จำนวน 1 ราย และฝ่ายสมาชิก จำนวน 1 ราย

ดังนั้น สหกรณ์ตัวอย่างจำนวน 30 แห่ง จะเลือกผู้ให้ข้อมูลสหกรณ์ละ 3 ราย ทำให้ได้ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 90 ราย ในการศึกษาถึงความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สังกัดสำนักงานสหกรณ์จังหวัด เขตตรวจราชการ สหกรณ์ที่ 4 ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี จำนวน 135 ราย ดังแสดง ในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

จังหวัด	ฝ่าย บริหาร ทั่วไป	กลุ่มจัดตั้ง และ ส่งเสริม สหกรณ์	กลุ่ม ส่งเสริมและ พัฒนาธุรกิจ สหกรณ์	กลุ่มส่งเสริม และพัฒนาการ บริหารจัดการ สหกรณ์	หน่วย ส่งเสริมและ พัฒนา สหกรณ์	นิคม สหกรณ์	รวม
กาญจนบุรี	6	4	3	3	16	2	34
นครปฐม	2	3	4	3	9	-	21
ราชบุรี	3	4	4	4	24	-	39
สุพรรณบุรี	5	3	4	10	17	2	41
รวมทั้งสิ้น	16	14	15	20	66	4	135

ที่มา: ข้อมูลจากกรมส่งเสริมสหกรณ์

เนื่องจาก ฝ่ายบริหารทั่วไปมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ การจัดทำแผนงานคำขอตั้งงบประมาณ การติดตาม เร่งรัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งรวบรวมสถิติข้อมูลด้านสหกรณ์ งานด้าน บัญชี และงานธุรการทั่วไป ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์ และฝ่ายนิคมสหกรณ์มี อำนาจหน้าที่คล้ายกับสหกรณ์การเกษตร ความคาดหวังของนิคมสหกรณ์จึงเป็นไปในแนวทาง เดียวกับสหกรณ์ภาคการเกษตร อีกทั้งไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ประเภทนิคมสหกรณ์อยู่ใน ทุกจังหวัดของพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงทำการเลือกตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จาก 4 ส่วน ได้แก่ กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการ บริหารจัดการสหกรณ์ และหน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ เนื่องจากทั้งสี่ส่วนนี้มีหน้าที่โดยตรง ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์

George (2000) ได้เสนอว่า มีหลักการพื้นฐานอยู่ 2 ประการ เกี่ยวกับจำนวนของการสัมภาษณ์ ประการที่ 1 การสัมภาษณ์ควรดำเนินการไปจนกระทั่งผู้วิจัยเห็นว่าไม่มีข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์อีกแล้ว ซึ่งแสดงว่าการสัมภาษณ์ได้ดำเนินการมาถึงจุดอิ่มตัว เมื่อเป็นเช่นนี้สามารถกล่าวได้ว่าการสัมภาษณ์ถึงเวลาที่จะหยุดการสัมภาษณ์ได้แล้ว ประการที่ 2 ผู้ทำการสัมภาษณ์จะต้องตระหนักว่าการที่มีการสัมภาษณ์ในจำนวนที่มากเกินไป จะทำให้มีความยากลำบากในการที่จะจับประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย George จึงสรุปว่าสำหรับการศึกษาวิจัยทั่วไป จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ควรอยู่ระหว่าง 15-25 คน หรือระหว่าง 6-8 กลุ่มย่อย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ให้สัมภาษณ์สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์อย่างน้อย 10 ปี โดยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ จังหวัดละ 4 ราย ดังนั้นจะได้ผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 16 ราย ดังแสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 16 ราย (อ้างอิงโดยการใช้รหัส)

ลำดับ	รหัส	เพศ	ระดับการศึกษา	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	ประสบการณ์ในการทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ (ปี)
1	K1	หญิง	ปริญญาโท	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ	10
2	K2	หญิง	ปริญญาโท	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	13
3	K3	หญิง	ปริญญาโท	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	11
4	K4	ชาย	ปริญญาตรี	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ชำนาญงาน	23
5	N1	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	11
6	N2	หญิง	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ	10
7	N3	ชาย	ปริญญาโท	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	12

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ลำดับ	รหัส	เพศ	ระดับ การศึกษา	ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง	ประสบการณ์ในการ ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์ (ปี)
8	N4	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	29
9	R1	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ	31
10	R2	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	15
11	R3	หญิง	ปริญญาโท	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	30
12	R4	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ	11
13	S1	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	22
14	S2	ชาย	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	13
15	S3	หญิง	ปริญญาตรี	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	18
16	S4	ชาย	ปริญญาตรี	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์อาวุโส	29

หมายเหตุ: K หมายถึง ผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดกาญจนบุรี ลำดับที่ 1-4

N หมายถึง ผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครปฐม ลำดับที่ 1-4

R หมายถึง ผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดราชบุรี ลำดับที่ 1-4

S หมายถึง ผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ลำดับที่ 1-4

ที่มา: จากการสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการนำแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดอุปสงค์ที่ตั้งไว้โดยนำไปให้กับสหกรณ์ตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาครบทุกชุดจากนั้นทำการสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการค้นคว้าเอกสาร บทความในหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามที่ใช้สอบถามกับสหกรณ์ที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง สร้างขึ้นจากการศึกษากรอบอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และจากการสำรวจความคาดหวังของสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงเครื่องหมายตามความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่เห็นสมควรให้ปฏิบัติในด้านต่างๆอย่างไร

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ คำถามในการสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากผลการวิเคราะห์ของสหกรณ์ตัวอย่างที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของสหกรณ์ที่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ

โดยใช้ทฤษฎีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของ นัตรสุน พฤตภิญโญ (2553) ที่กล่าวว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกมุ่งหวังจะให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำอธิบาย รายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของเรื่องและสถานการณ์ ตลอดจนความหมายต่างๆอย่างลึกซึ้งในแง่มุมต่างๆ โดยผู้สัมภาษณ์สัมภาษณ์อย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในเรื่องความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากสหกรณ์ตัวอย่างสิ้นมาแล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามมาประมวลผล เพื่อให้ทราบถึงความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป นำเสนอในรูปการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะทั่วไปของสหกรณ์ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของสหกรณ์ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แสดงบทบาทในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์นำเสนอในรูปการแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกลุ่มข้อมูล โดยการแบ่งบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. บทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
2. บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์
3. บทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ
4. บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน
5. บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

6. บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

เพื่อเป็นการจัดกลุ่มอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่และชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering) ของ สุภางค์ จันทวานิช (2546) ที่กล่าวว่า การจัดกลุ่มโดยนำข้อมูลย่อยๆ ที่มีลักษณะร่วมกันมาสรุปเป็นเรื่องหรือชุดเดียวกัน ทำให้ชุดที่จัดขึ้นใหม่มีลักษณะทั่วไปหรือความเป็นนามธรรมสูงกว่าเดิม เพราะรวมเอาลักษณะร่วมของข้อมูลย่อยๆ ไว้ด้วยกัน

เนื่องจากการสอบถามความคิดเห็นของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สร้างขึ้นจากการสำรวจความคาดหวังของสหกรณ์และกรอบอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะยึดถือตามความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และกรอบอำนาจหน้าที่ที่ทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาบทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ โดยการสรุปผลจะใช้ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ (Structural Functional Theory) ของ สุภางค์ จันทวานิช (2546) เป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งหมายถึง การวิเคราะห์ที่เน้นโครงสร้างทางสังคมและการหน้าที่ของระบบต่างๆ ในโครงสร้างสังคม ระบบสังคมแต่ละระบบมีการหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ของแต่ละระบบทำให้ระบบสังคมนั้นดำรงอยู่ได้ การเปลี่ยนแปลงในระบบย่อยจะมีผลกระทบต่อโครงสร้างทั้งหมด

หลังจากที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการข้างต้น ผลการวิจัยที่ได้จะนำเสนอในรูปแบบบทบาทที่เหมาะสมในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ของสหกรณ์ตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของสหกรณ์ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แสดงบทบาทในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. บทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
2. บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์
3. บทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ
4. บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน
5. บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน
6. บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

ส่วนที่ 2 บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากความคาดหวังของสหกรณ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ของสหกรณ์ตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	37	41.11
หญิง	53	58.89
รวม	90	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากสหกรณ์ตัวอย่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.89 และเพศชาย จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31 ปี	19	21.11
31 – 40 ปี	25	27.78
41 – 50 ปี	27	30.00
51 – 60 ปี	13	14.44
มากกว่า 60 ปี	6	6.67
รวม	90	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากสหกรณ์ตัวอย่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงไปมีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 อันดับที่สามมีช่วงอายุต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.11 อันดับที่สูง

มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.44 และอันดับสุดท้ายมีช่วงอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	7	7.78
มัธยมศึกษา	11	12.22
ปวช./เทียบเท่า	6	6.66
ปวส./เทียบเท่า	15	16.67
ปริญญาตรี	43	47.78
สูงกว่าปริญญาตรี	8	8.89
รวม	90	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากสหกรณ์ตัวอย่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.78 รองลงไปสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67 อันดับที่สามสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.66 อันดับที่สี่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.22 อันดับที่ห้าสำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 และอันดับสุดท้ายสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.78 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของสหกรณ์ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แสดงบทบาทในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์

1. บทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.4 ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่ บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป	37.78 (34)	41.11 (37)	21.11 (19)	-	-
2. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลผลงาน กิจกรรม ของสหกรณ์แก่ประชาชนและหน่วยงานอื่น	53.33 (48)	35.56 (32)	11.11 (10)	-	-

ที่มา: จากการสำรวจ

บทบาทในการส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.11 และอันดับ ที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.11 ตามลำดับ

บทบาทในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจกรรมของสหกรณ์แก่ประชาชนและหน่วยงานอื่น ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.56 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

จากการสำรวจความคาดหวังในบทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรจะปฏิบัติงานในด้านนี้ร้อยละ 83.89 และแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 16.11

2. บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์

ตารางที่ 4.5 ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์	58.89 (53)	30.00 (27)	11.11 (10)	-	-
2. ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์	31.11 (28)	38.89 (35)	30.00 (27)	-	-

ที่มา: จากการสำรวจ

บทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.89 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

บทบาทในการให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.89 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

จากการสำรวจความคาดหวังในบทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรจะปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 79.44 และแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 20.56

3. บทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ

ตารางที่ 4.6 ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริม การตลาดอย่างต่อเนื่อง	28.89 (26)	45.56 (41)	25.55 (23)	-	-
2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณ การผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่ สหกรณ์	44.44 (40)	35.56 (32)	16.67 (15)	3.33 (3)	-
3. เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับ ผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์	48.89 (22)	33.33 (15)	17.78 (8)	-	-
4. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยง ธุรกิจระหว่างสหกรณ์	37.78 (34)	30.00 (27)	30.00 (27)	1.11 (1)	1.11 (1)
5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของ สหกรณ์	24.45 (11)	42.22 (19)	28.89 (13)	2.22 (1)	2.22 (1)
6. ส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และ สนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต อย่างต่อเนื่อง	37.77 (17)	26.67 (12)	35.56 (16)	-	-

ที่มา: จากการสำรวจ

บทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.89 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วย จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.56 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.55 ตามลำดับ

บทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.56 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

บทบาทในการเป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิก และสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.89 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 ตามลำดับ (จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามรวม 45 ราย เนื่องจากเป็นข้อคำถามที่สอบถามเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตร)

บทบาทในการให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยและระดับปานกลางเป็นจำนวนเท่ากันคือ 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในบทบาทการให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์เป็น จำนวนเท่ากันคือ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.11

บทบาทในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.45 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.22 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.89 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในบทบาทการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ เป็นจำนวนเท่ากันคือ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

(จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามรวม 45 ราย เนื่องจากเป็นข้อคำถามที่สอบถามเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตร)

บทบาทในการส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.67 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.56 (จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามรวม 45 ราย เนื่องจากเป็นข้อคำถามที่สอบถามเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตร)

จากการสำรวจความคาดหวังในบทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรจะปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 73.08 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 25.19 และแสดงความไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.73

4. บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน

ตารางที่ 4.7 ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	32.22 (29)	37.78 (34)	26.67 (24)	2.22 (2)	1.11 (1)
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์	15.56 (14)	35.55 (32)	44.45 (40)	2.22 (2)	2.22 (2)
3. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์	34.45 (31)	35.55 (32)	26.67 (24)	1.11 (1)	2.22 (2)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทาง ราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนใน การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	34.45 (31)	43.33 (39)	21.11 (19)	1.11 (1)	-
5. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน	31.11 (28)	37.79 (34)	23.33 (21)	4.44 (4)	3.33 (3)
6. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการ ดำเนินงานทางการเงิน และติดตาม ความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่ สหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด	33.33 (30)	45.56 (41)	18.89 (17)	1.11 (1)	1.11 (1)

ที่มา: จากการสำรวจ

บทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.22 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.11

บทบาทในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.55 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.45 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในบทบาทการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์เป็นจำนวนเท่ากันคือ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

บทบาทในการเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.45 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.55 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.11 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

บทบาทในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.45 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.33 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.11 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.11

บทบาทในการเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.79 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.33 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงินจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

บทบาทในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.56 อันดับที่สามให้ความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.89 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในบทบาทการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเป็นจำนวนเท่ากัน คือ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.11

จากการสำรวจ ความคาดหวังในบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ ควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรจะปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 69.45 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลาง ร้อยละ 26.85 และแสดงความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.7

5. บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

ตารางที่ 4.8 ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์	46.67 (42)	40.00 (36)	13.33 (12)	-	-
2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์	27.78 (25)	33.33 (30)	32.22 (29)	6.67 (6)	-
3. เข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์	27.78 (25)	42.23 (38)	21.11 (19)	5.55 (5)	3.33 (3)
4. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	30.00 (27)	41.11 (37)	20.00 (18)	8.89 (8)	-
5. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	38.89 (35)	46.67 (42)	13.33 (12)	1.11 (1)	-
6. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรสหกรณ์ที่กระทำผิด	27.78 (25)	38.89 (35)	21.11 (19)	6.67 (6)	5.55 (5)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. ส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชา บังคับในสถานศึกษา	27.78 (25)	38.89 (35)	25.56 (23)	7.77 (7)	-
8. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจาก ระบบราชการ	4.44 (4)	36.67 (33)	13.33 (12)	26.67 (24)	18.89 (17)

ที่มา: จากการสำรวจ

บทบาทในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

บทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.22 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67

บทบาทในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.23 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.11 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.55 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

บทบาทในการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการดำเนินงาน ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.11 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 20 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการดำเนินงาน จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89

บทบาทในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็น จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาคด้วยตนเองจำนวน 1 ราย คิดเป็น ร้อยละ 1.11

บทบาทในการเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.89 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.11 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.55

บทบาทในการส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.89 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.56 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทในการส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.77

บทบาทในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วย จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.67 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการส่งเสริมให้ สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 และแสดงความ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.89

จากการสำรวจ ความคาดหวังในบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบ การบริหารงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควร จะปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 68.63 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 20 และแสดงความ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.37

6. บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

ตารางที่ 4.9 ความคาดหวังของสหกรณ์ในบทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับ หน่วยงานต่างๆ

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ และโครงการของภาครัฐที่เป็น ประโยชน์แก่สมาชิก	10.00 (9)	24.44 (22)	43.33 (39)	16.67 (15)	5.56 (5)
2. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ โครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงาน บุคคล และการควบคุมภายใน	27.78 (25)	42.22 (38)	26.67 (24)	3.33 (3)	-
3. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอน การทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกใหม่ ในระหว่างการดำเนินกิจการ	24.45 (22)	40.00 (36)	23.33 (21)	7.78 (7)	4.44 (4)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคาดหวัง				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
4. เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	42.22 (38)	35.56 (32)	22.22 (20)	-	-
5. การจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงาน สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ	22.22 (20)	35.56 (32)	38.89 (35)	3.33 (3)	-

ที่มา: จากการสำรวจ

บทบาทในการให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของภาครัฐ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 10 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.33 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของภาครัฐ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.56

บทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.22 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

บทบาทในการให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการค้าเนินกิจการสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.45 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 36 ราย

คิดเป็นร้อยละ 40 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.33 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.78 และแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

บทบาทในการเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.22 รองลงไป แสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.56 และอันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตามลำดับ

บทบาทในการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็น ตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 20 ราย คิดเป็น ร้อยละ 22.22 รองลงไปแสดงระดับเห็นด้วยจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.56 อันดับที่สามแสดงความเห็นปานกลางเป็นจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.89 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความไม่เห็นด้วยในบทบาทการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็น ตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

จากการสำรวจ ความคาดหวังในบทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับ หน่วยงานต่างๆ พบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรจะปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 60.89 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลาง ร้อยละ 30.89 และ แสดงความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.22

ส่วนที่ 2 บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่งเสริมสหกรณ์ ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์

ในส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 16 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดรหัสตัวแทนของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.4 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์

บทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่บุคลากร สหกรณ์และประชาชนทั่วไป

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 78.89 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในการส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่บุคลากร สหกรณ์และประชาชนทั่วไป โดยในแต่ละส่วนล้วนมีประโยชน์ทั้งต่อบุคคลทั่วไปและสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้ได้เข้าใจในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์อย่างแท้จริง สะอาด แก้วเกต และคณะ (2549) ได้กล่าวถึงความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า สหกรณ์ คือ องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ในส่วนของอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์ สะอาด แก้วเกต และคณะ (2549) ได้กล่าวไว้ว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่าความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม หลักการคือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผล เป็นรูปธรรม และวิธีการ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากร สหกรณ์และประชาชนทั่วไป ในการเริ่มก่อตั้งสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์จะต้องเริ่มจากการศึกษาอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์เป็นอันดับแรก ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“การจัดตั้งสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องให้ความรู้กับกลุ่มคนที่มี ความคิดจะทำธุรกิจในรูปแบบของสหกรณ์ ทำให้จำเป็นที่จะต้องช่วย ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ สหกรณ์ เพื่อให้กลุ่มคนนั้นดำเนินธุรกิจด้วยวิธีของสหกรณ์อย่างถูกต้อง”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N1 กล่าวไว้ว่า

“การให้ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์เป็นสิ่งแรกที่จะต้องทำ เมื่อมีกลุ่มคนสนใจ จะตั้งสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะช่วยคิดแนวทางการดำเนินงาน กิจกรรมของสหกรณ์ให้เหมาะสม”

สำหรับสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างการดำเนินกิจการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังมีการทบทวน อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้กับสมาชิกอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จาก สัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“ต้องเผยแพร่อยู่ตลอดเวลา เมื่อมีโอกาสก็จะสอดแทรกให้กับสหกรณ์เสมอ ทั้งสหกรณ์ที่ตั้งใหม่และสหกรณ์ที่ดำเนินงานอยู่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ก็จะนำหลักการ อุดมการณ์ วิธีการเข้าไปเผยแพร่ให้กับสหกรณ์”

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังคงให้ความรู้เกี่ยวกับ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ ต่อประชาชนทั่วไป แม้จะไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์แก่ประชาชนทั่วไปจะเป็นประโยชน์ ต่อสังคม เมื่อผู้นั้นนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้อง กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 กล่าวไว้ว่า

“เป็นเรื่องที่จำเป็นมากที่ต้องเข้าไปให้การปลุกฝังตั้งแต่แรกของการเข้าเป็นสมาชิก เพราะถ้าสมาชิกขาดความภักดี ไม่รู้ว่าตัวเองเป็นเจ้าของ เงินก็จะรั่วไหล สุดท้ายสหกรณ์ก็จะอยู่ไม่ได้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะไปที่การศึกษาอบรมก่อนและหลังจากเป็นสมาชิก คือให้ความรู้ทั้งประชาชนทั่วไปก่อนจัดตั้งสหกรณ์ หลังจัดตั้งที่เป็นสมาชิกแล้วก็ยังต้องเผยแพร่ต่อไป”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ ดังที่ K3 กล่าวไว้ว่า

“ปกติจะแทรกไปได้ในทุกการประชุมที่มี ขึ้นอยู่กับเทคนิคการพูด ไม่ต้องไปบอกตรงๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความรู้กับสมาชิก ประชาชนทั่วไปจะน้อย แต่ถ้ามีโอกาสก็เผยแพร่ไปตามโอกาสต่างๆ สหกรณ์จะได้รับประโยชน์จากการทำงานในด้านนี้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้การส่งเสริมเผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากร สหกรณ์และประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ โดยการแนะนำในเรื่องนี้มีความสำคัญมากที่จะทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการปลุกฝังอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ จะทำให้สมาชิกมีความภักดีต่อสหกรณ์ ตระหนักอยู่เสมอว่าตนเองเป็นเจ้าของ ซึ่งจะทำให้สมาชิกร่วมกันทำธุรกิจ ทำให้เกิดรายได้ภายในสหกรณ์ และให้สมาชิกได้เข้าใจถึงวิธีการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่ถูกต้อง นอกจากนั้นแนวคิดของสหกรณ์เป็นแนวคิดที่มีประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นสมาชิกหรือประชาชนทั่วไปต่างได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นบทบาทในการส่งเสริมเผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากร สหกรณ์ และประชาชนทั่วไปจึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

2. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 88.89 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น โดยเป็นการนำข้อมูลของสหกรณ์ไปประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับการรู้จักมากขึ้นว่าสหกรณ์นั้นทำกิจการเกี่ยวกับอะไร สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์มีอะไรบ้าง ซึ่งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่นเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ในหลายๆด้าน เช่น การแนะนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ประชาชนทั่วไปรับทราบจะส่งผลต่อยอดขายของสินค้าในสหกรณ์ โดยประโยชน์ของการโฆษณา นิเทศา จิตรัศมีธรรม (2550) ได้กล่าวไว้ว่า

การโฆษณามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค ส่งผลให้สินค้าของกิจการขายได้มากหรือน้อยแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

2.1 บทบาทด้านการตลาด การโฆษณาเป็นส่วนประกอบของการส่งเสริมการตลาด จึงทำหน้าที่สื่อสารการตลาดเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจผู้บริโภคให้ตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ การโฆษณาจึงมีผลกระตุ้นให้เกิดความต้องการ รวมทั้งช่วยเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมทางการตลาดอื่นๆ ทั้งเรื่องผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย

2.2 บทบาทด้านการสื่อสาร เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสินค้าองค์การ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีและส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อในที่สุด

2.3 บทบาทด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวม เมื่อมีการซื้อเพิ่มขึ้นก็ต้องผลิตสินค้ามากขึ้นก็ต้องมีการส่งวัตถุดิบมากขึ้นจะส่งผลต่อเศรษฐกิจทั้งระบบ

2.4 บทบาทด้านสังคม การโฆษณาเป็นการทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างสินค้าและบริการ ทำให้ประชาชนมีโอกาสได้เลือกซื้อและบริโภคสินค้าหรือใช้บริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในด้านการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าการประชาสัมพันธ์จะทำให้ธุรกิจของสหกรณ์นั้นเป็นที่รู้จักมากขึ้น สินค้าและบริการได้รับความสนใจมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งสหกรณ์และผู้บริโภค ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินค้าว่ามีคุณภาพมากเพียงใด ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 ได้กล่าวไว้ว่า

“ได้ช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับสหกรณ์ในช่องทางต่างๆ ผลลัพธ์ที่ได้จะเกิดกับสหกรณ์เอง สินค้าขายดีขึ้น สินค้ามีคนสนใจมากขึ้น สินค้าเป็นที่รู้จัก มีผู้ใช้บริการมากขึ้น ทุกสิ่งเป็นประโยชน์กับสหกรณ์หมด”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ได้รับประโยชน์ไปเต็มๆ อยู่ที่ว่าจะไปโฆษณากับสื่อใด ผลที่ได้รับจะมากหรือน้อยก็ต้องขึ้นอยู่กับหลายๆอย่าง เช่น คุณภาพของสินค้าหรือบริการ เมื่อโฆษณาไปแล้วก็ค่อยกลับมาดูว่าการ โฆษณานั้นมีผลต่อสหกรณ์มากเพียงใด”

ทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการช่วยเหลือในด้านงบประมาณในการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาเพื่อให้กิจการ สินค้าและบริการของสหกรณ์เป็นที่รู้จัก ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังที่ K3 ได้กล่าวไว้ว่า

“กรมส่งเสริมสหกรณ์จะมีการจัดงบประมาณเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการของสหกรณ์ให้กับประชาชนทั่วไปรับทราบเพื่อเป็นการกระตุ้นให้สินค้าและบริการให้มีผู้บริโภคมากขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์ได้รับประโยชน์ สินค้าขายดีขึ้นเป็นที่รู้จัก ได้รับความไว้วางใจจากคนทั่วไป”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน กิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ โดยมีการจัดงบประมาณเพื่อใช้ในส่วนนี้ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์จะทำให้สมาชิก และบุคคลทั่วไป ได้รับทราบการทำงาน การดำเนินกิจการของสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผลให้สหกรณ์ได้รับความสนใจ และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนทั่วไปที่ไม่ทราบถึงการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ว่าเป็นอย่างไร มีผลงานและกำไรมาจากที่ใดบ้าง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้ที่เป็สมาชิกสหกรณ์อยู่แล้วได้ทราบถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ตนเป็นเจ้าของอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ (2538) ที่พบว่าบทบาทที่สหกรณ์เห็นสมควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ คือ บทบาทด้านการให้การศึกษา อบรม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ เช่นกัน

เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน กิจกรรมของสหกรณ์แก่ ประชาชน และหน่วยงานอื่น จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์

บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์

1. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและความสามารถในการ ดำเนินการบริหารสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 88.89 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและความสามารถในการดำเนินการบริหาร สหกรณ์ การจะจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นนั้นต้องทำการวางแผนการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นระบบ เพื่อคาดคะเนความเป็นไปได้ของสหกรณ์ วางแผน โอกาสทางการตลาดของสหกรณ์ วางแผนการ แบ่งหน้าที่การทำงานภายในสหกรณ์ การวางแผนจะทำให้ทราบว่าสหกรณ์จะดำเนินการไปใน แนวทางใด อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับบุคคลภายนอกด้วย ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนและควบคุมกำไรเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของกิจการให้ ประสบผลสำเร็จตามที่ผู้บริหารต้องการแล้ว ยังให้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ดังนี้ ส่งเสริมให้มีการ ระดมความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารทุกระดับเพื่อกำหนดเป้าหมาย มีการกำหนดความรับผิดชอบในแต่ละ หน้าที่ของกิจการ ส่งเสริมให้มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรทุกชนิด เพิ่มความน่าเชื่อถือและเป็น ที่ยอมรับในการขอเครดิตจากธนาคาร และอื่นๆ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ ใน การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยวาง แผนการจัดตั้งว่าต้องทำอะไร การจัดตั้งสหกรณ์ต้องประกอบไปด้วยอะไร เพราะสหกรณ์ที่จัดตั้ง ใหม่ยังไม่มีความรู้ด้านสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแนะนำให้กับสหกรณ์ ในเรื่องการจัด กฏระเบียบข้อบังคับภายในสหกรณ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ กลุ่มที่ต้องการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ จะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่ต้องการจัดตั้ง เพราะต้องเข้าใจถึงหลักการ แนวทาง พระราชบัญญัติของสหกรณ์ ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ต้องเป็นผู้ให้ความรู้ในด้านนี้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N1 ได้กล่าวไว้ว่า

“กลุ่มที่ต้องการจัดตั้งจะไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์ ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะไปให้ความรู้ ช่วยวิเคราะห์ว่าสหกรณ์ควรตั้งเป็นสหกรณ์ประเภทใด ช่วยแนะนำในการตั้งสหกรณ์ จะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่ต้องการจัดตั้งสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำในการจัดตั้งจะเป็นประโยชน์กับกลุ่มคนที่ต้องการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยให้คำแนะนำทุกกระบวนการจัดตั้งให้กับกลุ่มคนที่สนใจจะจัดตั้งสหกรณ์”

ในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่หรือสหกรณ์ที่กำลังดำเนินการอยู่ บางครั้งไม่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการบริหารงานภายในสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปช่วยดูแลให้กับสหกรณ์ จนกระทั่งบุคลากรของสหกรณ์มีความพร้อมที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่นั้นได้ อีกทั้งยังให้คำปรึกษาในการกำหนดแผนการดำเนินงานให้กับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การส่งเสริมเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารสหกรณ์ก็จะเข้าไปช่วยดูขั้นตอนการทำงานและแนะนำให้กับสหกรณ์ บางสหกรณ์ไม่ได้มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารเลย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็เข้าไปช่วยตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนไปจนถึงการควบคุมการทำงานของสหกรณ์ ให้สหกรณ์บริหารงานได้ด้วยตัวเอง”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N1 ได้กล่าวไว้ว่า

“ทั้งการจัดตั้งและการบริหาร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปมีส่วนให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินกิจการไปในแนวทางที่ตรงกับหลักสหกรณ์ เป็นประโยชน์ที่สหกรณ์ได้รับจากการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากผู้จัดตั้งสหกรณ์จะต้องเข้าใจถึงวิธีการขั้นตอนของการจัดตั้ง การแนะนำการบริหารสหกรณ์ให้เป็นระบบ รวมไปถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ แนวโน้มความเป็นไปได้ของการจัดตั้งสหกรณ์ เพราะผู้จัดตั้งอาจจะไม่เข้าใจหลักการของสหกรณ์ที่แท้จริง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงมีหน้าที่เป็นผู้แนะนำการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ อุดมการณ์ หลักการ วิธีการของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินงานไปในแนวทางที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

2. ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 70 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เมื่อผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์มีคุณภาพจะทำให้สหกรณ์ดำเนินกิจการอยู่ได้ แต่หากผลิตภัณฑ์ที่ออกมาไม่มีคุณภาพจะส่งผลให้สหกรณ์ไม่ได้รับการอุดหนุนจากผู้บริโภค อันจะเกิดผลเสียให้กับสหกรณ์ ดังที่ พรพรม พรหมเพชร (2548) กล่าวไว้ว่า การจัดการคุณภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการดำเนินการผลิต เพราะผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานสามารถทำลายกิจการได้อย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับที่ ศุภชัย นาทะพันธ์ (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การควบคุมคุณภาพ เป็นระบบที่ใช้เพื่อรักษาระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนด การที่จะบรรลุถึงคุณภาพตามที่ได้นิยามไว้จะต้องควบคุมโดยการเทียบกับมาตรฐานหรือ

รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ ตั้งแต่การวางแผน การออกแบบของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ต้องตรงตามรายละเอียดที่กำหนด

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่า การส่งเสริมเรื่องนี้เป็นภาระระดับให้กับสหกรณ์ เมื่อสหกรณ์มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค เช่น การได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.), มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) และอื่นๆ จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์มากขึ้น ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์เมื่อได้รับความไว้วางใจจะทำให้แนวโน้มการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์มีมากขึ้นเช่นกัน การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้กับสหกรณ์จะเป็นผลดีต่อสหกรณ์เป็นการควบคุมมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สหกรณ์ให้มีคุณภาพ และช่วยเหลือให้กับสหกรณ์ที่ยังไม่ได้มีการรับรองมาตรฐานให้ผ่านมาตรฐาน มีการรองรับจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งการที่จะผ่านมาตรฐานได้นั้นต้องมีการควบคุมทุกขั้นตอนการผลิต ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ช่วยเหลือเพื่อให้สหกรณ์ผ่านมาตรฐานการรองรับจากหน่วยงานต่างๆ เช่น อย. เพื่อให้สินค้าของสหกรณ์ได้รับการยอมรับ ส่งผลโดยตรงต่อผู้บริโภค เมื่อมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ก็จะช่วยดูแลแก้ไขส่วนที่ยังไม่ผ่านมาตรฐาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะช่วยปรับปรุงให้ผ่านมาตรฐาน”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมด้านนี้แน่นอน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปช่วยดูแลให้คำแนะนำในการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการบริโภคและการเลือกซื้อสินค้า”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ ดังที่ N1 กล่าวไว้ว่า

“ให้การสนับสนุนสหกรณ์ มีอยู่ 2 ส่วน 1.สหกรณ์ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแล้วก็จะให้คำแนะนำให้คงอยู่ในมาตรฐานต่อไป 2.สหกรณ์ที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานก็จะให้การช่วยเหลือเพื่อให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานได้ ให้คำแนะนำกับสหกรณ์ในการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์”

และยังสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์บางครั้งก็ไม่ได้มีความรู้ว่าการควบคุมคุณภาพต้องทำอะไร ทำอย่างไรให้ผ่านมาตรฐาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็เข้าไปให้คำแนะนำ ส่งเสริมและปรับปรุงให้กับสหกรณ์ แนะนำว่าจะต้องทำอะไร ปรับปรุงตรงไหน ร่วมมือกับสหกรณ์ในการแก้ไข การทำงานด้านนี้เป็นประโยชน์กับสหกรณ์ เพราะเมื่อได้มาตรฐานจะทำให้สินค้าของสหกรณ์มีคุณภาพมากขึ้นเพราะมีการควบคุมขั้นตอนต่างๆในการผลิต”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ เช่น การพัฒนาสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้สามารถคงอยู่และดำรงไว้ไม่ให้สหกรณ์ที่ผ่านมาตรฐานอยู่แล้วตกจากมาตรฐาน ส่วนในสหกรณ์ที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำการพัฒนา แก้ไขและให้คำปรึกษาเพื่อยกระดับสหกรณ์ให้เข้าสู่มาตรฐานให้ได้ในทีละส่วนของเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความร่วมมือของแต่ละสหกรณ์ โดยมาตรฐานที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดมา ถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของสหกรณ์ในด้านต่างๆ และเป็นตัวบ่งบอกถึงความกินดีอยู่ดีของสมาชิก และเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าต่อผู้บริโภค เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

บทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ

1. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 74.45 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาธุรกิจ คือ การที่ธุรกิจมีความเจริญเติบโต ซึ่งจะส่งผลประโยชน์ต่อการดำเนินงานในด้านต่างๆ ทั้งด้านการลงทุน จำนวนบุคลากร หรือการเพิ่มการแข่งขันของตลาด การพัฒนาธุรกิจหรือเศรษฐกิจจะส่งผลต่อภายนอกกิจการด้วยเช่นกัน ดังที่ สุดใจ พูลพาณิชย์กิจ (2547) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เน้นไปที่ความต้องการของมนุษย์ และคุณภาพชีวิตมนุษย์ ซึ่งได้แก่ มาตรฐานค่าครองชีพ การกระจายรายได้ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การควบคุมมลพิษ การสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการให้เสรีภาพกับประชาชนให้มากขึ้น

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าการช่วยเหลือสหกรณ์ในการพัฒนาธุรกิจนั้นเป็นส่วนที่ควรส่งเสริม เนื่องจาก การพัฒนาธุรกิจต้องได้รับคำแนะนำอย่างถูกต้องเพื่อให้ธุรกิจนั้นดำเนินไปในแนวทางที่สมควร ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละประเภทของธุรกิจ อีกทั้งการพัฒนาธุรกิจให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ที่สหกรณ์ต้องการนั้นจะต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งการดำเนินงานของสหกรณ์ต้องได้รับการแนะนำขั้นตอนต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพราะบางครั้งสหกรณ์จะไม่มีการวางแผนการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่กำหนดไว้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยวิเคราะห์ให้สหกรณ์ในทุกๆด้าน เช่น ด้านการเงิน ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย การดำเนินธุรกิจ การบริการ คุณภาพคลองทาง การเงิน จะเอาข้อมูลสหกรณ์แต่ละปีมาวิเคราะห์เรื่องสภาพคลอง อัตราส่วนของทุน ว่าตัวไหนที่ธุรกิจของสหกรณ์น้อยน่าจะทำให้เพิ่มขึ้น มีอะไรที่ขาดตกบกพร่องก็จะให้ความช่วยเหลือว่าควรมีธุรกิจเพิ่มหรือแก้ไขในส่วนไหนบ้าง เพราะ สหกรณ์ยังขาดความรู้ในการพัฒนาว่ามีขั้นตอนอย่างไร

ต้องทำอะไร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะเข้าไปให้แนวทาง วิธีการ ขั้นตอนในการพัฒนาให้กับสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N2 ได้กล่าวไว้ว่า

“ให้คำแนะนำ แนวทางและขั้นตอน โดยร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมกับสหกรณ์ เพราะสหกรณ์ขาดประสบการณ์ ไม่ค่อยรู้ถึงการพัฒนาธุรกิจหรือ การพัฒนาการตลาด เราก็นำเอาแนวทางที่สหกรณ์อื่นทำแล้วประสบความสำเร็จเอามาเป็นตัวอย่างแล้วปรับใช้กับสหกรณ์ ช่วยกำหนดขั้นตอนการทำงานต่าง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีระบบ”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K2 ได้กล่าวไว้ว่า

“การช่วยเหลือเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เพราะ สหกรณ์ไม่ค่อยกล้าที่จะพัฒนาตัวเองเท่าที่ควร สหกรณ์ไม่มีความรู้ในการพัฒนา ไม่มีประสบการณ์ในการพัฒนา เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้ความรู้ แนะนำแนวทางให้ ก็จะทำให้สหกรณ์เข้าใจถึงประโยชน์ บางทีก็ช่วยกำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนา หาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์นั้น สหกรณ์ก็จะสามารถพัฒนาต่อไปเป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกเอง”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภ ลำพวย (2540) ที่พบว่า บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำการดำเนินธุรกิจ การตลาดของสหกรณ์เป็นบทบาทที่ผู้นำสหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ การปฏิบัติงานในการวิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่องเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีประสบการณ์ในด้าน การพัฒนาธุรกิจ การส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่องจากการทำงานร่วมกับสหกรณ์อื่นๆ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะมีข้อมูล แนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ให้ขึ้นไปในทางที่ดีขึ้นและมี ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาธุรกิจต้องขึ้นอยู่กับสหกรณ์แต่ละแห่งว่ามีศักยภาพ ความ

ร่วมมือ และความพร้อมในด้านต่างๆ ที่จะพัฒนาสหกรณ์มากเพียงใด โดยการพัฒนาต้องดำเนินไปในทีละขั้นตอน เพื่อไม่ให้สหกรณ์แบกรับภาระจนเกินความสามารถของสหกรณ์เอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี (2547) ที่พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สมควรที่จะปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมแนะนำการดำเนินธุรกิจและการตลาดให้มากขึ้น เพราะเป็นที่ทราบดีว่าความเข้มแข็งของสหกรณ์การเกษตรนั้นควรอยู่ที่การผลิตและขายผลผลิตได้ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการวิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่องจึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 80 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ การที่จะให้สินค้าหรือบริการของสหกรณ์มีผู้บริโภคมากต้องขึ้นอยู่กับว่าสินค้าของสหกรณ์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ ดังนั้นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาด จึงเป็นสิ่งที่สมควรทำเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับเปลี่ยนสินค้าหรือบริการของสหกรณ์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด ดังที่ ชนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ในการบริหารธุรกิจปัจจุบัน ปัจจัยที่สำคัญซึ่งมีส่วนอำนวยความสะดวกสำเร็จให้แก่ธุรกิจ คือ การตลาด การตลาดเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อธุรกิจมาก ธุรกิจที่ขาดการวางแผนทางการตลาดซึ่งเป็นการวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมทางการตลาดจะทำให้แผนการขายไม่ประสบผลความสำเร็จไปด้วย แนวความคิดทางการตลาดในปัจจุบันจึงเน้นลูกค้าหรือผู้บริโภคให้มีความสำคัญ ทำให้การวางแผนการตลาดมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะได้รับข้อมูลด้านการตลาดต่างๆจากหน่วยงานของภาครัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และอื่นๆ ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปช่วยให้คำแนะนำด้านการตลาดจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ และยังให้การแนะนำว่าควรที่จะเพิ่มหรือลดสินค้าหรือบริการประเภทใดที่จะตรงตามความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้ง

ร่วมมือการวางแผนการผลิตสินค้าให้กับสหกรณ์ เพื่อให้ตรงกับแนวโน้มของตลาด ซึ่งตรงกับ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S2 ได้กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ในด้านการตลาดว่าควรจะต้องลดหรือเพิ่มสินค้าประเภทใด แล้วนำข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานต่างๆเข้ามาร่วมมือกับสหกรณ์ในการวางแผนการผลิตเพื่อให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N2 ได้กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะนำข้อมูลที่ได้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือกระทรวงพาณิชย์เข้าไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ปรับแผนงานการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K2 ได้กล่าวไว้ว่า

“บางครั้งสหกรณ์ผลิตสินค้าออกมาโดยไม่รู้ว่าตลาดต้องการสินค้าประเภทใด จึงทำให้สินค้าของสหกรณ์ขายไม่ได้ตามเป้าที่ตั้งไว้ ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เอาข้อมูลด้านการตลาดเข้าไปให้กับสหกรณ์ จะทำให้สหกรณ์สามารถเปลี่ยนการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด เพราะข้อมูลที่ได้มาจากกรมส่งเสริมสหกรณ์จะมีบอกแนวโน้มต่างๆที่จะเกิดขึ้นด้านการตลาด”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในการศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้รับความต้องการด้านการตลาดมาจากกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์แล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยสหกรณ์ในการวิเคราะห์ถึงความต้องการของตลาดเพื่อวางแผนการผลิตให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วางแผนการผลิตในอนาคต ช่วยให้สหกรณ์สามารถกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค การให้ความช่วยเหลือในด้านนี้จะเป็นประโยชน์ที่สหกรณ์จะได้รับ

เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 3.33 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากสหกรณ์ขนาดใหญ่และสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จะสามารถจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ทางสหกรณ์จึงไม่คาดหวังที่จะรับการให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อีกทั้งด้วยความที่เป็นสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่และสหกรณ์ขนาดใหญ่มากและประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ทำให้ผู้ที่ต้องการสินค้าเข้าไปหาสหกรณ์โดยตรง ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ในส่วนที่ไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำ เพราะสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไป ก็สามารถจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เองเข้ามาดูแลด้านการตลาดให้กับสหกรณ์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการตลาดมากกว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อีก”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ไม่ได้คาดหวังในการให้คำแนะนำ เพราะสหกรณ์มีเจ้าหน้าที่ที่เชี่ยวชาญด้านการตลาดที่เก่งกว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมาก มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์คอยดูแลให้กับสหกรณ์อยู่แล้ว ไม่จำเป็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำแนะนำ และสหกรณ์ที่มีผลผลิตเป็นที่รู้จักของตลาดระดับประเทศ ก็จะมีคนเข้าไปซื้อกับสหกรณ์เลย เช่น สหกรณ์โคนมหนองโพ”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความ ต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไปจะมีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ด้านการตลาดที่มีความรู้ ความสามารถ จึงไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ ทางสหกรณ์สามารถศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารด้านการตลาดได้เองและรวดเร็วกว่า ข้อมูลที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อีกทั้งสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไปจะสามารถเข้าถึงผู้ซื้อ ได้ง่ายกว่าสหกรณ์ที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก โดยใช้ความไว้วางใจหรือผลกำไรของสหกรณ์มาเป็นตัวค้ำ ประกันให้แก่ผู้ซื้อ อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักยังต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์ในข้อมูลด้านการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2534) ที่ พบว่า ผู้นำสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษายังขาดความรู้ความ เข้าใจในการดำเนินธุรกิจการตลาด จึงคาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาแสดงบทบาทใน การแนะนำช่วยเหลือดูแล เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความ ต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์จึง เป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

3. เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 82.22 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์ การหาตลาด ให้กับสหกรณ์เป็นการส่งเสริมให้สินค้าหรือบริการของสหกรณ์เป็นที่รู้จักต่อผู้บริโภค และเป็นการ เพิ่มช่องทางที่จะให้สหกรณ์สามารถนำสินค้าหรือบริการไปเสนอให้กับผู้บริโภค เพื่อจำหน่าย สินค้าให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกและสหกรณ์ อีกทั้ง ยังเป็นการสร้างระบบเครือข่ายการขายของสหกรณ์ให้ขยายออกจากเดิม ดังที่ อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2546) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ประกอบไปด้วย ความ เจริญเติบโตของยอดขายโดยจัดจำหน่ายสู่ตลาดใหม่ บำรุงรักษาหรือปรับปรุงส่วนถือครองตลาด เพื่อให้บรรลุถึงแบบแผนของการจัดจำหน่ายที่วางไว้ การสร้างระบบการจัดจำหน่ายให้มี ประสิทธิภาพ โดยต้องพิจารณาถึงความต้องการและความชอบของตลาดส่วนที่คาดว่าจะ เป็น เป้าหมายทางการตลาด

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการเป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตเป็นส่วนที่จะทำให้สหกรณ์สามารถเพิ่มยอดขายสินค้าออกไปได้ ช่วยให้สหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้น การเปิดตลาดใหม่ๆเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักสินค้าของสหกรณ์มากขึ้น ส่งผลในการขยายฐานผู้บริโภคให้สหกรณ์สามารถกระจายสินค้าออกไป เพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K2 ได้กล่าวไว้ว่า

“เป็นการขยายฐานผู้ซื้อผลผลิตของสหกรณ์ให้มีจำนวนมากขึ้น จะส่งผลต่อยอดขายโดยตรง เมื่อนำข้อมูลมาให้กับสหกรณ์ว่าที่ไหนมีการจัดงานแล้ว สินค้าของสหกรณ์เหมาะสมที่จะไปขาย ก็จะแนะนำให้กับสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ S2 ได้กล่าวไว้ว่า

“แนะนำให้กับสหกรณ์เพื่อช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีช่องทางการขายสินค้าเพิ่มขึ้น พอสินค้าขายได้มากขึ้น สมาชิกก็จะมีรายได้มากขึ้น ทำให้เป็นประโยชน์ทั้งกับสมาชิกและสหกรณ์เอง”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ N2 กล่าวไว้ว่า

“การแนะนำตลาดใหม่ๆให้กับสหกรณ์เป็นการเปิดช่องทางการค้าให้กับสหกรณ์ เพื่อเป็นการเพิ่มยอดขาย เป็นการสร้างเครือข่ายให้กับสหกรณ์ ซึ่งบางทีก็จะกลายเป็นที่ประจำของสหกรณ์ไปเลยเพราะผลผลิตขายดี มีคนสนใจ เช่น ในห้างสรรพสินค้า งานประจำจังหวัด ถ้าผลผลิตมีคุณภาพก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากที่จะขายได้”

อีกทั้งมีการติดต่อจากภาคเอกชน โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ประสานงาน ให้คำแนะนำให้กับทั้งภาคเอกชนและสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นผู้ประสานงานในการจัดหาสหกรณ์ที่มีผลผลิตตรงตามความต้องการของภาคเอกชน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สหกรณ์มีช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ R2 ได้กล่าวไว้ว่า

“การทำงานด้านนี้มีประโยชน์กับสหกรณ์อยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยหาตลาดให้กับสหกรณ์ เมื่อมีข่าวสารว่ามีการจัดงานที่ไหนก็จะแนะนำให้กับสหกรณ์ ช่วยเหลือในการติดต่อประสานงาน บางครั้งมีหน่วยงานเอกชนติดต่อมาว่าต้องการสินค้าประเภทไหน ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะแนะนำให้กับสหกรณ์ที่ตรงกับความต้องการของเอกชน สหกรณ์จะได้รับประโยชน์อย่างมากถ้าได้รับการช่วยเหลือในด้านนี้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ประสานงานกับส่วนราชการและเอกชนว่าต้องการสินค้าประเภทใด เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ข้อมูลมาแล้วจะนำข้อมูลที่ได้ออกไปให้กับสหกรณ์ หรือบางครั้งเมื่อมีตลาดจากภายนอกติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาเพื่อต้องการผลผลิต ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำหน้าที่ในการ ประสานงานให้กับสหกรณ์ที่มีธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเปิดตลาดและสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์ รวมไปถึงการให้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงานภายในประเทศ เช่น การจัดแสดงผลผลิตตามเทศกาล กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักผลผลิตของสหกรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นบทบาทในการเป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

4. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 67.78 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ การจัดหาความร่วมมือระหว่างธุรกิจนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสหกรณ์ การทำข้อตกลงต่างๆ การเชื่อมโยงธุรกิจเป็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นระหว่างสหกรณ์ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้น ดังที่ โขชัย สุทธาเวศ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า สหกรณ์จะเข้มแข็งมากขึ้นเมื่อมีความร่วมมือกันผ่านโครงสร้างการทำงานในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าการช่วยเหลือสหกรณ์ในด้านนี้จะเกิดประโยชน์หลายด้าน เช่น ด้านเงินทุนจะมีการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ที่มีเงินทุนมากให้สหกรณ์ที่ขาดแคลนเงินทุนนำไปใช้ในดำเนินธุรกิจ และอื่นๆ การเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจนั้นจะเป็นการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ และเป็นการช่วยเหลือ อุดหนุนสินค้าระหว่างสหกรณ์ทำให้เกิด ประโยชน์ต่อสหกรณ์ทั้งสองฝ่าย ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K2 ได้กล่าวไว้ว่า

“การช่วยให้สหกรณ์เกิดความร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์จะเกิดประโยชน์ ต่อสหกรณ์ในหลายๆด้านเช่น ความรู้ แนวทางการทำงาน การผลิต การขาย สินค้า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะคอยให้คำแนะนำกับสหกรณ์เพื่อให้การ เชื่อมโยงระหว่างธุรกิจเกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์ทั้งสองฝ่าย”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N2 ได้กล่าวไว้ว่า

“เมื่อมองถึงการร่วมมือของสหกรณ์จะส่งผลดีให้กับสหกรณ์แน่นอน เช่น เมื่อสหกรณ์ต้องการได้แหล่งวัตถุดิบก็จะสรรหาแหล่งวัตถุดิบแล้วทำการ เชื่อมโยงให้มีการค้าขายกันในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 กล่าวไว้ว่า

“การเชื่อมโยงมีประโยชน์ต่อสหกรณ์มาก สหกรณ์ไหนขาดเงินทุนก็ เชื่อมโยงกับสหกรณ์ที่มีเงินทุนเหลือ ขาดความรู้ก็เชื่อมโยงกับสหกรณ์ ประเภทเดียวกันที่มีความรู้ในด้านนั้น ขาดอะไรก็ช่วยสหกรณ์สรรหาความ ร่วมมือให้กับสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความร่วมมือ ประสานงาน เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นคนกลางที่มีข้อมูลว่าแต่ละสหกรณ์มีผลผลิต ความต้องการ หรือขาดแคลนสินค้าประเภทใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุรี ศิริพฤกษ์(2549) ที่ พบว่าผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีการประสานงานเชื่อมโยง ธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เพราะกรมส่งเสริมสหกรณ์จะมีข้อมูลของสหกรณ์ทุกประเภท ซึ่งควรจะเป็น

แหล่งข้อมูลที่สามารถให้สหกรณ์อื่นๆ ได้รับข้อมูลในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงมีส่วนในการแนะนำให้กับสหกรณ์ว่าสหกรณ์ควรจะทำ การแลกเปลี่ยนสินค้า หรือกู้ยืมเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำกับสหกรณ์ใด เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 2.22 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์สามารถทำการเชื่อมโยงธุรกิจได้เองโดยไม่ต้องผ่านทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งทางสหกรณ์เห็นว่ายุ่งยาก ทั้งนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์มีข้อมูลของสหกรณ์ทั่วประเทศ การจะติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสหกรณ์โดยผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะได้รับประโยชน์มากกว่าและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยพิจารณาความเหมาะสมในการเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“ที่มีสหกรณ์ไม่เห็นด้วย เพราะสหกรณ์คิดว่าสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้าหรือเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นๆ ได้เอง สหกรณ์คิดว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งกับเรื่องในสหกรณ์มากเกินไป แต่ที่จริงเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะคอยให้ความช่วยเหลือในการประสานงานหรือแนะนำให้มากกว่า ว่าสหกรณ์ควรทำการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ไหน การตัดสินใจก็ขึ้นอยู่กับสหกรณ์เอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไปบังคับไม่ได้อยู่แล้ว”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์สามารถเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นๆ ได้เองแล้วรายงานมาว่าเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนสินค้ากับสหกรณ์ใดบ้าง โดยไม่ต้องผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เลยทำให้ไม่คาดหวังกับการทำงานในด้านนี้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ แต่ถ้าสหกรณ์ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ติดต่อเชื่อมโยงให้กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะประสานงานให้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เนื่องจาก การเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์นั้นสหกรณ์สามารถติดต่อได้เอง โดยไม่ต้องผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม การที่ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาช่วยเหลือในด้านนี้ล้วนส่งผลดีแก่สหกรณ์ เพราะกรมส่งเสริมสหกรณ์มีข้อมูลที่เป็นศูนย์กลางของสหกรณ์ทั่วประเทศ และทราบว่าการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ใดมีมาตรฐาน ทำให้สหกรณ์ที่ทำกรเชื่อมโยงธุรกิจได้ประสานงานหรือร่วมมือกับสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็ง อีกทั้งการสรรหาความเชื่อมโยงของธุรกิจเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ สินค้า เงินทุน และอื่นๆ อันจะช่วยให้สหกรณ์พัฒนาไปได้ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่าง จำนวนร้อยละ 66.67 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ ซึ่งการให้คำแนะนำการทำบรรจุ การแปรรูปและการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ต้องตรงกับความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ต้องสวยงาม สะอาด เก็บรักษาได้และถูกหลักอนามัย โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมของผู้บริโภค ดังที่ ชนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการวางแผน เพื่อวางแผนในการผลิตสินค้าหรือให้บริการให้ตรงกับรสนิยมและความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นจึงควรวิเคราะห์หาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคว่าต้องการสินค้าแบบใด สี กลิ่น การบรรจุหีบห่อ ราคา รวมทั้งการให้บริการที่ผู้บริโภคต้องการเพื่อกำหนดแผนงานในอนาคตเพื่อตอบสนองตามความต้องการของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุดอันจะเป็นผลให้เกิดความก้าวหน้าแก่กิจการ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่ามิใช่ประโยชน์กับสหกรณ์ในการให้คำแนะนำเพราะมีส่วนสำคัญในการที่จะทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป โดยดูจากความต้องการของตลาดเมื่อสหกรณ์สามารถผลิตสินค้าออกมาได้ตรงตามความต้องการ จะทำให้เป็นการเปิดโอกาสให้กับสินค้าของสหกรณ์ให้เป็นทางเลือก และเป็นที่น่าสนใจของผู้บริโภคมากขึ้น

การออกแบบการจัดทำบรรจุภัณฑ์จะทำให้สินค้าของสหกรณ์เก็บรักษาได้นานและบริโภคง่าย ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“มีประโยชน์กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแนะนำว่าการจัดทำบรรจุภัณฑ์และออกแบบผลิตภัณฑ์ไหนเหมาะกับสหกรณ์ ขึ้นอยู่กับประเภทสินค้าของสหกรณ์ด้วยว่าเป็นแบบไหน เพราะสหกรณ์ไม่ค่อยมีความรู้ในการออกแบบ เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำทางสหกรณ์ก็จะได้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม มันจะส่งผลโดยตรงต่อการขายเลย”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ N4 ได้กล่าวไว้ว่า

“เป็นประโยชน์กับสหกรณ์ สหกรณ์ไม่ค่อยมีความรู้ในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปช่วยออกแบบให้บรรจุภัณฑ์ทำให้สินค้าเก็บรักษาง่ายและสะดวกในการพกพา ส่วนตราผลิตภัณฑ์จะทำให้ประชาชนทั่วไปรู้ว่าสินค้าไหนเป็นของสหกรณ์ สหกรณ์จะได้รับประโยชน์ในส่วนนี้แน่นอน”

ในเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยังคงเป็นประโยชน์กับสหกรณ์เช่นกัน เมื่อสหกรณ์ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำให้สหกรณ์สามารถใช้วัตถุดิบได้อย่างคุ้มค่า สามารถนำไปแปรรูปสินค้าเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและระยะเวลาในการเก็บรักษา ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ S2 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ไม่ค่อยจะรู้ถึงการใช้วัตถุดิบอย่างคุ้มค่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะให้คำแนะนำเพื่อให้สหกรณ์ไปแปรรูปสินค้าให้สามารถเก็บรักษาได้นานขึ้น ให้มีความหลากหลาย เป็นประโยชน์กับสหกรณ์ทั้งนั้น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ R4 ได้กล่าวไว้ว่า

“แนะนำให้กับสหกรณ์ทั้งทำบรรจุภัณฑ์ แปรรูป และการทำตราผลิตภัณฑ์ สำนักสหกรณ์จังหวัดมีกลุ่มงานเพื่อดูแลในด้านนี้โดยเฉพาะ สหกรณ์ไม่

ต้องไปจ้างให้เอกชนออกแบบเลย ช่วยให้ประหยัดทุนการดำเนินงานของ
สหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำ
บรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริม
สหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้คำปรึกษาการจัดทำบรรจุภัณฑ์และตราผลิตภัณฑ์โดยมี
การจัดจ้างพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วยในการออกแบบบรรจุภัณฑ์และตรา
ผลิตภัณฑ์ให้กับสหกรณ์ โดยการออกแบบนั้นต้องมีความโดดเด่นเป็นที่น่าสนใจในการเลือกซื้อ
ของผู้บริโภค ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จัก เพิ่มความน่าสนใจให้กับสินค้า ส่วนด้านการแปรรูปเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ที่ต้องการความรู้ด้านการแปรรูปเพื่อให้ผลผลิต
นั้นเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ จะเป็นการช่วยให้สหกรณ์ลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีการเพิ่มสินค้า
ในรูปแบบใหม่และยังเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าอีกด้วย เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์จึงเป็นบทบาทที่
เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำ
ตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 4.44 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากสหกรณ์ที่มีเงินทุนมาก ผลประกอบการดี จะสามารถ
จัดจ้างหน่วยงานเอกชนหรือพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อเข้ามาดูแลการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การ
แปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์ สหกรณ์เหล่านี้จึงไม่เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับต่อสหกรณ์ แต่หากสหกรณ์ต้องการ
ความช่วยเหลือในด้านนี้ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำกับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูล
ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ส่วนสหกรณ์ที่ไม่ได้คาดหวัง เพราะสหกรณ์มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ทำหน้าที่
ในการออกแบบ จัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และจัดทำตราผลิตภัณฑ์อยู่
แล้ว ซึ่งจะเป็นสหกรณ์ที่มีเงินทุนเยอะ สหกรณ์ขนาดใหญ่ แต่สหกรณ์ขนาด
กลางไปจนถึงเล็กจะไม่มีเงินทุนเพียงพอในการจ้างพนักงานเข้ามาเป็น
เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ก็จะต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยในด้านนี้

การส่งเสริมในด้านนี้จะเป็นประโยชน์ที่สหกรณ์จะได้รับโดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายใดๆ มีแต่ช่วยให้รายรับเพิ่มและรายจ่ายลดลงทั้งนั้น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N2 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ใหญ่จะมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ทำหน้าที่นี้อยู่แล้ว ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะไปช่วยสหกรณ์ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่จะออกแบบให้ โดยมีการจ้างพนักงานราชการที่มีความรู้เฉพาะด้านเข้ามาทำงานในสำนักงานสหกรณ์จังหวัด เป็นการประหยัดต้นทุนการผลิตของสหกรณ์ จะช่วยสหกรณ์ได้เยอะทีเดียว”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ที่มีเงินทุนมากจะทำการจ้างบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ให้แก่สหกรณ์เอง อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังมีความจำเป็นต่อสหกรณ์ที่ไม่มีบุคลากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ เพราะเป็นการช่วยเหลือสหกรณ์ในการลดต้นทุนการผลิต ลดค่าใช้จ่ายที่จะต้องจัดจ้างบุคคลภายนอกมาออกแบบผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังครอบคลุมไปถึงการผลิตสินค้าให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

6. ส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 64.44 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพของสหกรณ์ในด้านการผลิตเพื่อให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีวิธีการผลิตรูปแบบใหม่ และใช้วัตถุดิบอย่างคุ้มค่า ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น เครื่องจักรอัตโนมัติที่ใช้ในการผลิต เครื่องทุ่นแรง เครื่องคอมพิวเตอร์ต่างๆ ความก้าวหน้าในเรื่องเหล่านี้จะทำให้มีการคิดค้น

พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดได้ หรือทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต มีกรรมวิธีใหม่ๆเกิดขึ้น ในการที่จะพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือผลิตได้เร็วขึ้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นด้วยกับการปฏิบัติงานในด้านนี้ เพราะจะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ ในการนำเทคโนโลยีต่างๆมาประยุกต์ใช้กับสหกรณ์จะส่งผลให้ศักยภาพการผลิตของสหกรณ์มีมากขึ้น เทคโนโลยีจะช่วยรักษาผลผลิตให้เก็บรักษาได้นานขึ้น ช่วยให้ใช้วัตถุดิบอย่างคุ้มค่า การผลิตจะรวดเร็วมากขึ้น ผลผลิตจะได้คุณภาพ ทุกอย่างจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำด้านนี้จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ เทคโนโลยีต่างๆ สหกรณ์ไม่ค่อยจะได้รับรู้เท่าไร ก็มีแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นำไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ มันจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ในการผลิตอย่างมาก”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ N4 ได้กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำด้านนี้ช่วยสหกรณ์ได้เยอะ ลดต้นทุนการผลิตลง ใช้วัตถุดิบคุ้มค่า ประหยัดแรงงาน ผลิตไวขึ้น เก็บรักษาได้นาน ซึ่งเทคโนโลยีต่างๆสหกรณ์ไม่ค่อยรู้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำกับสหกรณ์ ถ้าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ให้คำแนะนำทางสหกรณ์ก็จะผลิตแบบเดิมๆ แต่เมื่อสหกรณ์รู้ว่า มีประโยชน์อย่างไรก็จะสนใจที่จะนำมาใช้กับสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ ครั้งที่ S2 กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำกับสหกรณ์ในด้านนี้จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในสหกรณ์ช่วยลดระยะเวลาการทำงานได้เยอะ ผลิตสินค้าได้เร็ว ประหยัด และมีคุณภาพ”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้การส่งเสริมแนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้อย่างเหมาะสมจะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ในด้านต่างๆ เช่น ลดต้นทุนการผลิต ลดระยะเวลาการผลิต ลดแรงงาน ทั้งยังทำให้เกิดการใช้วัตถุดิบอย่างคุ้มค่า เพิ่มคุณภาพให้กับสินค้า เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตจะทำให้สหกรณ์ทราบว่าเทคโนโลยีที่ได้นั้นมีประโยชน์ต่อสหกรณ์เพียงไร เพื่อให้สหกรณ์นำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนากิจการของสหกรณ์ต่อไป เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความสำคัญในการส่งเสริมแนะนำเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี (2547) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมแนะนำ และประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการผลิต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน

1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 70 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้การส่งเสริมในการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดหาเงินทุนในการดำเนินงานนั้นเป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้กับสหกรณ์ เพื่อเพิ่มทุนในการผลิต การขยายกิจการ การซื้ออุปกรณ์การผลิต ดังที่ ชนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) กล่าวไว้ว่า ปัญหาด้านเงินทุนเป็นสิ่งสำคัญต่อการผลิต การขาย การส่งเสริมการขาย ต้องอาศัยเงินทุนทั้งสิ้น การเพิ่มปริมาณการขายก็ต้องเพิ่มปริมาณการผลิตด้วยซึ่งต้องใช้เงินทุนมาช่วย ถ้าการเพิ่มปริมาณการผลิตมากจนต้องขยายกำลังการผลิตออกไปก็จำเป็นต้องใช้เงินทุนสูง ในการลงทุนซื้อเครื่องจักรใหม่ ขยายโรงงาน ซื้ออุปกรณ์ต่างๆเพิ่มขึ้น ถ้ากิจการไม่มีเงินก็ต้องก่อหนี้ ภาระที่กิจการต้องรับคือดอกเบี้ย ถ้าการลงทุนมีอัตราผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับดอกเบี้ยที่ต้องรับภาระ ก็ไม่ควรจะกู้ยืมเพื่อมาทำการขยายการผลิต

ในการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต้องดูว่าเงินทุนที่ใช้ไปคุ้มค่ากับรายได้ที่จะได้จากการลงทุนหรือไม่ ควรมีการกำหนดเป้าหมายวางแผนค่าใช้จ่ายในการลงทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์อย่างคุ้มค่า ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเพื่อให้จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ ควรมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการตั้งไว้เพื่อให้รู้เป้าหมายและแนวทางที่กิจการต้องการ การจัดทำแผนจะได้สนองตอบความต้องการนั้นได้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับสหกรณ์นั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าเป็นสิ่งที่ปฏิบัติแล้วจะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยวิเคราะห์ว่าสหกรณ์มีความสามารถเพียงใด เหมาะสมที่จะทำการหาเงินทุนจากแหล่งใด เพื่อเป็นแนวทางให้สหกรณ์ทราบว่าควรหาเงินทุนจากที่ใด อีกทั้งทางราชการยังมีนโยบายต่างๆ ที่จะคอยสนับสนุนแก่สหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์มีแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K3 ได้กล่าวไว้ว่า

“ให้คำปรึกษากับสหกรณ์ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับสหกรณ์ บอกถึงข้อดีข้อเสีย ของแหล่งเงินทุนต่างๆ และช่วยแนะนำแนวทางที่เหมาะสมสำหรับสหกรณ์ในการหาเงินทุน สหกรณ์จะไม่ค่อยมีความรู้ในด้านนี้ คิดแต่ว่าจะกู้เงินอย่างเดียว ซึ่งบางสหกรณ์ก็ไม่ได้มีศักยภาพเพียงพอที่จะแบกรับเรื่องดอกเบี้ยไหว”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 ได้กล่าวไว้ว่า

“ทางสหกรณ์ไม่ค่อยรู้ว่า มีหน่วยงานราชการที่ช่วยส่งเสริมเงินทุนการผลิตให้กับสหกรณ์ การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำในด้านนี้เป็นสิ่งจำเป็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยดูแลว่าสหกรณ์ควรหาแหล่งเงินทุนจากที่ไหน”

การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปช่วยวิเคราะห์ในการหาเงินทุนให้กับสหกรณ์นั้นเป็นเรื่องที่เหมาะสม เพราะการที่สหกรณ์จะกู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ย ซึ่งบางสหกรณ์ไม่ได้มีความสามารถที่จะใช้ดอกเบี้ยคืนให้กับแหล่งเงินทุนได้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม

สหกรณ์จะช่วยแนะนำแนวทางอื่นๆ เช่น การเพิ่มหุ้น การระดมทุนจากสมาชิก เป็นต้น ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์พอมมีปัญหาด้านเงินทุนก็คิดจะกู้เงินอย่างเดียว โดยไม่ได้คิดว่าจะมีผลตอบแทนที่ดีพอจะเสียดอกเบี้ยหรือไม่ เจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะเข้าไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ สหกรณ์ใดมีความสามารถพอก็จะแนะนำแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม หรือแนะนำเป็นการเพิ่มหุ้นหรือระดมทุนจากสมาชิกก็จะเป็นการลดภาระในการเสียดอกเบี้ยลง”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำจะเป็นแนวทางที่ทำให้สหกรณ์เข้าใจว่าควรหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม คຸ້ມຄ່າ และเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์ ยังมีหน่วยงานราชการที่ช่วยส่งเสริมเงินทุนให้กับสหกรณ์อีก ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะแนะนำให้แก่สหกรณ์”

การเสนอแนะให้สหกรณ์บริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะดูว่าเงินที่ได้มานั้นเหมาะสมที่นำไปใช้ในส่วนตัว ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงินหรือไม่ เพื่อให้สหกรณ์ใช้เงินอย่างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และแนะนำให้สหกรณ์ใช้เงินในการผลิตต่างๆเพื่อให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์ส่วนรวม ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 ได้กล่าวไว้ว่า

“แนะนำให้กับสหกรณ์ทราบว่าการลงทุนอันไหนคຸ້ມຄ່າ ให้นำเงินไปใช้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กู้มา เพื่อให้เกิดรายได้เพื่อนำไปจ่ายดอกเบี้ย รวมไปถึงการใช้เงินให้เกิดประโยชน์ เช่น เงินส่วนที่เหลือนำไปปล่อยกู้ให้กับสหกรณ์อื่น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 ได้กล่าวไว้ว่า

“ช่วยดูแลให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ใช้เงินทุนที่เหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์ของการกู้ รวมไปถึงดูแลแนวโน้มการตอบรับจากการลงทุนว่า คຸ້ມຄ່າเพียงใด”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้การส่งเสริมในการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถตอบสนองความต้องการ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถาบันการเงินหรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมด้านเงินทุนให้กับสหกรณ์ เช่น ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหาปัจจัยการผลิต ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะจัดให้กู้ในโครงการกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งทางสหกรณ์จะไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในการกู้ยืม และยังมีความร่วมมือกับโครงการจัดหาการลงทุนในด้านต่างๆ เช่น การเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์ที่ช่วยน้อง ซึ่งเป็นการนำเงินจากสหกรณ์ที่มีเงินทุน หรือมีเงินหมุนเวียนภายในสหกรณ์เป็นจำนวนมาก มาให้กับสหกรณ์ที่ต้องการกู้เงิน โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ รวมไปถึงยังมีกองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่จะคอยให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนให้กับสหกรณ์ นอกจากนั้นยังแนะนำวิธีการกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุน เช่น ในสหกรณ์ขนาดเล็กที่มีรายได้ไม่สม่ำเสมอ ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะวิเคราะห์การจัดหาการลงทุน โดยเน้นไปยังวิธีการระดมทุนจากสมาชิกหรือเพิ่มผู้ถือหุ้น มากกว่าการไปกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่นๆ เพื่อไม่ให้เป็นการสร้างภาระการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจยังคงขึ้นอยู่กับสหกรณ์เอง จะเห็นได้ว่าการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาปฏิบัติงานในด้านนี้ ทำให้สหกรณ์มีแนวทางในการพิจารณาแหล่งเงินทุนในหลายๆด้าน ทั้งยังช่วยติดตามการดำเนินงานเพื่อให้สหกรณ์นำเงินทุนที่ได้ไปใช้อย่างคุ้มค่าและตรงตามวัตถุประสงค์ และให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับสหกรณ์ เพื่อไม่เป็นการสร้างหนี้ให้กับสหกรณ์เกินความจำเป็น เพราะฉะนั้นบทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม การให้คำแนะนำเกี่ยวกับศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 3.33 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากบางสหกรณ์ที่มีรายได้ไม่แน่นอนยังต้องการที่จะกู้เงินจากสถาบันการเงินมากกว่า แต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแนะนำให้ใช้วิธีการระดมทุนจากสมาชิกหรือเพิ่มผู้ถือหุ้น เพื่อไม่ให้เป็นภาระการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ สหกรณ์จึงไม่เห็นด้วยกับการให้คำแนะนำในด้านนี้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 กล่าวไว้ว่า

“มีสหกรณ์บางที่อยากกู้เงินจากแหล่งอื่น ทั้งที่สหกรณ์เองไม่มีเงินพอในการชำระดอกเบี้ย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เลยแนะนำให้ใช้เป็นการระดมทุนเพิ่มผู้ถือหุ้น แต่สหกรณ์ก็ยังไม่พอใจ เพราะถ้ากู้เงินจากที่อื่นผ่าน สหกรณ์จะได้เงินเร็วกว่าที่จะคอยการระดมทุนสมาชิก ทำให้สหกรณ์ไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปมีส่วนในด้านนี้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ที่มีสมาชิกเป็นชาวบ้านธรรมดา ก็คิดแต่จะไปกู้เงินข้างนอกจะได้ง่ายกว่า เลยไม่สนใจคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งความจริงมันไม่ใช่ เพราะการปล่อยเงินกู้ของแหล่งเงินทุนจะต้องดูเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ด้วย”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้การศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากสหกรณ์ที่มีรายได้ไม่สม่ำเสมอต้องการที่จะกู้เงินจากสถาบันการเงินมากกว่า เพราะเข้าใจผิดคิดว่าการขออนุมัติเงินกู้ทำได้ง่ายและใช้เวลาไม่นานในการรับเงิน ซึ่งความจริงแล้วการอนุมัติการให้เงินกู้ต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน รวมทั้งความสามารถในการชำระหนี้ด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่เห็นด้วยในการให้สหกรณ์ที่มีรายได้ไม่สม่ำเสมอทำการกู้เงินจากแหล่งอื่น เพราะจะเป็นการสร้างภาระการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงแนะนำให้ใช้วิธีการระดมทุนจากสมาชิกหรือเพิ่มผู้ถือหุ้น เมื่อสหกรณ์ไม่เห็นด้วยจึงไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปแสดงความคิดเห็น อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำแนะนำในสิ่งที่เห็นสมควรและเหมาะสมต่อสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เพราะฉะนั้นบทบาทในการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 51.11 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ โดยการลงทุนในตราสารหนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ การลงทุนภาครัฐ จะมีความปลอดภัย ความมั่นคง ได้รับผลตอบแทนที่แน่นอน และการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งจะมีอัตราเสี่ยงสูง เพราะมีปัจจัยที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง แต่ที่มักชอบลงทุนในส่วนนี้ เพราะจะได้รับดอกเบี้ยที่สูงกว่าการลงทุนในภาครัฐ ดังที่ สันติ กิระนันท์ (2547) กล่าวไว้ว่า การลงทุนในตราสารหนี้ไม่ว่าจะเป็นพันธบัตรหรือหุ้นก็ตาม ผู้ลงทุนต้องการผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย ผู้ลงทุนจำเป็นต้องยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะถือตราสารหนี้จนครบกำหนดหรือไม่ก็ตาม ความเสี่ยงที่ว่ามานั้นเป็นความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนควรตระหนักถึงเพื่อป้องกันไม่ให้ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในตราสารหนี้

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าการลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนจะต้องได้รับความรู้และความเข้าใจถึงปัจจัยที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะ สหกรณ์ไม่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญการลงทุนในตราสารหนี้เท่าใดนัก จึงควรมหาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะหาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เข้ามาให้กับสหกรณ์ที่ต้องการลงทุนในด้านนี้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K3 กล่าวไว้ว่า

“ให้คำปรึกษาในการซื้อพันธบัตร เช่น ถ้าสหกรณ์มีเงินฝากในบัญชีดอกเบี้ยน้อย แต่ต้องรับภาระในการจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้กับสมาชิก สหกรณ์ก็จะหาวิธีการลงทุนเพื่อหาค่าตอบแทนให้สมดุลกัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะมีการปรึกษาว่าเงินส่วนที่ฝากไว้ ถ้าสหกรณ์ไม่ได้เอาไปทำประโยชน์อะไร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแนะนำให้ไปซื้อพันธบัตรหรือสลาก ซึ่งค่าตอบแทนสูง และสหกรณ์ก็สามารถทำได้แต่ต้องอยู่ในเงื่อนไขที่ต้องผ่านมติที่ประชุม”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“มีการแนะนำในบางสหกรณ์ ต้องดูว่าสหกรณ์มีความพร้อมขนาดไหน มีเงินทุนมาก มีสภาพคล่องส่วนเกินเยอะหรือไม่ ถ้ามีเงินทุนมาก การลงทุนในตราสาร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแนะนำอยู่แล้ว แต่โดยทั่วไปก็เห็นว่า มีประโยชน์กับสหกรณ์เพราะการลงทุนจะมีความเสี่ยง ต้องได้รับคำแนะนำเพื่อให้เกิดประโยชน์กับการลงทุนมากที่สุด”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การลงทุนมีความเสี่ยง สหกรณ์ไม่ค่อยจะมีความรู้ด้านนี้เท่าไร ถ้าสหกรณ์ต้องการลงทุนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะไปให้คำแนะนำ ต้องวางแผนการลงทุนให้ดีเพราะการลงทุนต้องเป็นเงินทุนที่ฝากไว้ตามระยะเวลาจึงควรทำกับสหกรณ์ที่มีเงินทุนเหลือ บางครั้งก็จัดหาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการลงทุนเพื่อเข้าไปให้ความรู้กับสหกรณ์ จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ถ้าช่วยเหลือในด้านนี้”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้คำแนะนำเบื้องต้น และให้อำนาจแก่สหกรณ์ในการลงทุนในตราสาร โดยการตัดสินใจทั้งหมดขึ้นอยู่กับสหกรณ์ ซึ่งต้องผ่านมติที่ประชุมสหกรณ์ การลงทุนในหุ้น พันธบัตร มีความเสี่ยงจึงต้องได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยประสานงาน จัดหาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมาให้กับสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้มีเชี่ยวชาญด้านการลงทุนในตราสารนี้มากเท่าที่ควร แต่ถ้าเป็นการลงทุนที่มีรัฐบาลสนับสนุนจะมีความมั่นคง ความเสี่ยงต่ำ แต่การลงทุนในตราสารนี้ต้องนำเงินทุนไปฝากไว้เป็นระยะเวลานานในการได้ผลตอบแทนกลับมาสู่สหกรณ์ การลงทุนประเภทนี้จึงเหมาะกับสหกรณ์ที่มีเงินทุนจำนวนมาก และมีสภาพคล่องทางการเงินสูง เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 4.44 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากการลงทุนในหุ้น พันธบัตรจะใช้ระยะเวลาในการได้ผลตอบแทนกลับมา สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานน้อยจะไม่สามารถลงทุนในลักษณะนี้ได้ จึงไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แนะนำในเรื่องนี้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 กล่าวไว้ว่า

“การลงทุนในพันธบัตรจะใช้เวลานาน ได้เงินกลับมาช้าต้องอาศัยระยะเวลา ถ้าสหกรณ์ใดมีทุนดำเนินงานสูง ก็สามารถให้พันธบัตรให้เกิดประโยชน์ ส่วนใหญ่จะเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีเงินเหลือเยอะ แล้วเขามองว่าตรงนี้นั่นคง ผลตอบแทนแน่นอน เพราะไม่มีอะไรที่จะลงทุนดีกว่านี้ แต่ถ้าสหกรณ์ที่ทุนดำเนินงานน้อย ไม่ควรจะไปลงทุนซื้อพันธบัตรอยู่แล้ว”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“จริงๆแล้ว สหกรณ์ที่มีเงินน้อยจะไม่สนใจการลงทุนในตราสารอยู่แล้ว เพราะต้องใช้เงินมาหมุนเวียนในการทำธุรกิจของสหกรณ์ หรือถ้าสนใจจริงๆก็ทำไม่ได้อยู่ดี เพราะเงินเขาไม่พอ ถ้าจะเอาไปซื้อตราสารอีก สหกรณ์ก็จะอยู่ไม่ได้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์ที่มีขนาดกลางหรือเล็กที่มีเงินทุนไม่มากพอจะไม่สามารถนำเงินมาลงทุนในหุ้น พันธบัตรได้ อีกทั้งการลงทุนประเภทนี้ใช้ระยะเวลาในการได้ผลกำไรกลับมา ทำให้ไม่เหมาะสมกับสหกรณ์ที่ต้องนำเงินทุนมาหมุนเวียนภายในสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทในการการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

3. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 70 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ ในการจัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์ เป็นการจัดลำดับชั้นเพื่อคัดเลือกว่าผู้ที่ต้องการกู้เงินอยู่ในระดับชั้นใดสามารถที่จะกู้เงินได้มากเพียงไร ดังที่ จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2551) ได้กล่าวว่า การให้เครดิต ถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อการแข่งขันด้านการตลาด การใช้เครื่องมือชนิดนี้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น คือ การให้กู้ยืมแล้วไม่ได้รับการชำระหนี้ ซึ่งหลักการพิจารณาให้สินเชื่อหรือเครดิตประกอบไปด้วย 4 ประการคือ

1. การคัดเลือกลูกค้า กิจการจะพิจารณาในขั้นต้นว่าลูกค้าอยู่ในกลุ่มเป้าหมายหรือนอกกลุ่มเป้าหมาย
2. มาตรฐานคุณสมบัติของลูกค้า กิจการจะกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติขั้นต้นของลูกค้าที่จะยอมรับคำขอสินเชื่อ
3. สืบฐานะลูกค้า หาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับลูกค้า
4. ประเมินฐานะลูกค้า ว่าจะเหมาะสมที่จะให้ยืมเงินหรือไม่

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแบ่งลำดับชั้นจากมาตรฐานสหกรณ์ 7 ข้อ ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดขึ้นเพื่อคัดเลือกว่าสหกรณ์อยู่ในลำดับใด เมื่อทราบแล้วสหกรณ์อยู่ในลำดับชั้นใดแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะมีการส่งเสริมให้สหกรณ์ในเรื่องแหล่งเงินทุนที่แตกต่างกันออกไป สหกรณ์ที่ผ่านมาตรฐาน 7 ข้อที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด จะได้รับความสะดวกในการจะขอเงินกู้มากกว่าสหกรณ์ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น การจัดลำดับชั้นเครดิตที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้แนะนำให้กับสหกรณ์จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เพราะจะทำให้สหกรณ์ได้รับประโยชน์จากภาครัฐ เช่น การกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ วงเงิน และระยะเวลาในการกู้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การจัดลำดับชั้นเครดิตจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบจะทำให้รู้ว่าสหกรณ์อยู่ในลำดับใด จะได้รับประโยชน์จากการกู้เงินของภาครัฐอย่างไร เช่น ได้ดอกเบี้ยต่ำ วงเงินกู้มากขึ้น หรือระยะเวลาการใช้นานขึ้น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การจัดชั้นเครดิตเป็นการแบ่งว่าสหกรณ์อยู่ในระดับใดโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดมาเป็นตัววัด จะทำให้สามารถแยกได้ว่าสหกรณ์แต่ละแห่งจะได้รับวงเงินกู้เท่าไร ดอกเบี้ยเท่าไร”

การแบ่งชั้นลำดับชั้นของสหกรณ์ยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้กับสหกรณ์ที่ต้องการกู้เงินจากสหกรณ์ที่มีเงินทุนมาก เมื่อสหกรณ์ที่ขาดเงินทุนแต่มีลำดับชั้นเครดิตที่ดีจะได้รับการช่วยเหลือประสานงานจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการหาเงินทุนระหว่างสหกรณ์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การจัดลำดับชั้นเครดิตจะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ในการกู้เงินทุนมาใช้ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐที่ให้การส่งเสริมสหกรณ์และการกู้เงินทุนระหว่างสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“การจัดลำดับชั้นเครดิตเป็นตัวบอกว่าสหกรณ์อยู่ในระดับใด จะทำให้รู้ว่าสหกรณ์มีความสามารถที่จะชำระหนี้ในระดับใด เพื่อให้สามารถกำหนดวงเงินกู้ที่ควรจะใช้ให้เหมาะสม ถ้าลำดับชั้นเครดิตดีจะมีส่วนช่วยเหลือต่างๆ เช่น ดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาในการส่งคืนนานขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์กับสหกรณ์เอง”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ซึ่งเป็นการคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก การจัดลำดับชั้น

เครดิตเป็นสิ่งที่ยังบอกศักยภาพของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์และสมาชิกรับทราบถึงความสามารถของสหกรณ์ในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ เปรียบเสมือนตัวชี้วัดว่าสหกรณ์นั้นจะสามารถให้ดอกเบี่ยรวมทั้งคืนเงินต้นให้กับแหล่งเงินทุนได้หรือไม่ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 3.33 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากสหกรณ์เห็นว่าตนเองถูกจำกัดในกฎเกณฑ์ต่างๆ และมองว่าการจัดลำดับชั้นเครดิตทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์มองว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เหมือนเข้าไปยุ่ง เป็นการจำกัดเขาเกินไป สหกรณ์ไม่มีอิสระ แต่ถ้าสหกรณ์ที่เข้าระบบแล้ว เขาจะไม่มีปัญหาตรงนี้เลย แต่ก็ยังปล่อยไปไม่ได้ เพราะถ้าไม่เข้าไปยุ่งแล้วมันจะเสียไปทั้งระบบ และเรียกคืนยาก บางครั้งสหกรณ์ยังคิดว่าการจัดลำดับชั้นจะทำให้เกิดความเลื่อมล้ำในการให้วงเงินกู้เลย ไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปแนะนำเรื่องนี้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ต้องมีตัวชี้วัดงบการเงิน ถ้าให้เงินกู้ไปแล้วสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการชำระเงิน ก็จะกลายเป็นการผลักภาระหนี้ให้เขา ซึ่งถ้ามีการจัดลำดับชั้นจะทำให้รู้ได้ว่าควรให้สหกรณ์ไหน เท่าไรถึงจะเหมาะสม”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์คิดว่าตนเองถูกจำกัดในกฎระเบียบต่างๆที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เสนอมา ทำให้รู้สึกขาดความเป็นอิสระ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังคงให้ความสำคัญในการจัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์ เพราะถึงอย่างไรการจัดลำดับชั้นเครดิตสหกรณ์ทำให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์เองในการกู้เงิน และหากสหกรณ์อยู่ในลำดับชั้นที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่

กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะสามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขได้ตามความเหมาะสม เพราะฉะนั้นบทบาทในการเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

4. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

การสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 66.67 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เมื่อมีการวางแผนการดำเนินงานแล้วสิ่งสำคัญที่ตามมา คือ เงินทุน หากไม่มีเงินทุนการดำเนินงานจะไม่สามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังที่ สำนักมาตรฐานการศึกษา สถาบันราชภัฏ (2545) ได้กล่าวว่า กิจกรรมจะสามารถดำเนินการตามโครงการได้ ขั้นตอนต่อไปต้องมีการเตรียมเงินทุนเพื่อใช้ในโครงการ หากกิจกรรมมีเงินทุนไม่เพียงพอ จำเป็นต้องเตรียมข้อมูลเพื่อขอสินเชื่อ ข้อมูลที่จะต้องเตรียมจะเกี่ยวกับการประมาณการการใช้เงินทุน การศึกษาแหล่งเงินทุน ศึกษาเงื่อนไขสินเชื่อ ตลอดจนทำการประมาณการรายได้ ค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนจากการลงทุนที่คาดว่าจะได้รับ

ไม่เพียงเท่านั้นการเลือกวิเคราะห์ว่าจะใช้แหล่งเงินทุนจากที่ใดเป็นเรื่องสำคัญ เพราะอัตราดอกเบี้ยหรือระยะเวลาการใช้จ่ายเงินคืนแตกต่างกัน จึงควรศึกษาว่าแหล่งเงินทุนใดเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่สหกรณ์ต้องการนำเงินทุนไปใช้ ดังที่ สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (2545) ได้กล่าวไว้ว่า ในการตัดสินใจเลือกแหล่งเงินทุนใด ควรพิจารณาประเด็นต่างๆ ประเด็นหลักคือ การเลือกแหล่งเงินทุนที่ทำให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน เลือกใช้แหล่งเงินทุนให้เป็นไปตามโครงสร้างทางการเงินที่กิจกรรมกำหนด ตลอดจนการพิจารณาค้นทุนของเงินทุนและระยะเวลาการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับการนำเงินทุนไปใช้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำกับสหกรณ์ว่าการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงินแต่ละแห่งมีข้อแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับแผนงานที่สหกรณ์ต้องการนำเงินไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

หน่วยงานทางราชการจะมีส่วนช่วยในการให้อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าหรือระยะเวลาการชดใช้คืนยาวนานกว่าสถาบันการเงินภาคเอกชน แต่บางครั้งความล่าช้าและความยุ่งยากในการดำเนินเรื่อง จะทำให้สหกรณ์เลือกที่จะกู้เงินทุนจากสถาบันการเงินภาคเอกชน การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเพื่อให้สหกรณ์ตัดสินใจในการเลือกแหล่งเงินทุนจะทำให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์ เพื่อให้การกู้เงินนั้นสามารถตอบสนองกับการแผนการดำเนินงานที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K3 ได้กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำกับสหกรณ์เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการหาเงินทุนที่เหมาะสม ช่วยวิเคราะห์ ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานต่างๆ จะเป็นส่วนที่ทำให้สหกรณ์ทำตามแผนงานที่วางไว้สำเร็จ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยดูว่าจุดประสงค์ของการกู้ตรงกับหน่วยงานราชการที่คอยส่งเสริมให้กับสหกรณ์หรือไม่ ถ้าตรงกันก็จะได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าจะไปกู้เงินจากทางธนาคารเอกชน”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ N3 ได้กล่าวไว้ว่า

“บางที่สหกรณ์ไม่ได้มีการดูข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เงินให้ดีกว่าก่อนจะทำการกู้เงิน สหกรณ์ไม่สนใจหรอกว่า ระยะเวลาการชำระเงินคืนเหมาะสมกับการดำเนินงานหรือไม่ ดอกเบี้ยที่จะต้องเสียคิดแล้วคุ้มกับการกู้หรือไม่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นคนแนะนำให้ ทำให้เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ในการช่วยเหลือด้านนี้ สหกรณ์จะได้รับคำแนะนำแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การกู้ และยังมีหน่วยงานภาครัฐที่จะช่วยในการส่งเสริมเงินทุนให้กับสหกรณ์อีก”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ S3 ได้กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีเข้าไปให้คำแนะนำสหกรณ์ว่าเหมาะสมจะกู้เงินเท่าไร ให้ปัจจัยการผลิตระดับไหน กรมส่งเสริมสหกรณ์จะมีโครงการให้กู้ สหกรณ์ไหนต้องการกู้ก็ทำโครงการเข้ามาที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะวิเคราะห์คำขอของสหกรณ์แล้วทำเรื่องต่อไป”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้มีเงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก การที่จะพัฒนา ขยายกิจการหรือลงทุนในธุรกิจเพิ่มเติม ต้องทำการกู้เงินจากทางราชการหรือสถาบันการเงินต่างๆ ซึ่งบางครั้งอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยในการส่งเสริมสถาบันการเงิน กองทุนพัฒนาโครงการต่างๆ ที่ทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้การช่วยเหลือแก่สหกรณ์ ช่วยให้ข้อมูลในการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละสถาบันการเงินเพื่อเป็นทางเลือกในการให้สหกรณ์ตัดสินใจ จะช่วยให้สหกรณ์นั้นสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดและบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 1.11 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์นั้นมีความพร้อมทางการเงินอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องรับคำแนะนำในด้านนี้ รวมไปถึงการที่สมาชิกกู้เงินไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ จะทำให้เกิดหนี้เสียขึ้น โดยไม่สนใจว่าจะเกิดผลเสียต่อสหกรณ์โดยรวมอย่างไร ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 ได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าไปดูสหกรณ์ที่มีความพร้อมทางการเงิน สหกรณ์จะไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่ง แต่ถ้าเป็นสหกรณ์ขนาดกลางหรือขนาดเล็ก สหกรณ์ก็จะต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแลเพื่อเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องดูว่ากลุ่มเป้าหมายที่เข้าไปดูเป็นสหกรณ์แบบไหน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เขามีความรู้คิดเองได้หมดแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะไม่เข้าไปยุ่ง แต่ถ้าเป็นสหกรณ์การเกษตรที่มีปัญหาเรื่องเงินทุน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องเข้าไปช่วยให้สหกรณ์ได้เงินทุนมา”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“การกู้เงินบางครั้งก็ไม่ได้มีความตั้งใจจะนำไปใช้เกี่ยวกับธุรกิจ แต่กลับไปซื้อของใช้ ซื้อมอเตอร์ยานยนต์ โดยไม่ได้นำไปทำให้เกิดประโยชน์เลย เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแลก็จะไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามามีส่วนในการดูแลด้านนี้ เรื่องแบบนี้เมื่อเกิดขึ้นเสียจะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์โดยรวม”

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดูแลให้คำแนะนำสมาชิก ถ้าสมาชิกรายหนึ่งที่ได้ไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ผลเสียที่ตามมาจะเกิดขึ้นกับสหกรณ์โดยรวม และสหกรณ์ที่มีความพร้อมทางการเงินคืออยู่แล้ว จะไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าหากสหกรณ์ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง ส่งผลให้สหกรณ์เข้มแข็งและสมาชิกอยู่ดีกินดีแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าไปดูแลสหกรณ์นั้นตลอด แต่ยังคงต้องคอยดูแลให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจอยู่ภายใต้กฎหมายระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

5. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 68.89 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ที่ได้มานั้นเป็นการตรวจสอบว่าได้นำเงินที่ได้จากการกู้ยืมไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ทำเรื่องขอกู้ไว้หรือไม่ เพื่อเป็นการช่วยดูแลสหกรณ์ และสมาชิกภายในสหกรณ์ให้นำเงินที่ได้จากการกู้ไปดำเนินงานแล้วสามารถนำกลับมาจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินต้นได้ในภายหลัง ดังที่ สำนักมาตรฐานการศึกษา สถาบันราชภัฏ (2545) กล่าวไว้ว่า การติดตามสินเชื่อเป็นขั้นตอนติดตามเพิ่มลูกหนี้หลังการให้สินเชื่อว่าการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นไปตามกำหนด การนำเงินที่ขอสินเชื่อ ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามโครงการที่ขอสินเชื่อและอื่นๆ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบดูแลให้สหกรณ์ใช้เงินที่กู้มาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งยังช่วยแนะนำการใช้เงินที่ได้รับจากการกู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้เป็นรายได้กลับมายังสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“เข้าไปตรวจสอบเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับสมาชิก ไปดูว่าสหกรณ์มีเอกสารการรับจ่ายตรงหรือไม่ ต้องเข้ามาดูแลควบคุมภายในบัญชี การเงิน เอกสารต่างๆต้องมีที่มาที่ไป หลักฐานการลงบัญชี สัญญากู้เงินมีความสมบูรณ์ถูกต้องหรือไม่”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 กล่าวไว้ว่า

“ช่วยดูแลส่งเสริมให้สหกรณ์นำเงินที่ได้มาใช้ตรงกับจุดประสงค์ของการกู้ เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่ตั้งไว้ จะทำให้สามารถใช้ดอกเบี้ยและเงินต้นให้กับแหล่งเงินทุนได้”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 กล่าวไว้ว่า

“ดูแล้วเงินที่ได้รับไปนั้นเอาไปใช้ถูกต้องตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อรักษาผลประโยชน์โดยรวมให้กับสหกรณ์ เพราะถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นมาจะทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย ช่วยดูแลแนะนำแนวทางเพื่อว่าแผนงานที่ตั้งไว้ไม่เป็นไปตามที่หวังก็จะช่วยหาปรับแผนงานให้กับสหกรณ์ ควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแล”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ต้องการที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนในการควบคุมการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ ซึ่งในบางครั้ง คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์บางคนไม่ได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้ามาเพื่อเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ว่าตรงตาม

วัตถุประสงค์ในการขอกู้หรือไม่ เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ เป็นการรักษาประโยชน์สูงสุดให้แก่สหกรณ์ และยังช่วยสหกรณ์เมื่อผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่ตั้งไว้ก็จะช่วยแนะนำแนวทางต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับสหกรณ์ เพราะฉะนั้น บทบาทด้านการเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 7.77 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์บางแห่งมีการทุจริต สมาชิกในสหกรณ์นำเงินที่ได้จากการกู้ไปใช้เพื่อซื้อของใช้หรือใช้จ่ายในส่วนอื่นๆที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการกู้ จึงไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบ เมื่อเป็นอย่างที่กล่าวจะทำให้เกิดหนี้เสียต่อสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เกิดหนี้สิน ส่งผลเป็นปัญหาในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าสหกรณ์มีอะไรไม่โปร่งใส เขาก็จะไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไป ถ้าเสียประวัติครั้งหนึ่ง ครั้งต่อไปก็จะเข้าสู่ระบบไม่ได้ สหกรณ์ก็จะถูกตัดแหล่งเงินทุนไปเลย เพื่อเป็นการสร้างวินัยให้กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะไม่ยุ่งไม่ได้ เพราะสหกรณ์มีกรอบคือกฎหมาย เกิดด้วยกฎหมาย ต้องมีส่วนราชการที่เข้ามาตรวจสอบดูแลแนะนำ”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะไม่เข้าไปตรวจสอบไม่ได้ เพราะสหกรณ์เป็นนิติบุคคล ไม่ใช่องค์กรอิสระ และยังมีผู้ตรวจสอบกิจการที่แต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่เป็นส่วนแรก ก่อนมาถึงเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จนไปถึงกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยรักษาผลประโยชน์โดยรวมให้กับสหกรณ์ การดูแลในด้านนี้จึงควรทำ”

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังเห็นว่าการเข้าไปปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์บางคนมีทักษะที่ยังไม่ดีพอในการทำให้สหกรณ์เข้าใจว่าที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาดูแลในเรื่องนี้เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ให้กับสหกรณ์ สหกรณ์จึงคิดว่าหน้าที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้า

ไปตรวจสอบการใช้เงินกู้เป็นการเข้ามาเพื่อการจับผิด ทำให้สหกรณ์ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาตรวจสอบ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์บางคนเข้าหาสหกรณ์ไม่เป็น เหมือนเข้าไปเพื่อ จับผิดสหกรณ์ สหกรณ์ก็ไม่อยากให้เข้า แต่ถ้าตรวจสอบแล้วเจอ เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำ แก่ใจให้ สหกรณ์ก็มองว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์มีประโยชน์ต่อหน่วยงานเขา อยู่ที่บุคลิกการเข้าไป เพราะแต่ละคน จิตใจ บุคลิกต่างกัน ถ้าสหกรณ์ยอมรับแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปตอนไหนก็ไม่มีปัญหา”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“เคยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบแล้วก็อ่านตามเอกสาร ข้อเสนอแนะเข้ามาอย่างไรก็ออกไปอย่างนั้นเหมือนจับผิด ทำอย่างไรสหกรณ์ ก็ไม่ยอมรับ ต้องสร้างความยอมรับให้สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ต้องเข้าไปเป็นเพื่อน แนะนำว่าทำอะไรถึงจะดี ทำให้สหกรณ์คิดว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์ที่เข้าไปช่วย ส่งเสริม ดูแล”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงินสหกรณ์เห็นว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปเพื่อจับผิดหรืออาจมีการทุจริตภายในสหกรณ์ จึงไม่อยากให้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบ อย่างไรก็ตามสหกรณ์เป็นนิติบุคคลไม่ใช่องค์กรอิสระ เหมือนภาคเอกชนที่จะดำเนินธุรกิจได้ด้วยความคิดเห็นของบุคคลเพียงคนเดียวหรือบุคคลกลุ่มหนึ่ง เท่านั้น แต่ต้องเป็นความเห็นของมติที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ที่ทุกคนมีสิทธิในการออกเสียง ซึ่ง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนช่วยสหกรณ์ในด้านการตรวจสอบเอกสาร สัญญาเงินกู้ ตรวจสอบ การใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และยังช่วยให้คำแนะนำการปรับแผนการดำเนินงาน ที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ รวมไปถึงช่วยวิเคราะห์แนวโน้มการจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืนให้กับ แหล่งเงินทุนด้วยเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์โดยรวม เพราะฉะนั้นบทบาทในการเป็นผู้ ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน จึงเป็นบทบาทที่ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

6. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 78.89 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจสอบกิจการทั้งในด้านการเงินและการทำงานของสหกรณ์ ทำให้ทราบว่าสหกรณ์มีส่วนใดที่ยังไม่พร้อม หรือตรวจสอบเพื่อหาแนวทางที่จะพัฒนาสหกรณ์ไปในแนวทางที่ดีขึ้น รวมทั้งตรวจสอบข้อดีข้อเสียของกิจการสหกรณ์เพื่อส่งเสริมกิจการให้มีความก้าวหน้า ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์สภาพภายในกิจการเป็นการตรวจสอบว่าในขณะที่สภาพภายในกิจการต่างๆอยู่ในสภาพเช่นใด มีความสามารถด้านใดบ้าง มีข้อดีข้อเสียอย่างไร ข้อได้เปรียบหรือความถนัดที่เป็นจุดเด่นของกิจการมีอะไรบ้าง และการตรวจสอบหาข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของกิจการมีอะไรบ้าง เมื่อเทียบกับกิจการอื่นจะได้หาทางแก้ไขหรือลดจุดอ่อนเหล่านี้ลง การวิเคราะห์กิจการภายในทำให้สามารถทราบว่าสามารถที่จะผลักดันให้มีการพัฒนาไปทางด้านใดบ้าง จึงจะทำให้เกิดความก้าวหน้าแก่สหกรณ์

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจสอบบัญชีจะเข้าไปให้คำปรึกษา และตรวจสอบด้านการเงินกับสหกรณ์ โดยจะช่วยให้ผู้ที่มิอำนาจในสหกรณ์หาผลประโยชน์ให้กับตนเอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปดูแลความเรียบร้อย เห็นได้ว่าจะเป็นผลดีกับสหกรณ์ เพราะคนที่มิอำนาจในสหกรณ์จะได้รับการตรวจสอบ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยให้ผู้ที่มิอำนาจในสหกรณ์ไม่กล้าหาผลประโยชน์ส่วนตัว อีกทั้งการทำงานทุกอย่าง รายรับรายจ่าย จะต้องมีการแสดงการใช้จ่ายเงินของสหกรณ์ เป็นการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการสหกรณ์หรือผู้มิอำนาจในสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“มิเข้าไปตรวจสอบแล้วถ้าไม่พบข้อบกพร่องหรือทุจริตใดๆ ก็ทำรายงานแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ ถ้าตรวจพบข้อทุจริตก็ต้องแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ เป็นการช่วยให้สหกรณ์ไม่เกิดการทุจริต ถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้นก็จะดำเนินการทันที เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์โดยรวม”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 กล่าวไว้ว่า

“ทำงานร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ช่วยกันตรวจสอบสหกรณ์เพื่อหา
การทุจริตที่เกิดขึ้น เป็นการรักษาผลประโยชน์โดยรวมให้กับสหกรณ์”

ในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่
กฎหมายกำหนด เป็นแนวทางที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์พบว่า สหกรณ์มีการกำหนดระเบียบที่ขัดต่อกฎหมายพระราชบัญญัติสหกรณ์ เจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์จะมีการรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ เมื่อมีคำสั่งจากนายทะเบียนสหกรณ์
ให้มีการแก้ไข ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้การติดตามสหกรณ์แล้วจึงรายงานผลต่อนาย
ทะเบียนสหกรณ์ การติดตามรายงานผลการดำเนินงานอยู่เสมอจะช่วยทำให้สหกรณ์แก้ไขการ
ดำเนินงานไปในแนวทางที่ถูกต้องตามกฎหมายพระราชบัญญัติสหกรณ์และเป็นประโยชน์ต่อ
สหกรณ์โดยรวม ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“การติดตามการดำเนินการแก้ไขต่างๆก็จะนำผลการดำเนินงานรายงานไป
ยังนายทะเบียนสหกรณ์ บางครั้งการแก้ไขระเบียบข้อบังคับก็ไปเอื้อ
ประโยชน์แก่บุคคลบางคน ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องคอยดูแลเพื่อ
ไม่ให้เป็นการหาผลประโยชน์ส่วนตัว”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 กล่าวไว้ว่า

“การตรวจสอบการดำเนินงานเมื่อพบว่าขัดต่อกฎหมายพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ จะมีการรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์
สั่งการให้แก้ไข เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องทำการติดตามการแก้ไขแล้ว
รายงานให้กับนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 กล่าวไว้ว่า

“การตรวจสอบการดำเนินงานและด้านอื่นๆ จะช่วยรักษาผลประโยชน์
ส่วนรวมให้กับสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ การดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก การตรวจสอบกิจการเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์อย่างมากในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทุกประเภท ทำให้สมาชิกของสหกรณ์ได้รับผลประโยชน์จากการทำธุรกิจอย่างเต็มที่ ไม่ใช่เพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะได้ประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นการให้คำแนะนำ ติดตาม ช่วยเหลือ ในการแก้ไขข้อบกพร่องให้กับสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งส่งผลดีให้กับสหกรณ์ทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ ลำพวย (2540) ที่พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริม แนะนำ ตรวจสอบการบริหารการเงิน เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ การดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 2.22 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์เนื่องจากเป็นสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการสูง สามารถจัดจ้างผู้สอบบัญชีจากเอกชนเข้ามาตรวจสอบได้โดยตรง อีกทั้งการดำเนินการในกิจการไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเข้ามายุ่งเกี่ยว เพราะสหกรณ์เหล่านี้มักจะมุ่งการดำเนินกิจการที่เน้นผลประโยชน์ที่ได้รับมากกว่าสิ่งอื่น โดยไม่ตระหนักว่าจะขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือไม่ อีกทั้งการยอมรับในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่มีเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ชั้นผู้น้อย จึงไม่ต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“บางทีมีปัญหาว่าสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการมากๆ การแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ต้องแต่งตั้งในระดับสูงขึ้นไป ถ้าแต่งตั้งผู้น้อย บางทีไปตรวจสอบก็คุยกับสหกรณ์ไม่รู้เรื่อง ทำให้สหกรณ์ไปจ้างผู้ตรวจสอบภายในมาดูแล ถ้าสหกรณ์เล็กหรือสหกรณ์ตั้งใหม่ ข้าราชการทั่วไปก็อาจทำได้ ต้องคำนึงตรงนี้ด้วย ไม่อย่างนั้นการยอมรับทั่วไปก็จะไม่เกิด”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการมากๆ จะเน้นไปที่ผลประโยชน์มากกว่าจะทำตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ บางที่สหกรณ์ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในก็จะไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทราบ”

อีกทั้งยังพบปัญหาการทุจริตภายในสหกรณ์ จึงไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบกิจการ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์บางแห่งเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์หรือคณะกรรมการมีการทุจริต เห็นช่องทางที่ไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่ง เพราะเขาเคยได้ประโยชน์ พวกนี้จะคิดกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไป ปัญหาเลยอยู่ที่คนเป็นหลัก”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจาก สหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไปสามารถจัดจ้างผู้สอบบัญชีจากเอกชนเข้ามาตรวจสอบได้โดยตรง และมีการทุจริตเกิดขึ้นภายในสหกรณ์ จึงไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบกิจการ อย่างไรก็ตามการตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นกฎหมายที่นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะที่เป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ต้องปฏิบัติ รวมไปถึงการติดตามสหกรณ์ที่ได้รับคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขจากนายทะเบียนสหกรณ์ ว่ามีการแก้ไข ปรับปรุงไปทิศทางใด เพื่อให้สหกรณ์เกิดความโปร่งใส ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์โดยตรง เพราะฉะนั้น บทบาทในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

1. ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 86.67 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งการปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์นั้นเป็นสิ่งที่สหกรณ์ต้องปฏิบัติตาม โดยความหมายของกฎหมายสหกรณ์ไทย ออบ นคะจัด (2546) ได้กล่าวไว้ว่า กฎหมายสหกรณ์ไทย หมายความว่า ข้อบังคับที่มีอำนาจสูงสุดในประเทศไทยกำหนดขึ้นใช้บังคับแก่ทุกคนในประเทศไทย ในเรื่องสหกรณ์ภายใต้ระบบประมวลกฎหมายของประเทศไทย กล่าวคือ กฎหมายสหกรณ์ไทยตราขึ้นเพื่อใช้บนพื้นฐานของกฎหมายทั่วไปของไทย สิ่งใดหรือการใดที่ใช้บังคับโดยบทพระราชบัญญัติของกฎหมายสหกรณ์แล้วก็เป็นข้อยกเว้น ไม่ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับส่วนใด สิ่งใด หรือการใดที่ไม่บัญญัติของกฎหมายสหกรณ์ แต่เป็นสิ่งหรือการที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้มีผลทางกฎหมายต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายอื่นมาใช้บังคับ สหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ก็ต้องปฏิบัติตามบัญญัติของกฎหมายอื่นนั้นๆ เช่น หลักฐานการฝากเงินและการกู้ยืมเงิน หลักประกันเงินกู้ การประกันวินาศภัยและการประกันชีวิต การรับทรัพย์จากมรดก เป็นต้น

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าพระราชบัญญัติสหกรณ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้สหกรณ์เข้าใจในแนวทางของกฎหมาย ข้อบังคับ พระราชบัญญัติสหกรณ์ จากนั้นจึงนำไปสู่การกำหนดข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์แต่ละประเภท ดังนั้นสหกรณ์ต้องเข้าใจถึงพระราชบัญญัติสหกรณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องเป็นผู้ที่ให้ความรู้และความเข้าใจกับสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่างานด้านการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ล้วนเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ทั้งสิ้น ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K2 กล่าวว่า

“พระราชบัญญัติสหกรณ์เป็นกรอบการทำงานของตัวสหกรณ์อยู่แล้ว ถือว่าเป็นกฎหมายที่ทางสหกรณ์ต้องปฏิบัติ ในเมื่อสหกรณ์เกิดด้วยกฎหมายก็ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย เมื่อมีกฎหมายสูงแล้วก็มีกฎหมายลูกเป็น

กรอบการทำงานของสหกรณ์ เรียกว่า ข้อบังคับของสหกรณ์ ซึ่งมีรายละเอียดข้อบังคับแล้วแต่ประเภทของสหกรณ์ เมื่อมีข้อบังคับแล้ว ทุกข้อจะขัดแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ไม่ได้ สหกรณ์ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ จากนั้นก็เป็นระเบียบของสหกรณ์ ระเบียบก็จะเป็นการร่างขึ้นมาเพื่อให้ตรงกับเหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละประเภทและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งระเบียบจะขัดกับข้อบังคับไม่ได้ และข้อบังคับก็จะขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ไม่ได้ เพราะอย่างนั้นการให้คำแนะนำต้องให้สหกรณ์เข้าใจถึงพระราชบัญญัติสหกรณ์ก่อนเป็นอันดับแรก เป็นหน้าที่ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องทำอยู่แล้ว”

จากที่ K2 กล่าวมานั้นเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติสหกรณ์เปรียบเสมือนกฎหมายชนิดหนึ่งที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 กล่าวไว้ว่า

“ต้องให้คำแนะนำในด้านนี้เพราะสหกรณ์ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์เหมือนคนไทยต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ต้องยึดตรงนี้ในการปฏิบัติ ถ้าไม่ใช่พระราชบัญญัติสหกรณ์ ระเบียบ ข้อบังคับในการส่งเสริมการยอมรับในแง่ของกฎหมายจะไม่มี จะใช้ความรู้สึกในข้อกฎหมายไม่ได้ รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องก็ต้องบอกสหกรณ์ด้วย”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S2 กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำด้านนี้เป็นเรื่องจำเป็น เพราะเมื่อเป็นสหกรณ์ก็ต้องทำตามพระราชบัญญัติของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เสมอ หรือไม่ก็สอดแทรกเข้าไปในการประชุมหรือโอกาสต่างๆ เพื่อให้สหกรณ์เข้าใจและปฏิบัติตาม”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 กล่าวไว้ว่า

“ต้องให้คำแนะนำเพื่อให้สหกรณ์ทำตามกฎหมายก็เป็นส่วนหนึ่ง ยังมีข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ที่ต้องดูถี่กลงไป รวมทั้งประกาศของนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำ ส่งเสริม

เป็นที่เล็งของสหกรณ์ ต้องไปแนะนำตามกฎหมายพระราชบัญญัติของ
สหกรณ์ มีการประชุม แนะนำ ส่งเสริม ตามรูปแบบ”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำแก่
สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งเป็น
หน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก การดำเนินธุรกิจทุกประเภทจะต้องอยู่ในระเบียบข้อบังคับของ
กฎหมาย ถึงแม้จะเป็นประชาชนทั่วไปก็ยังคงปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น สหกรณ์จะต้องปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนอย่างมากในการให้ความรู้ ความ
เข้าใจ คำแนะนำ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์ปฏิบัติตาม เพราะฉะนั้นบทบาท
ในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 86.67 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ โดยการกำหนด
ระเบียบข้อบังคับจะต้องไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ และให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของ
สหกรณ์ในแต่ละประเภท เพื่อให้สหกรณ์มีแนวทางที่จะใช้ร่วมกันในการปฏิบัติ ดังที่ อาบ นคะจัต
(2546) ได้กล่าวว่า ข้อบังคับของสหกรณ์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ หรือระเบียบของ
สหกรณ์ที่คณะกรรมการดำเนินการออกประกาศใช้ โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับ แม้
ไม่ใช่กฎหมายแต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายสหกรณ์ เพราะบังคับให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ สมาชิก
สหกรณ์ สหกรณ์ และพนักงานของสหกรณ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ
ของสหกรณ์ คือ สัญญาที่ผูกพันสมาชิกกับสมาชิก ผูกพันสมาชิกกับสหกรณ์ และผูกพันสหกรณ์กับ
รัฐบาล

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการ
กำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่า การให้
คำแนะนำกับสหกรณ์ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับเป็นเรื่องที่จำเป็น เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์จะให้คำปรึกษา แนะนำร่วมกับสหกรณ์เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการกำหนด

ระเบียบข้อบังคับ ให้ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 กล่าวไว้ว่า

“ในฐานะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หากสหกรณ์ต้องแก้ไขระเบียบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องรู้มากกว่า จะให้คำแนะนำว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ระเบียบนั้นขัดต่อข้อบังคับพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือไม่ คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องให้คำแนะนำด้วยเหตุผลว่าเหมาะสมหรือไม่ การเข้าไปดูแลให้สหกรณ์ในด้านนี้จะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ เพราะการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแลจะทำให้การกำหนดระเบียบข้อบังคับถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 กล่าวไว้ว่า

“การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำด้านนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เพราะเวลาสหกรณ์จะกำหนดระเบียบข้อบังคับก็ต้องดูว่าขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือไม่ บางทีการกำหนดระเบียบข้อบังคับอาจจะผิดจากวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ เมื่อมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแลก็จะช่วยแนะนำให้สหกรณ์กำหนดระเบียบให้ตรงกับธุรกิจของสหกรณ์ ที่สำคัญระเบียบนั้นจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ด้วย”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 ได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำปรึกษาแก่สหกรณ์ อาจกำหนดระเบียบข้อบังคับที่ไม่ถูกต้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์แล้วระเบียบนั้นก็จะไม่มีผลทางกฎหมาย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำปรึกษา ซึ่งจะเป็นผลดีต่อสหกรณ์เพื่อให้สามารถกำหนดระเบียบที่ถูกต้อง”

และยังสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“ควรจะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปช่วยเหลือสหกรณ์ด้านนี้ เพราะบางที่สหกรณ์ไม่เข้าใจในกฎหมายพระราชบัญญัติสหกรณ์ ทำให้การกำหนดระเบียบข้อบังคับขัดต่อกฎหมายไปด้วย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงต้องเข้าไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับคำปรึกษาที่ถูกต้องในการกำหนดระเบียบข้อบังคับ และยังเป็น การดูแลให้ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ตรงกับธุรกิจของสหกรณ์ด้วย”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้การช่วยศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำการแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่สหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มี ระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อกฎหมายพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยอำนาจการกำหนด ข้อบังคับของสหกรณ์ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการของสหกรณ์ และบางส่วนของขึ้นกับนายทะเบียน สหกรณ์ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะมีส่วนร่วมในการพิจารณา แนะนำและแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้เหมาะกับธุรกิจในแต่ละประเภท เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้การศึกษ วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนด ระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 6.67 ไม่ได้คาดหวังให้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจาก สหกรณ์บางแห่งจะไม่ให้ความสำคัญใน เรื่องระเบียบข้อบังคับมากนัก เพราะจะมุ่งเน้นไปยังเรื่องของธุรกิจมากกว่า บางครั้งการกำหนด กฎระเบียบข้อบังคับจะขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ จึงไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้า ไปรับรู้ถึงการแก้ไขระเบียบข้อบังคับ อีกทั้งบางครั้งการกำหนดระเบียบข้อบังคับภายในสหกรณ์มี การเอื้อผลประโยชน์ให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงเป็นสาเหตุที่ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์เข้าไปปฏิบัติงานในเรื่องนี้เช่นกัน ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ที่ได้ กล่าวไว้ว่า

“ถ้าเป็นสหกรณ์เล็กๆ จะไม่ค่อยมีปัญหา เพราะว่าจะทำตามคำแนะนำ ส่วนสหกรณ์ใหญ่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะใช้เวลาสัมพันธ์ที่มีกับสหกรณ์ ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ดูระเบียบข้อบังคับก่อน ถ้ามีข้อผิดพลาด ผ่าฝืน ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ต้องท้วง ส่วนสหกรณ์ที่ใหญ่มาก เรื่องระเบียบข้อบังคับจะไม่คำนึงมากเท่าไร เพราะจะเป็นเรื่องธุรกิจมากกว่า”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์บางแห่งไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพราะการกำหนดระเบียบข้อบังคับบางครั้งเป็นประโยชน์ต่อคนในสหกรณ์บางคน ทำให้ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่ง แต่ทั่วไปแล้วสหกรณ์ก็เห็นด้วยที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เพราะสหกรณ์จะได้คำแนะนำที่ถูกต้อง และแก้ไขข้อบังคับให้ตรงกับธุรกิจของสหกรณ์”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์เน้นการกำหนดระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ให้เป็นไปในแนวทางของธุรกิจที่มุ่งหารายได้ของสหกรณ์เป็นส่วนสำคัญ จนลืมหลักการ อุดมการณ์ วิธีการของสหกรณ์ไป ทำให้การกำหนดระเบียบข้อบังคับมีผลประโยชน์เอื้ออำนวยต่อบุคลากรภายในสหกรณ์ จึงไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปมีบทบาทในด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ที่จะต้องดูแลให้กฎระเบียบของสหกรณ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ และไม่เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยให้เน้นผลประโยชน์กับสมาชิกของสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

3. เข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานโครงการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ทำให้ทราบว่าสหกรณ์ 70.01 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานโครงการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ ในการเข้าร่วมประชุมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสหกรณ์ได้พบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเพื่อขอคำแนะนำ คำปรึกษา และแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในสหกรณ์ ซึ่งประโยชน์อันเป็นผลจากการประชุมแบบปรึกษาหารือเพื่อการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน สายหยุด ใจสำราญ และ สุภาพร พิศาลบุตร (2548) กล่าวว่า ผลของการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันจะช่วยแก้ไขความสับสนเกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้มีความกระจ่างชัดง่ายต่อการนำไปปฏิบัติมากขึ้น ทั้งยังช่วยริเริ่มการปฏิบัติสิ่งใหม่ที่ยังไม่เคยปฏิบัติมาก่อนให้มีขึ้นด้วย ทำให้การปฏิบัติขึ้น การร่วมกันกำหนดเป้าหมายในหลายระดับขององค์กรเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ และช่วยให้คนในองค์กรเข้าใจหลักการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนขึ้น

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในด้านการเข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานโครงการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อทั้งสหกรณ์และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ประโยชน์ของการร่วมประชุมต่อสหกรณ์นั้นทำให้สหกรณ์ได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือในด้านต่างๆ เมื่อสหกรณ์เสนอแนวทางใหม่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะมองถึงความเป็นไปได้ ข้อดีและข้อเสียที่จะเกิดขึ้น แนะนำแนวทางการทำงานให้กับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับข้อมูลหรือนโยบายใหม่ที่ทางกรมส่งเสริมสหกรณ์จัดขึ้น ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การเข้าร่วมประชุมกับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปปรับฟังการดำเนินงาน ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับ ทางสมาชิกสหกรณ์ก็อยากที่จะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อมองหาแนวทางที่เหมาะสม ถ้ามีปัญหาที่จะแก้ไขก็จะมองหาแนวทางให้กับสหกรณ์ มองถึงข้อดีข้อเสียต่างๆที่เกิดขึ้นให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เป็นส่วนดีเพราะถ้ามีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อยู่ในการประชุม เมื่อสหกรณ์มีข้อสงสัยก็สามารถถามได้เลย”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 กล่าวไว้ว่า

“การประชุมของสหกรณ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสหกรณ์แน่นอน มีปัญหาที่สามารถสอบถามได้เลย อยากได้รับความร่วมมือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะประสานงานให้ รับรู้ถึงปัญหาของสหกรณ์ ร่วมมือกับสหกรณ์ในการหาแนวทางแก้ไข”

ประโยชน์ของการเข้าร่วมประชุมที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จะเป็นการรับรู้ถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะได้ทำการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ นำนโยบายและข้อมูลต่างๆที่ได้รับจากหน่วยงานราชการเข้ามาเผยแพร่และส่งเสริมให้กับสหกรณ์ ให้คำแนะนำในการปรับแนวทางของสหกรณ์ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากนโยบายต่างๆ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การประชุมของสหกรณ์เป็นการกำหนดแนวทางต่างๆของสหกรณ์ ซึ่งแนวทางนั้นอาจจะดีหรือไม่ดีต่อสหกรณ์ เมื่อมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปแนะนำจะช่วยพิจารณาให้คำแนะนำกับสหกรณ์ เป็นการช่วยเหลือสหกรณ์ ทั้งเรื่องการแก้กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้การดูแลในเรื่องนี้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 กล่าวไว้ว่า

“การร่วมประชุมกับสหกรณ์มีประโยชน์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็นำข้อมูลและนโยบายต่างๆไปเผยแพร่ให้กับสหกรณ์ ร่วมมือกับสหกรณ์ให้ประโยชน์มากที่สุด ถ้าสหกรณ์มีปัญหา ก็เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ถามสหกรณ์ต้องการคำแนะนำในด้านใดก็จะไปหาข้อมูลมาให้กับสหกรณ์ ช่วยสหกรณ์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ ซึ่งตรงกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งสังเกตเห็นประโยชน์ที่จะได้รับทั้งสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ในการร่วมมือกันทำงาน สหกรณ์จะได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาและแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้การทำงานไปในแนวทางที่เหมาะสม ส่วนประโยชน์ที่ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้รับเป็นการนำข้อมูลและนโยบายที่ทางกรมส่งเสริมต้องการให้เผยแพร่ให้กับสหกรณ์เข้าไปประชาสัมพันธ์ให้กับสหกรณ์รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น และแสวงหาแนวทางในการแก้ไข เพราะฉะนั้นบทบาทในการเข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการเข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 8.88 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากสหกรณ์คิดว่าสามารถตัดสินใจและดำเนินการด้วยตนเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ S2 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ที่ไม่ได้เห็นประโยชน์ในการร่วมประชุม โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำ เพราะคิดว่าสามารถดำเนินธุรกิจได้เอง ไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่เข้ามายุ่งหรือตรวจสอบอะไรมากมาย แต่ถึงสหกรณ์ไม่ได้มองเห็นประโยชน์ แต่ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ต้องเข้าไปร่วมรับรู้การดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อให้ไม่ขัดต่อกฎหมายสหกรณ์ นโยบายที่ได้รับจากกรมส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปเผยแพร่ ซึ่งเป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องทำ”

ทั้งยังมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์บางคนเข้าร่วมประชุมไปตามหน้าที่ แต่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม ทำให้สหกรณ์เห็นว่าไม่มีความสำคัญที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K2 ได้กล่าวไว้ว่า

“การที่สหกรณ์จะเห็นประโยชน์ในการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมหรือไม่ ต้องขึ้นอยู่กับตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ด้วยว่าได้เข้าไปทำหน้าที่ที่เหมาะสมหรือไม่ ทำให้สหกรณ์รับรู้ได้หรือไม่ว่าเจ้าหน้าที่

ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาเพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำต่างๆ ร่วมมือกับสหกรณ์ ในการแก้ปัญหาให้กับสหกรณ์ ถ้าเข้าไปเพื่อนั่งเฉยๆ ประชุมเสร็จก็เดินออก โดยไม่ได้ให้ความช่วยเหลืออะไรก็ทำให้เกิดผลด้านลบกับการทำงานของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วม ประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์บางคนเข้าร่วมประชุมไปตามหน้าที่ แต่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม และยังมี สหกรณ์ที่คิดว่าสามารถตัดสินใจและดำเนินการได้ด้วยตนเอง สหกรณ์จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้อง พึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อย่างไรก็ตามกฎข้อบังคับของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ต้องมีส่วนในการเข้าร่วมประชุมเพื่อควบคุมดูแลไม่ให้คณะกรรมการหรือผู้มีอำนาจใน สหกรณ์ใช้หน้าที่เพื่อการหาประโยชน์แก่ตนเองในทางที่ไม่ควร อีกทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ต้องเป็นผู้ดูแลให้กฎระเบียบข้อบังคับไม่ขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี (2547) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรเข้าร่วมประชุมและร่วม พิจารณากับคณะกรรมการ เพื่อขอคำแนะนำ คำชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ซึ่ง คณะกรรมการอาจพิจารณาประเด็นผิดพลาดได้ เพราะฉะนั้นบทบาทในการเข้าร่วมประชุมและร่วม พิจารณาการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

4. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 71.11 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นการตรวจสอบว่า สหกรณ์นั้นมีข้อดีหรือข้อเสียอะไร การดำเนินงานมีปัญหาหรือไม่ ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์สภาพภายในกิจการเป็นการตรวจสอบว่าในขณะนั้นสภาพภายในกิจการ ด้านต่างๆอยู่ในสภาพเช่นใด มีความสามารถด้านใดบ้าง มีข้อดีข้อเสียอย่างไร ข้อได้เปรียบหรือ ความถนัดที่เป็นจุดเด่นของกิจการมีอะไรบ้าง และตรวจสอบหาข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของ กิจการว่ามีอะไรบ้าง เมื่อเทียบกับกิจการอื่นจะได้หาทางแก้ไขหรือลดจุดอ่อนเหล่านี้ลง

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลงสู่การดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าเป็นการช่วยเหลือให้กับสหกรณ์ในการวิเคราะห์ว่าสหกรณ์ว่ามีข้อดี ข้อเสียที่เกิดขึ้นภายในสหกรณ์อย่างไร หากพบข้อเสีย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำการร่วมมือกับสหกรณ์ในการให้คำแนะนำ หาแนวทางแก้ไข หรือหากพบข้อดี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยให้รักษาข้อดีไว้ให้คงอยู่ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การวิเคราะห์การดำเนินงานให้กับสหกรณ์จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ เพราะ การปรับปรุงสหกรณ์ให้มีคุณภาพจะทำให้สหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า พอเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขร่วมกับสหกรณ์ สหกรณ์ก็จะสามารถดำเนินการแก้ไขไปในแนวทางที่เหมาะสม เป็นการปฏิบัติที่สหกรณ์จะได้รับประโยชน์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การให้คำแนะนำด้านนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เพราะ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำปรึกษาและร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา ถ้าเจอข้อเสียก็จะปรับปรุงสหกรณ์ให้ดีขึ้น”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 ได้กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยวิเคราะห์รอบด้านให้กับสหกรณ์เลย สหกรณ์จะได้ประโยชน์อยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะไปเก็บข้อมูลในภาพรวมว่าสหกรณ์แต่ละแห่ง ประเด็นปัญหาอยู่ที่ไหน สหกรณ์บกพร่องตรงไหน เสร็จแล้วก็เอามาวิเคราะห์ว่านี่คือจุดอ่อนในเรื่องการจัดการ เรื่องการทำธุรกิจ สมาชิกมาทำธุรกิจน้อยเพราะของแพงหรือไม่ หรือสมาชิกไม่เชื่อมั่นสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะเสนอบอกสหกรณ์ว่าปัญหาคืออะไร แนวทางแก้ไขทำอย่างไร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยผลักดันให้กับสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลุप्तรรคในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ช่วยเหลือสหกรณ์ในการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาที่พบหลังจากการวิเคราะห์ และร่วมมือกับสหกรณ์ในการหาแนวทางการแก้ไข เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับสหกรณ์ เพราะฉะนั้น บทบาทในการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลุप्तรรคในการดำเนินงานจึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลุप्तรรคในการดำเนินงาน มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวน ร้อยละ 8.89 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากสหกรณ์เห็นว่ากรณีที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำปรึกษา แนะนำในด้านนี้ จะทำให้สหกรณ์ไม่คล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะนำพระราชบัญญัติสหกรณ์ ไปเป็นเกณฑ์กำหนดทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N1 ได้กล่าวไว้ว่า

“เพราะสหกรณ์คิดว่าไม่คล่องตัวในการทำงาน เพราะต้องเอากฎหมายระเบียบข้อบังคับไปตีกรอบให้สหกรณ์ ซึ่งต่างจากเอกชนทั่วไปที่จะทำอะไรก็ได้ การกู้เงินไปขอได้เลย แต่สหกรณ์ต้องผ่านที่ประชุมถึงจะดำเนินการได้ ต้องมีความเห็นของสมาชิก สหกรณ์กำหนดระเบียบไว้เยอะยุ่งยาก แต่ถ้าไม่มีกฎหมาย พอเกิดการเสียหายมันไม่ได้ขึ้นกับคณะกรรมการอย่างเดียว แต่รวมถึงสมาชิกด้วยเลยต้องมีกฎหมายมารองรับ เพราะอย่างนั้นจึงจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำแนะนำในด้านนี้”

อีกทั้งสหกรณ์ขนาดใหญ่จะไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ เนื่องจากสหกรณ์คิดว่าสามารถบริหารงานสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง และไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์รับทราบถึงการปฏิบัติงานภายในของสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ขนาดใหญ่ไม่ค่อยอยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไป เพราะบางครั้งสหกรณ์คิดว่าเขามีกnowledgeแล้ว สามารถบริหารงานได้แล้ว ไม่อยากให้รู้ภายในว่ากรรมการ ฝ่ายจัดการทำอะไรกันบ้าง สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีความรู้คืออยู่แต่สหกรณ์ภาคการเกษตร ผู้บริหารมีความรู้บางอย่างที่อาจพลาดไป ส่วนใหญ่สหกรณ์เล็กๆจะอยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไป หรือสหกรณ์ที่ตั้งใหม่ก็อยากให้เข้าไป”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ขนาดใหญ่จะคิดว่าเขาแก้ปัญหาเองได้ ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เขาก็ทำธุรกิจได้เอง แต่ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะบอกข้อบกพร่อง บอกจุดอ่อนอยู่แล้ว แต่จะแก้ไขอย่างไรต้องมีการแจ้งข้อเสนอแนะ หรือใช้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ หรือใช้การประสานงานภายในขึ้นอยู่กับเทคนิคของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลงสู่การดำเนินงานเนื่องจาก สหกรณ์เห็นว่าตนเองมีความรู้ความสามารถไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ รวมไปถึงบุคลากรในสหกรณ์ที่ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทราบถึงทิศทางใด เพื่อจะแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวบุคคลเอง ดังนั้นทางสหกรณ์จึงไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ แก้ไขหรือแนะนำแนวทางการดำเนินการของสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินงานและกำไรสูง อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในด้านนี้ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปรับทราบปัญหาของสหกรณ์เพื่อช่วยในการตรวจสอบและร่วมค้นหาแนวทางในการแก้ไข และยังมีสหกรณ์อีกจำนวนมากที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแล ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นคนนอกที่ไม่มีผลประโยชน์ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงไม่มีการโน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่งทำให้สหกรณ์ได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือในด้านนี้ เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลงสู่การดำเนินงาน จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

5. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 85.56 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยสิ่งที่แสดงว่าการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความเข้มแข็ง คือ สหกรณ์บริหารงานแล้วมีผลกำไร มีเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกส่งผลให้สมาชิกอยู่ดีกินดี ในการวางแผนนั้นเป็นการกำหนดแนวทางให้กับกิจการว่าต้องทำอะไรบ้างเมื่อเกิดปัญหา ขั้นตอนการทำงานมีอย่างไร เพื่อให้สามารถปฏิบัติไปในแนวทางที่กำหนดไว้ ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติไว้ล่วงหน้า เพื่อก่อให้เกิดผลสำเร็จของงานตามที่ต้องการ โดยมีการพิจารณาถึงอนาคตของกิจการว่าต้องการอะไร ทำอะไร หรือต้องการให้กิจการเป็นไปอย่างไรในอนาคต การกำหนดความต้องการของกิจการนั้นคือจุดประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเพื่อเป็นทิศทางการทำงานในอนาคต

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การที่จะให้สหกรณ์เข้มแข็งและสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง เป็นจุดประสงค์หลักของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนั้นการให้คำแนะนำในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าเหมาะสมและได้ปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยให้คำแนะนำเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางต่างๆเมื่อเกิดปัญหา เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งย่อมแสดงถึงว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ทำหน้าที่สำเร็จ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 กล่าวไว้ว่า

“การที่สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจให้เข้มแข็ง สมาชิกจะต้องกินคืออยู่ดี มีสันติสุข สหกรณ์บริหารงานแล้วมีผลกำไร มีเงินเฉลี่ยคืน การที่สหกรณ์จะเข้มแข็งได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งสามฝ่าย คือ สมาชิกถ้าดำเนินธุรกิจแล้วใช้สิทธิแต่ไม่ทำหน้าที่ก็ล้มเหลว ถ้าใช้สิทธิ ทำหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ โกง ทำหนังสือสัญญาปลอม สมาชิกชำระเงินแล้วแต่ไม่เข้าสหกรณ์ มีคณะกรรมการที่ไม่ซื่อสัตย์ก็ไปไม่ได้ สหกรณ์จะเข้มแข็งได้ต้องมีทุกส่วนประกอบกัน คณะกรรมการและฝ่ายจัดการต้องซื่อสัตย์สุจริต เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยดูแลให้คำแนะนำกับสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ วางแผนธุรกิจการแก้ปัญหาเพื่อให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จและธุรกิจมีความเข้มแข็ง”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“การทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนการดำเนินงานและ
แก้ไขปัญหาได้เอง เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องการให้สหกรณ์มี
ความสามารถทำตัวเอง มันจะเป็นผลดีต่อสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์จะช่วยแนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความสามารถถึงขนาดนั้นอยู่
แล้วเป็นจุดประสงค์การทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เลย”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยให้คำแนะนำต่างๆเพื่อให้สหกรณ์ประสบ
ความสำเร็จ แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับบุคลากรภายในสหกรณ์ด้วยเช่นกัน ต้องอาศัย
ทุกฝ่ายร่วมมือกัน ทั้งคณะกรรมการ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิก
ในสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความ
เข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับ
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ต้องการให้
สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง มีแนวทางในการบริหารงานภายในสหกรณ์ รวมไปถึง
ให้สมาชิกสหกรณ์อยู่ดีกินดี มีรายได้ มีอาชีพ มีความรู้ที่จะสามารถดูแลตนเองและครอบครัว ดังนั้น
การปฏิบัติงานในด้านนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าเหมาะสมและสหกรณ์จะได้รับ
ผลประโยชน์จากการแนะนำในด้านนี้ อย่างไรก็ตาม การที่สหกรณ์จะเข้มแข็งได้ด้วยตนเองจะต้อง
ขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของทั้งสมาชิก ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วย
เช่นกัน เพราะฉะนั้นบทบาทในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและ
แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง
สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 1.11 ไม่ได้
คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์เนื่องจากสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่
ขึ้นไปไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปก้าวก่ายงานของสหกรณ์ เพราะคิดว่าสามารถ

ดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังมีบุคลากรที่มีความสามารถวางแผนงานให้กับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ไม่ต้องแนะนำเลย เพราะเขาเก่งกว่า ปัจจุบันกรมส่งเสริมสหกรณ์อยู่ได้เพราะสหกรณ์ขนาดเล็ก สหกรณ์ใหญ่บางครั้งไม่ยอมให้เข้า เพราะคิดว่าอยู่ตัวแล้วธุรกิจมีกำไรเป็นร้อยล้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แค่ประสานงานให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ แต่สหกรณ์เล็กๆก็ต้องการเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองตนเอง เนื่องจากสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมากหรือมีรายได้มากคิดว่าตนเองมีความพร้อมอยู่แล้วจึงไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องดูแลให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อยู่ภายใต้กฎหมาย พระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งเมื่อสหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถดูแลภายในสหกรณ์ได้เองแล้ว จะทำให้เป็นการลดภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไปดูแลสหกรณ์ที่ยังไม่มีความพร้อม อีกทั้งยังนำไปเป็นแนวทางให้กับสหกรณ์ที่ไม่มีความพร้อมได้นำไปปรับใช้ พัฒนาให้เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานกับสหกรณ์ต่อไป เพราะฉะนั้นบทบาทในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

6. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 66.67 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด การดำเนินการฟ้องร้องต่อผู้ที่กระทำผิดนั้นเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์โดยรวม ซึ่งการตรวจสอบนั้นจะมีหน่วยงานที่จะให้ความรู้ว่ารูปแบบใดจัดว่าเป็นการทุจริต โดยสามารถแบ่งการตรวจสอบออกเป็น 3 ประเภท ดังที่ จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็น โชคชัยชนะ และ ศิลพร ศรีจันทเพชร (2551) กล่าวไว้ว่า ผู้ตรวจสอบควรมีความรู้และวิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพที่เข้าใจถึงสัญญาณเตือนหรือข้อบ่งชี้ว่าการทุจริตอาจเกิดขึ้น การจัดการทุจริตแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การป้องกันทุจริต ผู้ตรวจสอบมีความรับผิดชอบในการตรวจสอบและประเมินความเพียงพอของการควบคุม
2. การค้นหาการทุจริต ผู้ตรวจสอบควรมีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับการทุจริตเพื่อให้สามารถบ่งชี้การเกิดการทุจริตได้
3. การสืบสวนการทุจริต เมื่อทราบว่าเกิดการทุจริตแล้วก็ทำการพิจารณาปรับปรุงการควบคุมภายใน พัฒนาความรู้ของผู้ตรวจสอบให้ทันสมัย ออกแบบการทดสอบให้เหมาะสมเพื่อจะ ทำให้สามารถป้องกันการทุจริตแบบเดียวกันกับที่พบ

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิดตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้แนะนำขั้นตอนในการฟ้องร้อง การดำเนินคดีตามกฎหมายให้แก่สหกรณ์ที่ต้องการ เพราะในความเป็นจริงสหกรณ์คือการดำเนินธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล ดังนั้นการจะร้องทุกข์กล่าวโทษหรือดำเนินคดีต่อบุคลากรที่กระทำผิดต้องเป็นหน้าที่ของสหกรณ์เอง ในบางกรณีที่มีหน้าที่ในการดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีไม่ได้กระทำการฟ้องร้องเนื่องจากเป็นผู้ทุจริตเสียเอง มีส่วนรู้เห็นกับการทุจริต หรือผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่อำนาจในสหกรณ์จึงทำเป็นเพิกเฉย ไม่ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อผู้กระทำผิด เมื่อตรวจสอบพบจะดำเนินการแจ้งไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ให้รับทราบ จากนั้นนายทะเบียนสหกรณ์จะมีคำสั่งให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขต่อไป ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์เป็นรูปนิติบุคคล ต้องร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน แต่ถ้าวุฒิสภาทำผิด สหกรณ์ไม่กล่าวโทษก็มีหน้าที่กำหนดไว้ให้นายทะเบียนสหกรณ์กล่าวโทษเอง เช่น ถ้าพนักงานโกง พนักงานเป็นญาติของคณะกรรมการ สหกรณ์ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ แต่ตัวราชการรู้ พระราชบัญญัติสหกรณ์ระบุไว้เลยว่านายทะเบียนสหกรณ์ต้องไปร้องทุกข์ กล่าวโทษ คือต้องให้สหกรณ์ดำเนินการก่อน แต่ถ้าสหกรณ์เกิดความเสียหายแล้ว สหกรณ์ยังไม่ร้องทุกข์กล่าวโทษ กฎหมายก็ต้องให้ราชการไปว่าต่อ”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทำได้แต่แนะนำให้สหกรณ์แจ้งความดำเนินคดีสหกรณ์เป็นฝ่ายตัดสินใจเอง แต่ถ้าสหกรณ์ยังไม่ดำเนินการอย่างในกรณีที่เป็นลูกหลานของคนภายใน ยังมีนายทะเบียนสหกรณ์ที่กฎหมายกำหนดไว้อยู่”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้แต่ใช้อำนาจในฐานะที่เป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ไปตรวจสอบ แล้วถ้าสหกรณ์มีข้อทุจริต ต้องรายงานผลให้นายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้แก้ไขตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่มีอำนาจตรงนั้น”

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังทำงานร่วมกับผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในการเข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสหกรณ์ เพื่อให้การตรวจว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นหรือไม่ ข้อมูลที่ได้นั้นก็จะส่งให้กับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“ถ้าสหกรณ์มีการทุจริต เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์กับผู้สอบบัญชีจะประสานงานกัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะรายงานนายทะเบียนสหกรณ์ว่าสหกรณ์แห่งนี้มีฝ่ายจัดการ หรือว่าเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทุจริต กรรมการได้รับผลประโยชน์ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย ต้องให้นายทะเบียนสั่งให้สหกรณ์แก้ไข ไม่อย่างนั้นจะเป็นผลเสียต่อสหกรณ์ส่วนรวม”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิดซึ่งเป็นความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้มีอำนาจในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรที่กระทำผิด แต่เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำขั้นตอนการดำเนินการฟ้องร้องหรือเอาความต่อบุคลากรในสหกรณ์ที่กระทำผิด ส่วนหน้าที่การดำเนินการฟ้องร้องนั้นขึ้นอยู่กับสหกรณ์เองที่ต้องดำเนินการฟ้องร้องแก่ผู้ที่กระทำความผิด เพื่อรักษาผลประโยชน์โดยรวมของสหกรณ์ ซึ่งบางครั้งผู้ที่มีอำนาจในการฟ้องร้องก็กระทำความผิดเสียเองหรือมีส่วนรู้เห็นกับผู้

กระทำผิด จึงไม่ได้ดำเนินการฟ้องร้อง เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ทราบจะทำการแจ้งให้กับสหกรณ์ดำเนินการแก้ไข หากยังไม่ได้มีการดำเนินการแก้ไข ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จะดำเนินเรื่องไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งให้สหกรณ์ทำการแก้ไข เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 12.22 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์เข้าใจถึงความเป็นสหกรณ์ซึ่งเป็นนิติบุคคลจึงไม่ได้คาดหวังในการทำงานในด้านนี้ แต่มีบางสหกรณ์ที่ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสหกรณ์ในเรื่องนี้เพราะมีบุคลากรในสหกรณ์ทำการทุจริต ดังนั้นจึงไม่เห็นด้วยกับการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมถึงจะไม่ได้มีอำนาจในการฟ้องร้องแต่ก็ยังมีอำนาจในการตรวจสอบกิจการเมื่อพบเจอการทุจริตเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำการแจ้งให้สหกรณ์และนายทะเบียนสหกรณ์ ถ้ามีการเพิกเฉยไม่ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะรายงานให้กับนายทะเบียนสหกรณ์ให้มีคำสั่งแก้ไขต่อไป ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 กล่าวไว้ว่า

“ถึงแม้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้มีหน้าที่ในการเป็นตัวแทนฟ้องร้องบุคลากรสหกรณ์ที่ทำผิด แต่ก็ยังคงคอยดูแลไม่ให้เกิดการเพิกเฉยต่อการทุจริตที่จะเกิดขึ้น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“ที่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังก็ถูกแล้ว เพราะหน้าที่นี้อยู่กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะคอยดูแลได้ว่าการดำเนินคดีหรือไม่ จะคอยตรวจสอบให้กับสหกรณ์เพื่อไม่ให้ผู้ที่ทำหน้าที่ในสหกรณ์ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นกับคนที่ทำผิด”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด เนื่องจาก ผู้ที่มีอำนาจในการฟ้องร้องเป็นของสหกรณ์อยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่คอยดูแลไม่ให้ผู้ที่มีอำนาจในการฟ้องร้องของสหกรณ์ทำการเพิกเฉย ไม่ทำการฟ้องร้องต่อผู้กระทำผิดในสหกรณ์เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์โดยรวมให้กับสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการเป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ

7. ส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 66.67 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา การส่งเสริมวิชาสหกรณ์นั้นเป็นสิ่งที่เหมาะสมเพราะระบบสหกรณ์สามารถนำไปปรับใช้ได้ในกลุ่มคนต่างๆ ที่ต้องการรวมตัวกันทำธุรกิจ ดังที่ โชคชัย สุทธาเวศ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า แม้ว่าสหกรณ์จะมีเป้าหมายไปเพื่อสมาชิกก็ตามแต่กระบวนการและผลการประกอบการย่อมมีอิทธิพลต่อชุมชนและสังคมโดยทั่วไป และยังเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปด้วย

ในการส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษาเป็นส่วนที่สหกรณ์ได้เสนอความต้องการเพิ่มขึ้นมาจากแบบสำรวจ ดังนั้นจากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้มีส่วนผลักดันวิชาสหกรณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษา แต่ก็เล็งเห็นประโยชน์อย่างมากในการให้ความรู้กับเยาวชนในด้านนี้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ไม่ใช่การทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ แต่เรื่องการผลักดันวิชาสหกรณ์นี้ที่สำคัญ เพราะระบบสหกรณ์แก้ปัญหาเศรษฐกิจสังคมได้ดีมาก เช่น เมื่อฟองสบู่แตก สถาบันการเงินต่างๆ ล้มหมด แต่สหกรณ์ไม่ล้ม เพราะหุ้นต่างๆ สมาชิกมาถือ จะถอนหุ้นได้ก็ต่อเมื่อลาออก มีกำไรสหกรณ์ก็ปันผลให้ เงินฝากก็อยู่ที่สหกรณ์กำหนดว่าดอกเบียเท่าไร ไม่เหมือนเอกชนหรือธนาคารที่กำไรเป็นอันดับหนึ่ง แต่ระบบสหกรณ์คือความกินดีอยู่ดี การช่วยเหลือสมาชิก ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันเป็นอันดับแรก สหกรณ์ออมทรัพย์

ใหญ่ๆมีเงินเป็นร้อยล้าน สหกรณ์ภาคการเกษตรไม่มีล้ม เพราะเจ้าของหลายคน พอเข้าเหตุการณ์ฟองสบู่แตกสมาชิกก็ไม่ได้มาถอนหุ้นกัน สหกรณ์มีแต่มาถือหุ้นเพิ่ม อีกอย่างคือสหกรณ์มี 7 ประเภทครอบคลุมอาชีพของประชาชน และมีกฎหมายคุ้มครอง แก้ปัญหาผู้เดือดร้อนที่ยากจนได้มากเท่านี้ก็เห็นแล้วว่าระบบสหกรณ์มีประโยชน์กับประชาชนแค่ไหน”

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าควรมีการผลักดันวิชาสหกรณ์ให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ควรมุ่งเน้นตั้งแต่พื้นฐานระดับประถม เน้นการมีสหกรณ์โรงเรียน ช่วยเหลือ ถือหุ้น บันผล และมีการออมเงิน ต้องปูพื้นฐานตั้งแต่เด็ก”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ควรเผยแพร่ เพราะปกติก็ทำเป็นวิทยากร ให้ความรู้เด็ก ระดับประถม มัธยม ปูปลูกฝังตั้งแต่เด็ก มีวิธีการสหกรณ์เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียน มีร้านสหกรณ์ส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียน และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นการปลูกฝังให้รู้ว่าสหกรณ์คืออะไร เป็นประโยชน์อย่างไร”

จากที่ K4 กล่าวมานั้น เห็นได้ว่าปกติแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีการเผยแพร่วิชาสหกรณ์ให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นโครงการนำร่องให้กับนักเรียนแต่ไม่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ หรือการเผยแพร่เรื่องสหกรณ์ตามสถานศึกษาอื่นๆยังเป็นเพียงกิจกรรมรายชั่วโมง ทำให้ไม่เพียงพอต่อการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“จริงๆแล้วภารกิจของกรมส่งเสริมสหกรณ์ก็มีอยู่ที่ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไปเผยแพร่เรื่องสหกรณ์ให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แต่ก็แค่กิจกรรม หรือปีนี้นำเรื่องสหกรณ์ให้กับโรงเรียนนี้เป็นรายชั่วโมงก็เหมือนไม่ได้อะไร ควรให้การศึกษาตั้งแต่ประถม แต่ก็คิดถึงงบประมาณ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เองก็มีการทำงานอื่น”

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าภารกิจจะให้วิชาวสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษายังมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ และความพอเพียงของบุคลากรผู้เข้าไปให้การส่งเสริมและเผยแพร่วิชาวสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังให้การสนับสนุนและเห็นว่าการผลักดันให้วิชาวสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ หากมีการปรับเปลี่ยนแผนงานและนโยบายสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“เป็นไปได้ ถ้ามีการกระตุ้นให้ทางกรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด ปรับปรุงภารกิจ แผนงาน งบประมาณ และทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะได้ปรับตัวกัน เตรียมการสอนตั้งแต่ประวัติความเป็นมาจนไปถึงการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริม ผลักดันให้วิชาวสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษาซึ่งเป็นความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากไม่ได้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อีกทั้งทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้มีอำนาจที่จะพิจารณาหรือบรรจุวิชาวสหกรณ์ให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรบังคับในสถานศึกษา เพราะฉะนั้นบทบาทในการส่งเสริม ผลักดันให้วิชาวสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยส่งเสริม ผลักดันให้วิชาวสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษามีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 7.77 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์ไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาวสหกรณ์ที่จะต้องทำการปลูกฝังตั้งแต่ยังเป็นเยาวชน อีกทั้งสหกรณ์รับรู้ว่าหน้าที่ในส่วนนี้ไม่ได้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการผลักดันวิชาวสหกรณ์ เนื่องจาก หน้าที่ในการส่งเสริมวิชาวสหกรณ์ให้เป็นวิชาหนึ่งในสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมวิชาวสหกรณ์ ทั้งที่จริงแล้ววิชาวสหกรณ์จะเป็นประโยชน์และเมื่อได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็กจะทำให้สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์รู้อยู่แล้วว่า ไม่ใช่หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เรื่องนี้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ถ้ามีการปลูกฝังตั้งแต่เด็กก็จะทำเยาวชนของชาติเติบโตมาอย่างมีคุณภาพ”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริมผลักดันให้วิสาหกรรรมเป็นวิสาหกิจในสถานศึกษา เนื่องจาก สหกรณ์ไม่ได้เล็งเห็นคุณค่าของวิสาหกรรรม ทั้งที่จริงแล้ววิสาหกรรรมควรทำการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพื่อให้สามารถนำไปใช้กับการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ความเป็นสหกรณ์ให้รู้จักโดยทั่วไป แต่การผลักดันวิสาหกรรรมเป็นวิสาหกิจในสถานศึกษาไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการส่งเสริม ผลักดันให้วิสาหกรรรมเป็นวิสาหกิจในสถานศึกษา จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ

8. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 41.11 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ การดำเนินงานในระบบราชการนั้นจะเป็นการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน มีรูปแบบการทำงาน ซึ่งราชการนั้นเป็นหน่วยงานที่ดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์มาตั้งแต่การเริ่มต้นจัดตั้งสหกรณ์ ดังที่ โชคชัย สุทธาเวศ ได้กล่าวไว้ว่า สหกรณ์ไทยพัฒนาการภายใต้รัฐอุปถัมภ์โดยอาศัยการควบคุมการจดทะเบียนจัดตั้ง การมีหน่วยงานราชการกำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ การอาศัยกฎหมายและการมีแหล่งเงินทุนกู้ยืมจากรัฐเป็นเครื่องมือ สอดคล้องกับที่ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบราชการเป็นการบริหารจัดการองค์กรที่เน้นการควบคุมบังคับบัญชามากกว่าที่จะส่งเสริมให้คนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีฐานคิดว่า มาตรฐานงานได้ถูกกำหนดไว้แล้วในรูปของระเบียบกฎหมาย กติกา เมื่อมีฐานคิดเช่นนี้การบริหารจัดการที่ถูกต้อง คือ ยึดระเบียบ กฎหมาย กติกา เป็นเป้าหมายแห่งความสำเร็จ

ในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการเป็นส่วนที่สหกรณ์ได้เสนอความต้องการเพิ่มขึ้นมาจากแบบสำรวจ ดังนั้น จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ การก่อตั้งสหกรณ์เริ่มต้นจากการ

รวมตัวของสมาชิกที่ต้องการทำธุรกิจร่วมกัน โดยใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์มาเป็นแนวทางในการก่อตั้งสหกรณ์ ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์เกิดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คอยให้คำแนะนำ ปรีกษา ดูแลสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำ ชี้แจง และช่วยเหลือในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ ดังนั้นจึงเห็นว่าไม่สมควรที่สหกรณ์จะต้องออกจากระบบราชการ เพราะการมีระบบราชการจะเป็นการส่งเสริมและเกิดผลดีกับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“ไม่เห็นด้วยกับการที่สหกรณ์จะแยกตัวออกจากระบบราชการ เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้เข้าไปยุ่งกับสหกรณ์มากเกินไป เพียงแต่คอยให้การส่งเสริมดูแลสหกรณ์เท่านั้น สหกรณ์จะได้รับประโยชน์จากราชการ เช่น เงินกู้ก็ดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาการชำระหนี้ยาวขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์กับสหกรณ์เอง”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 กล่าวไว้ว่า

“พูดถึงโดยรวมสหกรณ์ที่สามารถออกจากระบบได้มีน้อยมาก ต้องเป็นสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ทุนดำเนินงานสูงถึงจะดูแลสหกรณ์เองได้ แต่สหกรณ์ที่มีขนาดกลางและเล็กยังต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อยู่ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เองก็มีหน้าที่ในการส่งเสริมและช่วยเหลือให้แก่สหกรณ์เท่านั้น โครงการต่างๆที่ทางราชการส่งเสริมก็มีแต่ผลดีกับสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S2 กล่าวไว้ว่า

“ไม่เห็นด้วย เพราะทางราชการมีแต่ส่งเสริมให้กับสหกรณ์จะเกิดผลดีมากกว่าผลเสีย สหกรณ์เองก็สามารถจัดการภายในสหกรณ์ได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องอยู่กับระบบราชการ แต่ต้องไม่ขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์”

ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับราชการหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ แต่ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ สมาชิก และมติที่ประชุมของสหกรณ์เอง สหกรณ์สามารถตัดสินใจดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง ซึ่งเปรียบเสมือนสหกรณ์เป็นนิติบุคคล เพียงแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริม

สหกรณ์จะคอยให้คำปรึกษา เมื่อสหกรณ์ต้องการคำแนะนำหรือร่วมมือกับสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหา เห็นได้ว่า อำนาจการดำเนินงานขึ้นอยู่กับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้ดูแลให้กับสหกรณ์เท่านั้น ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์เป็นนิติบุคคลซึ่งอยู่ในรูปแบบของสหกรณ์เท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสหกรณ์ ไม่ได้แตกต่างกับเอกชน เอกชนก็ต้องเสียภาษีตามกฎหมายสรรพากร ขึ้นอยู่กับดำเนินธุรกิจประเภทไหน เช่น ถ้าทำธุรกิจท่องเที่ยวก็ต้องทำตามพระราชบัญญัติท่องเที่ยว ทุกอย่างต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ดูแลให้สหกรณ์อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์เท่านั้น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 กล่าวไว้ว่า

“ปกติไม่ได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการอยู่แล้ว แค่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเป็นเหมือนพี่เลี้ยงให้กับสหกรณ์ ช่วยดูแลไม่ให้สหกรณ์ทำผิดพระราชบัญญัติสหกรณ์ ยกตัวอย่าง เช่น การเล่นฟุตบอล สหกรณ์ก็เหมือนผู้เล่นก็เล่นกันไป เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเหมือนผู้กำกับเส้นไม่ให้ออกจากเส้น เหมือนคอยควบคุมให้สหกรณ์อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์คงไม่เข้าใจ เพราะสหกรณ์เกิดจากราชการจึงคิดว่าจะทำอะไรต้องขึ้นอยู่กับราชการ แต่ที่จริงแล้วสหกรณ์เป็นนิติบุคคลสามารถดำเนินงานกันภายในสหกรณ์ได้เลย”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ ซึ่งเป็นความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์เป็นนิติบุคคลอยู่แล้ว การดำเนินงานภายในสหกรณ์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือหน่วยงานราชการ สหกรณ์สามารถตัดสินใจดำเนินงานได้ด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่สหกรณ์เท่านั้น

เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการจึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 45.56 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจาก สหกรณ์รับรู้ว่าการอยู่ในระบบราชการจะได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการในหลายๆด้าน อีกทั้งยังมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำและร่วมมือกับสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินกิจการไปในแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 กล่าวไว้ว่า

“การที่สหกรณ์ไม่เห็นด้วยในด้านนี้ เพราะสหกรณ์เข้าใจว่าระบบราชการ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนช่วยเหลือให้กับกิจการของสหกรณ์ และยังได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ จึงอยากอยู่ในระบบราชการต่อไป”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R2 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์เห็นว่าการอยู่ในระบบราชการก็จะมีหน่วยงานราชการช่วยเหลือ เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายอีกทางหนึ่ง และยังได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คอยให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหา วางแผนแนวทางการดำเนินงาน ย่อมจะดีกว่าออกนอกระบบราชการอยู่แล้ว”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการเนื่องจากสหกรณ์เห็นว่าการมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและร่วมมือในการแก้ปัญหาให้กับสหกรณ์ล้วนเป็นประโยชน์กับสหกรณ์เอง อีกทั้งยังมีโครงการต่างๆจากหน่วยงานราชการที่เป็นประโยชน์ให้แก่สหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ ลำพวย (2540) ที่พบว่า สหกรณ์เองยังมีความต้องการพึ่งพาภาครัฐอยู่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สหกรณ์ยังขาดความเข้มแข็งและพึ่งตนเองยังไม่ได้มากนัก เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

1. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 34.44 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก การให้คำแนะนำในด้านนี้ทำให้สหกรณ์ได้รับความร่วมมือจากทางภาครัฐที่จะคอยช่วยส่งเสริมให้กับสหกรณ์ในด้านต่างๆ เช่น การกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ การลดภาษีให้กับสหกรณ์ และอื่นๆ การส่งเสริมของภาครัฐนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับสหกรณ์ ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายของภาครัฐและการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมือง กฎหมายข้อบังคับของทางรัฐบาลจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งอาจจะให้ผลดีแก่ธุรกิจ ถ้าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอันทำให้รัฐบาลออกระเบียบเป็นการเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจเช่น ลดภาษี หรือได้รับการสนับสนุน โดยให้ความสะดวกในการซื้อขายมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้รัฐบาลเข้มงวดกับการดำเนินธุรกิจมากขึ้นก็จะเป็นผลเสียของกิจการ จึงจำเป็นต้องคาดคะเนสภาพภายนอกกิจการนี้ไว้เพื่อวางแผนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าการนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินำให้ความรู้กับสหกรณ์จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์เนื่องจากโครงการในพระราชดำรินี้มีส่วนแต่มีประโยชน์กับสมาชิก เมื่อสหกรณ์นำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับการดำเนินงานของสหกรณ์จะทำให้สหกรณ์สามารถดำเนินกิจการได้อย่างเหมาะสม เช่น โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 ได้กล่าวไว้ว่า

“โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้มีประโยชน์อยู่แล้วทุกโครงการ ขึ้นอยู่กับว่าสหกรณ์จะเห็นความสำคัญแล้วนำมาปรับใช้อย่างไร เช่น โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ถ้านำมาแนะนำ ปรับใช้กับสหกรณ์ก็จะทำให้สมาชิกของสหกรณ์ใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมกับความเป็นอยู่ของตัวเอง”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 ได้กล่าวไว้ว่า

“การนำโครงการในพระราชดำริมาแนะนำให้กับสหกรณ์ จะเลือกโครงการที่เหมาะสมกับกิจการแล้วชี้ให้สหกรณ์เห็นว่า มีประโยชน์ต่อสหกรณ์อย่างไร”

การนำโครงการของภาครัฐมาแนะนำให้กับสหกรณ์จะช่วยส่งผลประโยชน์ให้กับสหกรณ์ เพราะโครงการของภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นมา มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 ได้กล่าวไว้ว่า

“จุดประสงค์การจัดตั้งโครงการของภาครัฐก็เพื่อส่งเสริมในด้านต่างๆ ให้กับสหกรณ์ และยังเป็นประโยชน์ต่อตัวสหกรณ์เอง เช่น การตั้งโครงการเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสหกรณ์ โครงการให้กู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N1 ได้กล่าวไว้ว่า

“จะมีโครงการต่างๆ เข้ามาให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แนะนำให้แก่สหกรณ์ เช่น ตอนนี้มีโครงการสหกรณ์เฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 มีทั้งหมด 9 กิจกรรม โดยรวมก็คือการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์เพื่อแลกเปลี่ยนด้านเงินทุน ความรู้และสินค้า เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์เอง”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก โครงการต่างๆ ส่วนเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์ทั้งสิ้น โดยทางกรมส่งเสริมสหกรณ์จะส่งเสริมให้แก่สหกรณ์ทั่วประเทศ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยเหลือพึ่งพากัน อีกทั้งยังมีโครงการในพระราชดำริที่ช่วยพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้นำไปปรับใช้กับสหกรณ์ เช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับสหกรณ์ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้สหกรณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 22.23 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ ในการให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจาก สหกรณ์ไม่ได้ทราบถึงประโยชน์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างแท้จริง สหกรณ์คิดว่าโครงการเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวกับสหกรณ์ ทั้งที่จริงแล้วโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นสามารถนำมาปรับใช้กับสหกรณ์ได้มากมาย อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ในด้านความรู้และเทคโนโลยีที่จะช่วยให้สหกรณ์นั้นพัฒนาไปได้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K1 ได้กล่าวไว้ว่า

“ที่สหกรณ์ไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านนี้ เพราะสหกรณ์ไม่รู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการต่างๆ เช่น มีการตั้งโรงสีเพื่อให้สหกรณ์เข้าไปสีข้าวในราคาที่ถูกลงกว่าโรงสีของเอกชน จะช่วยประหยัดต้นทุนการผลิต ถ้าสหกรณ์รู้ว่าประโยชน์ที่ได้รับคืออะไรก็จะเห็นด้วยที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำ”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ N1 ได้กล่าวไว้ว่า

“บางที่สหกรณ์ยังไม่ทันได้รู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับเลยก็ไม่สนใจตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว ทั้งที่มีประโยชน์ต่อสหกรณ์เอง”

เรื่องการให้คำแนะนำในโครงการจากภาครัฐเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์เช่นกัน ภาครัฐจัดทำโครงการต่างๆขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์นั้นได้รับประโยชน์ แต่การที่สหกรณ์นั้นไม่เห็นด้วย เช่นเดียวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งหมายถึงสหกรณ์ไม่ได้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับอย่างแท้จริง และเจ้าหน้าที่สหกรณ์เห็นว่าจะต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการทำงานเพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลให้กับสมาชิก จึงไม่ต้องการที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐเข้ามาส่งเสริมให้กับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ S1 ได้กล่าวไว้ว่า

“โครงการต่างไม่ว่าจะเป็นทางภาครัฐหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์แน่นอน แต่มีสมาชิกบางคนก็ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปแนะนำ เพราะคิดว่าเป็นการเพิ่มหน้าที่ให้กับตัวเจ้าหน้าที่สหกรณ์เองที่จะต้องทำงานหนักขึ้น”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 ได้กล่าวไว้ว่า

“ที่ไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ส่งเสริมด้านนี้ เพราะเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เองไม่อยากเพิ่มภาระหน้าที่ในการทำงานของเขา บางครั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปแนะนำแต่ยังไม่ทันจะได้รับฟังถึงประโยชน์ที่จะได้รับต่อสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ก็ไม่อยากฟังตั้งแต่แรกแล้ว”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก เนื่องจากสหกรณ์ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของโครงการต่างๆ เพราะมุ่งเน้นไปในทางด้านธุรกิจเพื่อแสวงหาผลกำไรเป็นสำคัญ อีกทั้งยังไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการต่างๆ จึงไม่ได้ให้ความร่วมมือตั้งแต่ต้น อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เองยังคงเห็นว่าโครงการต่างๆของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และโครงการในพระราชดำริ ล้วนมีความสำคัญเมื่อนำไปปรับใช้กับสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่สมาชิกและตัวสหกรณ์เอง เพราะฉะนั้นบทบาทในการให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

2. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายใน

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 70 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน ซึ่งการบริหารงานบุคคลเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับสหกรณ์ เพราะ การบริหารงานบุคคลจะทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ โดยการแบ่งแยกงานให้เหมาะสมกับความถนัดของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ดังที่ สำนักมาตรฐานการศึกษา สถาบันราชภัฏ (2545) กล่าวไว้ว่า การดำเนินงาน

ภายในของธุรกิจจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากพนักงานทุกคนที่เข้าทำงานในธุรกิจนั้น ถ้าเป็นธุรกิจขนาดเล็กจำนวนพนักงานก็จะม้น้อย ถ้าธุรกิจขนาดกลางและใหญ่พนักงานจะมีจำนวนมากพนักงานที่เข้าทำงานจะถูกจำแนกตำแหน่งงานแตกต่างกันไปตามระดับความสามารถ ความรู้และความชำนาญ

สำหรับการบริหารการควบคุมภายใน ต้องมีการควบคุมเพื่อให้เกิดเป็นแนวทางที่จะตรวจสอบงานที่เกิดขึ้น เพราะจะมีการจัดหลักเกณฑ์ขึ้นมาให้ปฏิบัติเพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ ดังที่ จันทนา สาขากร นิพันธ์ เห็น โชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร (2551) กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ของการควบคุมภายในแบ่งออกเป็น 3 แนวทางคือ

1. ประโยชน์ของฝ่ายบริหาร ระบบการควบคุมภายในจะทำให้ผู้บริหารมีความแน่ใจว่าพนักงานและลูกจ้างได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รายงานต่างๆจัดทำขึ้นถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลาที่กำหนด ตลอดจนมีการป้องกันความผิดพลาดและทุจริต หรือการสูญหายของทรัพย์สินไว้อย่างรัดกุม
2. ประโยชน์สำหรับพนักงานและลูกจ้าง ระบบการควบคุมภายในจะเป็นเครื่องชี้นำแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามนโยบายที่ผู้บริหารได้วางเอาไว้
3. ประโยชน์สำหรับผู้ตรวจสอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน จะใช้ประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบ ทำให้สามารถตรวจสอบกิจการได้เร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายใน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้ความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำขั้นตอนการทำงาน โดยเรียกเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มารับการอบรม โดยมีวิทยากรที่มีความรู้มาให้คำแนะนำ การแนะนำในด้านนี้จะประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K3 ได้กล่าวไว้ว่า

“มีการเรียกฝ่ายบุคคลของสหกรณ์ เช่น พนักงานบัญชี ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่สินเชื่อมาอบรมเป็นครั้งคราว โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดร่วมมือกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ 15 จัฒติวิทยากรมาให้ บางครั้งหน่วยงานก็จัดเอง ทางสหกรณ์ก็จะได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมในด้านนี้เพราะการที่เรียกแต่

ละส่วนของสหกรณ์มาทำการอบรมทำให้สหกรณ์สามารถได้รับแนวทางใหม่ๆหรือแนวทางที่เหมาะสมเพื่อนำไปปรับใช้กับสหกรณ์ ประโยชน์ก็จะเกิดกับสหกรณ์”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ได้ประโยชน์จากการแนะนำด้านนี้เพราะ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยดูแลสหกรณ์ในการจัดระบบงานส่วนไหนไม่มีก็จะช่วยดูแลให้คำแนะนำ กำหนดแนวทาง เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับสหกรณ์นำไปปฏิบัติหรือปรับใช้ในสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การช่วยเหลือด้านนี้สหกรณ์จะได้รับคำแนะนำในการจัดการระบบภายในสหกรณ์ การทำงานต้องมีระบบเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการไปอย่างเป็นขั้นตอน ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะช่วยกันหาแนวทางที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์”

บางสหกรณ์ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาเพียงพอ ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปดูแลช่วยเหลือในด้านนี้ จนกระทั่งสหกรณ์มีบุคลากรที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R3 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์บางประเภท บุคลากรมีความรู้ไม่เข้าใจหลักการบริหาร ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็เข้าไปช่วยดูแลงานในการควบคุมดูแลภายในให้กับสหกรณ์เลย จนกว่าจะมีบุคลากรที่เหมาะสม เมื่อมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของตนเองแล้วก็จะให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ดูแลต่อ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะให้คำแนะนำปรึกษาแนวทางการทำงานกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ต่อไป”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายในให้กับสหกรณ์ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก ใน

สหกรณ์ที่สมาชิกมีความรู้ น้อย ไม่เข้าใจหลักการบริหาร การจัดการในด้านต่างๆ และบุคลากรไม่มีความพร้อมเพียงพอในการประกอบธุรกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำแนะนำ ดูแล และวางแผนขั้นตอนการทำงานให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและถูกต้องกับสหกรณ์ จนกว่าสหกรณ์จะมีบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานเองได้ ส่วนสหกรณ์ที่มีบุคลากรมีความพร้อมและมีความสามารถดีอยู่แล้ว ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำเมื่อสหกรณ์เกิดปัญหา และหาแนวทางเพื่อร่วมกันแก้ไข เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายใน มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 3.33 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์เนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์คอยเข้าไปให้คำแนะนำสหกรณ์ในด้านนี้ บางสหกรณ์เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งกับสหกรณ์มากเกินไป ซึ่งบางครั้งการดำเนินการภายในอาจมีผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่ไปเอื้อผลประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้จะทำให้บุคคลที่ได้รับประโยชน์ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งกับเรื่องภายในสหกรณ์มากเกินไป ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 ได้กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ที่มีผลประโยชน์มาก จะมีปัญหาเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำแนะนำก็จะไม่ค่อยตอบสนองเท่าไร”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S3 ได้กล่าวไว้ว่า

“การที่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังเพราะมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง พอเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแลจะทำให้คนที่ได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ไป และคิดว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปจับผิดสหกรณ์ทั้งที่จริงแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้คำแนะนำ คำปรึกษาเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับสหกรณ์”

อีกกรณีหนึ่ง คือ สหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไป จะไม่ให้ความสำคัญกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพราะเห็นว่าทางสหกรณ์สามารถคิดหรือทำเองได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 กล่าวไว้ว่า

“ส่วนที่ไม่เห็นด้วยจะเป็นสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมาก เพราะสหกรณ์คิดว่ามีความสามารถมากพอแล้วไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จึงไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับระบบงานต่างๆ ของสหกรณ์ แต่โดยรวมสหกรณ์ทั่วไปๆก็ยินดีที่จะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้คำแนะนำในด้านนี้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายใน เนื่องจากสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไปจะไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในด้านนี้ เพราะเห็นว่าสหกรณ์สามารถตัดสินใจดำเนินงานได้เองจึงไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาก้าวล่วงงานของสหกรณ์ และการมีผลประโยชน์ส่วนบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องจึงไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังคงต้องเข้าไปให้คำแนะนำ ดูแลให้สหกรณ์ดำเนินงานไปในทิศทางที่เหมาะสม และถูกต้องกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งการให้การช่วยเหลือในด้านนี้จะเป็นประโยชน์ที่สหกรณ์จะได้รับจากการปฏิบัติงาน เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงาน การบริหารงานบุคคลและการควบคุมภายใน จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

3. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 64.45 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์ การที่จะรับสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ใหม่นั้นจะต้องมีการอบรมเกี่ยวกับกิจการ หน้าที่ ขั้นตอนการทำงาน แนวทางการดำเนินงานให้กับสมาชิกใหม่ ดังที่ พรพรม พรหมเทศ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า แม้ว่ากิจกรรมต่างๆจะออกแบบกระบวนการสรรหาและคัดเลือกเพื่อให้ได้พนักงานที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถตามที่กิจการต้องการแล้วก็

ตาม แต่ยังคงต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้วิธีการทำงานที่มีลักษณะเฉพาะ การฝึกอบรมทำได้หลายวิธี เช่น การฝึกอบรมระหว่างการทำงานเป็นวิธีที่ให้พนักงานเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง ส่วนการฝึกอบรมในห้องเรียนเป็นวิธีสอนพนักงานด้วยการบรรยาย การประชุม

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการค้าเนินกิจการ สหกรณ์สหกรณ์มีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมช่วยทำการอบรมระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ให้กับสมาชิกและอบรมขั้นตอนการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ใหม่ซึ่งการอบรมระเบียบข้อบังคับเป็นหน้าที่ของสหกรณ์ที่จะต้องอบรมขั้นตอนการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือสมาชิกใหม่เอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำเมื่อมีข้อสงสัยในระเบียบข้อบังคับ หรือหากสหกรณ์ต้องการแก้ไขระเบียบต่างๆเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะให้คำแนะนำกับสหกรณ์เพื่อไม่ให้ขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 กล่าวไว้ว่า

“ไม่ได้ทำการอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ เพราะเป็นหน้าที่ของสหกรณ์เอง แต่ถ้ามีระเบียบที่สหกรณ์ไม่เข้าใจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะแนะนำให้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R1 กล่าวไว้ว่า

“ไม่ใช่การทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ แต่ถ้าสหกรณ์มีข้อสงสัยตรงไหนสามารถสอบถามกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“การอบรมเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์หรือสมาชิกใหม่ เป็นหน้าที่ของสหกรณ์เอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีแต่จัดอบรมในด้านอื่น เช่น วิธีการขาย ซึ่งจะจัดกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดให้ตัวแทนของสหกรณ์มาอบรม แล้วสหกรณ์ก็จะไปประชาสัมพันธ์ต่อกับสมาชิกเอง”

เมื่อมีการจัดอบรมในการดำเนินธุรกิจต่างๆจะมีการเรียกให้สหกรณ์เข้ามารับฟังข้อมูลวิธีการใหม่ เพื่อนำไปปรับใช้กับสหกรณ์ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N1 กล่าวไว้ว่า

“ไม่ได้เข้าไปอบรมเจ้าหน้าที่สหกรณ์เรื่องระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ มีแต่จัดอบรม โดยให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มาเข้าร่วมเพื่อให้ความรู้ แนวทางด้านต่างๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในสหกรณ์”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยให้การอบรมระเบียบข้อบังคับขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการค้ากิจการสหกรณ์ซึ่งเป็นความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากการอบรมขั้นตอนการทำงานภายในของสหกรณ์นั้นทางสหกรณ์จะต้องทำการอบรมกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือสมาชิกใหม่เอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับหรือการแก้ไขระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้แก่สหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทในการอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการช่วยให้การอบรมระเบียบข้อบังคับขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการค้ากิจการสหกรณ์มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 12.22 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์เนื่องจากสหกรณ์เข้าใจว่าการอบรมให้กับสมาชิกและเจ้าหน้าที่ใหม่ของสหกรณ์นั้นเป็นหน้าที่ของสหกรณ์เอง ถึงไม่ได้คาดหวังการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในด้านนี้ แต่ก็มีข้อสงสัยในระเบียบของสหกรณ์ส่วนใดทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะอธิบายให้คำแนะนำให้กับสหกรณ์ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“ที่ไม่ได้คาดหวังเพราะสหกรณ์เข้าใจว่าการอบรมนั้นจะต้องเป็นส่วนที่สหกรณ์ต้องจัดการอบรมให้แก่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ใหม่เอง ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S4 กล่าวไว้ว่า

“ที่ไม่คาดหวังก็ถูกแล้วเพราะไม่ใช่หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ถ้ามีข้อสงสัยเฉพาะส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะให้คำแนะนำ”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยในการอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินงานของสหกรณ์สหกรณ์เข้าใจว่าการอบรมระเบียบข้อบังคับ รวมถึงขั้นตอนการดำเนินงานในด้านต่างๆของสหกรณ์ เป็นหน้าที่ของสหกรณ์ที่ต้องทำการอบรมเอง แต่หากมีข้อสงสัยหรือต้องการแก้ไขระเบียบข้อบังคับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะสามารถให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ได้ เพราะฉะนั้นบทบาทในด้านการอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ จึงเป็นบทบาทที่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ

4. เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 77.78 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การสรรหาความร่วมมือนั้นต้องมีการวิเคราะห์ว่าการร่วมมือใดจะช่วยให้งานประสบผลสำเร็จ อีกทั้งการประสานงานหรือความร่วมมือจะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ดังที่ ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2550) ได้กล่าวว่า การประสานงานเริ่มตั้งแต่มีการวางแผนการดำเนินงานสำหรับหน่วยย่อย แผนงานแต่ละหน่วยจะต้องประกอบไปด้วยแผนการปฏิบัติงานและแผนงบประมาณ โดยการประสานงานกันจะพิจารณาความเหมาะสม

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการช่วยเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อสหกรณ์ต้องการได้รับความร่วมมือในด้านต่างๆเช่นความรู้ ความช่วยเหลือด้านการเกษตร การตรวจสอบบัญชี และอื่นๆ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นผู้ประสานงานให้แก่สหกรณ์ โดยดูจากความต้องการของสหกรณ์ว่าต้องการอะไร และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยพิจารณาและแนะนำให้กับสหกรณ์ว่าควรได้รับการความร่วมมือจากหน่วยงานใด การทำงานในด้านนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เนื่องจาก การประสาน

ความร่วมมือต้องมีหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสหกรณ์จะได้รับการอำนวยความสะดวก ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งที่ K4 ได้กล่าวไว้ว่า

“การช่วยเหลือสหกรณ์ด้านนี้จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ การขอความร่วมมือนั้นต้องพิจารณาความเหมาะสมว่าตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ การร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ใช่จะเดินเข้าไปขอความร่วมมือเฉยๆ ต้องมีเอกสารยื่นให้กับหน่วยงานพิจารณา ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยให้คำแนะนำและดูแลในด้านนี้ให้กับสหกรณ์ด้วย”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ N4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ต้องมีการทำงานร่วมกับกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เพราะต้องทำงานร่วมกัน กรมตรวจสอบบัญชีมีหน้าที่ตรวจสอบสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ส่งเสริมแนะนำให้สหกรณ์ว่าต้องทำอะไร แล้วแต่จะไปส่งเสริมให้กับสหกรณ์แบบไหน เช่น สหกรณ์โคนมก็ต้องไปส่งเสริมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนใหญ่จะร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมปศุสัตว์ ดังนั้นการดูแลด้านนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครั้งที่ R3 กล่าวไว้ว่า

“ต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น สหกรณ์เดินรถก็ต้องร่วมกับกรมขนส่งจังหวัด ส่วนใหญ่สหกรณ์จะประสานงานเองเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะให้คำแนะนำ มีบางส่วนที่ต้องใช้การติดต่อพิเศษจำเป็นต้องใช้เอกสารทางราชการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะดำเนินการให้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และเป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้มีความชำนาญในทุกๆด้าน เมื่อสหกรณ์ต้องการความรู้คำแนะนำ ในด้านธุรกิจเฉพาะด้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่จะต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงต้องสรรหาบุคลากรหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญมาให้

ความรู้และคำแนะนำแก่สหกรณ์ เพื่อให้ความต้องการของสหกรณ์ได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้อง รวมไปถึงสหกรณ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้มาตรฐานของหน่วยงานอื่นมาเป็นการรับรองด้านคุณภาพและการบริการ เช่น การให้ความสะดวกในการเดินรถจากกรมขนส่ง หรือการรับรองคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานสาธารณสุข เป็นต้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะติดต่อประสานงานให้กับสหกรณ์ เห็นได้ว่าการทำงานในด้านนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการวิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่องจึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

5. การจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

จากการสำรวจสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 57.78 คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จต้องประกอบไปด้วยส่วนสำคัญในการดำเนินงาน เช่น คุณภาพ บริการ การส่งมอบสินค้าตรงเวลา ราคาสินค้า เทคโนโลยี การออกแบบ ดังที่ ырรอง ธรรมชัชวารี (2548) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะขององค์กรแห่งความสำเร็จ จะประกอบไปด้วยส่วนเด่นๆ ดังนี้ คุณภาพของสินค้าหรือบริการ บริการที่สร้างความประทับใจ การส่งมอบสินค้าที่ตรงเวลา ราคาสินค้าที่เหมาะสม เทคโนโลยี การออกแบบที่ตรงใจลูกค้า คุณลักษณะเด่นข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างที่เราได้พบเห็นได้จากสินค้าหรือบริการที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้

จากการที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะช่วยประสานงานให้กับสหกรณ์เพราะการจะเข้าไปดูงานในบางครั้งต้องมีเอกสารและข้อกำหนดต่างๆ ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้การช่วยส่งเสริมจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ ไม่ใช่แค่เพียงประสานงานให้กับสหกรณ์เท่านั้น ยังจะช่วยดูถึงจุดประสงค์ในการจัดทัศนศึกษาและแนะนำสหกรณ์ที่เหมาะสมที่จะเข้าศึกษาดูงานที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการดูงานศึกษาอย่างเต็มที่ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ R4 กล่าวไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะช่วยดูว่าจุดประสงค์ที่จะจัดไปทัศนศึกษาคืออะไร ตอบสนองความต้องการของสหกรณ์หรือไม่ แล้วควรจะไปดูงานที่ใด สหกรณ์จะได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือด้านนี้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K3 กล่าวไว้ว่า

“มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยเหลือด้านนี้จะเป็นประโยชน์ ถ้าสหกรณ์ไม่ได้รับคำแนะนำก็จะไปทัศนศึกษาโดยไม่รู้ว่สหกรณ์ที่จะไปคู่นั้นเหมาะสมตรงกับจุดประสงค์ของสหกรณ์หรือไม่ แล้วสหกรณ์ที่ตรงกับจุดประสงค์มีที่ใดที่เด่นๆบ้าง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเข้าไปให้การช่วยเหลือทำให้สหกรณ์มีข้อมูลที่จะไปคูงาน”

เช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ S1 กล่าวไว้ว่า

“ดูแลให้กับสหกรณ์เพื่อให้การไปคูงานนั้นสหกรณ์ได้รับประโยชน์มากที่สุด การศึกษาคูงานต้องมีเอกสารทำเรื่องต่างๆ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็จะคอยแนะนำให้กับสหกรณ์”

นอกจากนั้นทางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดได้มีการจัดงบประมาณไว้ส่วนหนึ่งเพื่อการศึกษาคูงานให้แก่สหกรณ์ แต่มีข้อจำกัดคือจะไปได้ไม่ครบทุกสหกรณ์ เพราะมีงบประมาณไม่เพียงพอ จึงให้ตัวแทนของสหกรณ์ไปทัศนศึกษาคูงานหรือในบางครั้งสหกรณ์ต้องเสียค่าใช้จ่ายบางส่วนเอง ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ N2 กล่าวไว้ว่า

“มีงบประมาณให้บางส่วน แต่ถ้าเยอะมากทางสหกรณ์ต้องออกงบประมาณช่วยเหลือ ถ้าไปคูงานที่หน่วยงานรัฐจะไม่ค่อยเสียค่าใช้จ่าย”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังที่ K1 กล่าวไว้ว่า

“สิ้นปีเมื่อมีงบประมาณเหลือจ่าย ท่านสหกรณ์จังหวัดจะเขียนโครงการเพื่อพาสหกรณ์ไปคูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัดหรือภายในจังหวัด โดยข้อจำกัดคือไปไม่ได้ทั้งหมด เพราะงบประมาณไม่เพียงพอที่จะพาไปได้ทุกคน บางครั้งทางสหกรณ์ต้องสมทบเงินเพิ่มเพื่อช่วยค่าที่พักค่าอาหาร”

เห็นได้ว่า สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจให้กับสหกรณ์ซึ่งเป็นการคาดหวังที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีงบประมาณเพื่อให้ใช้ในด้านต่างๆซึ่งรวมไปถึงงบประมาณด้านการศึกษาดูงาน ซึ่งบางสหกรณ์มีการจัดสรรเงินทุนในส่วนของการจัดทัศนศึกษาดูงานอยู่แล้ว โดยทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำว่าสหกรณ์ต้องการความรู้ด้านไหน เหมาะสมที่จะไปดูงานของสหกรณ์แห่งใด อีกทั้งยังเป็นผู้ประสานงานให้กับสหกรณ์ในการติดต่อเยี่ยมชมผลงานของสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจจึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

แต่อย่างไรก็ตาม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจให้กับสหกรณ์ มีสหกรณ์ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 3.33 ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้สังเกตเห็นประโยชน์จากการไปดูงานในสถานที่อื่น บางครั้งสหกรณ์ต้องออกเงินสมทบในการไปทัศนศึกษาดูงาน ซึ่งไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร รวมทั้งการดูงานบางครั้งใช้เวลาหลายวัน จึงทำให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่มีภาระหน้าที่ในสหกรณ์ไม่สามารถเข้าร่วมทัศนศึกษาได้ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังที่ K4 กล่าวไว้ว่า

“สหกรณ์ขนาดเล็กจะมีปัญหาถ้าต้องสมทบทุนในการไปดูงาน และบางครั้งไปหลายวันสหกรณ์ก็ไม่สามารถทิ้งภารกิจงานที่ทำอยู่ได้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังที่ S2 ได้กล่าวไว้ว่า

“ต้องขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของสหกรณ์ บางครั้งจัดขึ้นก็มักจะไปท่องเที่ยวมากกว่าไปดูงานจริง พอเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดูแลก็จะไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปยุ่ง”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สหกรณ์ไม่ได้คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ช่วยเหลือในการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากการไปทัศนศึกษาดูงานบางครั้งต้องใช้ระยะเวลาหลายวัน เจ้าหน้าที่สหกรณ์บางคน

มีภาระหน้าที่ที่ต้องทำ และสมาชิกภายในสหกรณ์ไม่เห็นประโยชน์ในการไปทัศนศึกษา อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่จะส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการส่งเสริม ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ ให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งการจัดทัศนศึกษา เยี่ยมชมผลงานกับสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นจะส่งผลให้สหกรณ์มีต้นแบบในการดำเนินธุรกิจที่ถูกต้อง เพื่อความสำเร็จของสหกรณ์ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี (2547) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่จะส่งเสริมสหกรณ์ ควรส่งเสริมในลักษณะของการให้คำแนะนำและมีตัวอย่างกรณีศึกษา รวมไปถึงแนะนำวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องให้กับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มีข้อมูลช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานของสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทด้านการจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่สหกรณ์ไม่ได้คาดหวัง

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากความคาดหวังของสหกรณ์ กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ทำให้ได้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้กับสหกรณ์ สหกรณ์จะปฏิบัติตามหรือไม่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของสหกรณ์เอง

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ โดยได้รับการแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ (อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์) เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีการทุจริตหรือมีการดำเนินงานที่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือไม่

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากความคาดหวังของสหกรณ์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถจำแนกบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 สหกรณ์คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ

ประเภทที่ 2 สหกรณ์ไม่คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ

ประเภทที่ 3 สหกรณ์คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ

โดยบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทั้ง 3 ประเภท สามารถสรุปออกเป็นความคาดหวังของสหกรณ์ในด้านต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทที่ 1 สหกรณ์คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ

ประเภทที่ 1 เป็นส่วนที่สอดคล้องกันทั้งในฝ่ายสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ คำแนะนำ ร่วมมือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมและถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ อีกทั้งยังมีการร่วมมือกับหน่วยงานและนำโครงการต่างๆ มาเสนอให้กับสหกรณ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ หรือเป็นการเอื้อประโยชน์ในการทำธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการส่งเสริมให้กับสหกรณ์ ทั้งในด้านการจัดตั้งสหกรณ์ การให้ความรู้ เผยแพร่ งานประชาสัมพันธ์ การตรวจสอบกิจการ การร่วมมือกับสหกรณ์ในการแก้ปัญหาและการให้ความช่วยเหลือในด้านการติดต่อประสานงาน เห็นได้ว่าล้วนเป็นข้อปฏิบัติที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ และเป็นการผลักดันให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อสมาชิกและสหกรณ์ ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นั่นคือ การที่สหกรณ์มีแนวทางในการบริหารงานและสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการที่สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น บทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในประเภทที่ 1 ประกอบด้วย

บทบาทด้านการให้ความรู้และงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป
2. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงานและกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น

บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์

1. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์
2. การให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำการดำเนินธุรกิจ

1. การศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง
2. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์
3. เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์
4. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์
5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์
6. ส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน

1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการจัดการการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์
3. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ใน โครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์
4. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
5. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน
6. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

1. ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์
3. เข้าร่วมประชุม และร่วมพิจารณาการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์
4. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
5. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

1. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของภาครัฐ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก
2. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ โครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน
3. เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

ประเภทที่ 2 สหกรณ์ไม่คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ

เป็นส่วนที่สหกรณ์ไม่คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ โดยเฉพาะสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นไปเนื่องจากสหกรณ์ขนาดใหญ่ขึ้นไปไม่เห็นความสำคัญและมุ่งเน้นไปยังเรื่องของธุรกิจ สหกรณ์เห็นว่าหน้าที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำปรึกษา แนะนำ จะทำให้สหกรณ์ไม่มีความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะนำพระราชบัญญัติสหกรณ์ไปเป็นเกณฑ์ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์ และสหกรณ์ยังเห็นว่าสามารถตัดสินใจและดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง เพราะสหกรณ์มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ รวมไปถึงบุคลากรในสหกรณ์เองที่ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทราบว่าสหกรณ์ดำเนินงานไปในแนวทางใด เพื่อเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวบุคคลเอง อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการส่งเสริม ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ อีกทั้งบทบาทเหล่านี้ยังเป็นบทบาทที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติเพื่อเป็นการดูแล ตรวจสอบให้สหกรณ์ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์และไม่เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเน้นผลประโยชน์ให้กับสมาชิกของสหกรณ์

โดยบทบาทส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในประเภทที่ 1 เนื่องจากเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งมีสหกรณ์ส่วนหนึ่งที่ไม่คาดหวังกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จึงสามารถจำแนกออกมาจัดอยู่ในบทบาทที่สหกรณ์ไม่คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ ประกอบด้วย

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำการดำเนินธุรกิจ

1. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์
2. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ ควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน

1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์
3. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์
4. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
5. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน

6. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

1. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์
2. เข้าร่วมประชุม และร่วมพิจารณาการดำเนินงานกิจการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์
3. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
4. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาลุप्तรรคในการดำเนินงาน

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

1. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก
2. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน
3. การจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

ประเภทที่ 3 สหกรณ์คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ

ประเภทที่ 3 เป็นส่วนที่สหกรณ์คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจาก บทบาทเหล่านี้ไม่ได้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์โดยตรง สหกรณ์สามารถตัดสินใจดำเนินงานได้ด้วยตนเอง และอำนาจในการตัดสินใจบางประการขึ้นอยู่กับนายทะเบียน

สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือ ประสานงาน และให้คำแนะนำแก่สหกรณ์เท่านั้น ประกอบด้วย

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

1. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด
2. ส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา
3. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

1. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่ได้ การที่สหกรณ์มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือนั้นเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์อย่างมาก เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีส่วนช่วยในการแนะนำ ดูแล ให้คำปรึกษา ทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์ในทุกด้านเกิดความสะดวก เหมาะสมและถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยังให้การติดตามการดำเนินงานและร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาให้กับสหกรณ์ จัดหาวิทยากรเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ สรรหาความร่วมมือและประสานงานในด้านต่างๆ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับประโยชน์ในการนำไปพัฒนาสหกรณ์ รวมถึงการส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้น จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้สามารถตอบได้ว่าบทบาทที่เหมาะสม และบทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ มีดังนี้

บทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่

บทบาทด้านการให้ความรู้และงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่บุคลากรสหกรณ์และประชาชนทั่วไป
2. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น

บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์

1. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์
2. การให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำการดำเนินธุรกิจ

1. การศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง
2. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ปริมาณการผลิต และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์
3. เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์
4. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์

5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์
6. ส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ ควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน

1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์
3. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์
4. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
5. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน
6. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน

1. ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์

3. เข้าร่วมประชุมและร่วมพิจารณาการดำเนินงานโครงการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์
4. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
5. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

1. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก
2. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน
3. เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทัศนศึกษาหรือเยี่ยมชมผลงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

บทบาทที่สหกรณ์คาดหวังแต่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่

1. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด
2. ส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชาบังคับในสถานศึกษา
3. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ
4. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ กรณีศึกษา: เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 โดยทำการวิจัยด้วยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มสหกรณ์ตัวอย่าง จำนวน 90 ราย เพื่อสำรวจความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 16 ราย เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ บทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ บทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำและควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำและควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน และ บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ผลการศึกษาที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 เพื่อศึกษาความคาดหวังของสหกรณ์ในฐานะที่เป็นผู้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

บทบาทด้านการให้ความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 83.89 และแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 16.11

บทบาทด้านการให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 79.44 และแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 20.56

บทบาทด้านการส่งเสริมและแนะนำการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 73.08 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลางร้อยละ 25.19 และแสดงความไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.73

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารการเงิน สหกรณ์ คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ร้อยละ 69.45 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลาง ร้อยละ 26.85 และแสดงความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.7

บทบาทด้านการส่งเสริม แนะนำ และควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ร้อยละ 68.63 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลาง ร้อยละ 20 และแสดงความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.37

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ สหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ ร้อยละ 60.89 รองลงไปแสดงความเห็นปานกลาง ร้อยละ 30.89 และแสดงความไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.22

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 เพื่อศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้กับสหกรณ์ สหกรณ์จะปฏิบัติตามหรือไม่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของสหกรณ์เอง

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ โดยได้รับการแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ (อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์) เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีการทุจริตหรือมีการดำเนินงานที่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือไม่

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ คำแนะนำ ร่วมมือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้กับสหกรณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมและถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ อีกทั้งยังมีการร่วมมือกับหน่วยงานและ โครงการต่างๆมาเสนอให้กับสหกรณ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือเป็นการเอื้อประโยชน์ในการทำธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการส่งเสริมให้กับสหกรณ์ ทั้งในด้านการจัดตั้งสหกรณ์ การให้ความรู้ เผยแพร่ งานประชาสัมพันธ์ การตรวจสอบกิจการ การร่วมมือกับสหกรณ์ในการแก้ปัญหาและการให้ความช่วยเหลือในด้านการติดต่อประสานงาน

วัตถุประสงค์ ข้อ 3 เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสหกรณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ความคาดหวังของสหกรณ์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถจำแนกบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 สหกรณ์คาดหวังและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ เป็นส่วนที่สอดคล้องกันทั้งในฝ่ายสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจาก เป็นบทบาทที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ และเป็นการผลักดันให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อสมาชิกและสหกรณ์ ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์นั้นคือการที่สหกรณ์มีแนวทางในการบริหารงานและสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการที่สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเภทที่ 2 สหกรณ์ไม่คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติ โดยบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในประเภทที่ 1 เนื่องจากเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งมีสหกรณ์ส่วนหนึ่งที่ไม่คาดหวังกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินงานสูง เนื่องจาก สหกรณ์ไม่เห็นความสำคัญและมุ่งเน้นไปยังเรื่องของธุรกิจ สหกรณ์เห็นว่าหน้าที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปให้คำปรึกษา แนะนำ จะทำให้สหกรณ์ไม่มีความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ และสหกรณ์ยังเห็นว่าสามารถตัดสินใจและดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง เพราะสหกรณ์มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ รวมไปถึงบุคลากรในสหกรณ์เองที่ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทราบว่าสหกรณ์ดำเนินงานไปในแนวทางใด เพื่อเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการส่งเสริม ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ อีกทั้งบทบาทเหล่านี้ยังเป็นบทบาทที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติเพื่อเป็นการดูแล ตรวจสอบให้สหกรณ์ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ และไม่เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเน้นผลประโยชน์ให้กับสมาชิกของสหกรณ์

ประเภทที่ 3 สหกรณ์คาดหวังแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจาก บทบาทเหล่านี้ไม่ได้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์โดยตรง สหกรณ์สามารถตัดสินใจดำเนินงานได้ด้วยตนเอง และอำนาจในการตัดสินใจบางประการขึ้นอยู่กับนายทะเบียนสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือ ประสานงาน และให้คำแนะนำแก่สหกรณ์เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาบทบาทเรื่องการเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการและสถาบันการเงิน และบทบาทในการเข้าร่วมประชุม และร่วมพิจารณาการดำเนินงานกิจการเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ พบว่า สาเหตุที่สหกรณ์ไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากสหกรณ์เกิดความเข้าใจผิดในพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์บางรายในการเข้าไปปฏิบัติงานว่าคล้ายกับเป็นการเข้าไปเพื่อจับผิด ทั้งยังเห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เช่น เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีการเข้าร่วมประชุมกับสหกรณ์แต่กลับไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมสหกรณ์เท่าที่ควร ด้วยเหตุดังกล่าวกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการปลูกฝังทักษะให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการร่วมงานกับบุคลากรสหกรณ์ และกำหนดวิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง อันจะส่งผลให้สหกรณ์เกิดความไว้วางใจ ยอมรับ และให้ความร่วมมือกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย นุกุลกิจ (2547) ที่กล่าวว่า กองกรเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ดูแลในเรื่องของอัตราค่าจ้างและบทบาทหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรดำเนินการกำหนดกรอบภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ (Job Description) เป็นรายตำแหน่งของแต่ละกลุ่ม/ฝ่าย ให้เกิดความชัดเจน

2. จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมให้สหกรณ์เป็นอิสระจากระบบราชการ แต่ในความจริงแล้วสหกรณ์เป็นนิติบุคคลที่สามารถดำเนินธุรกิจและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรของสหกรณ์เข้าใจว่าสหกรณ์เป็นองค์กรที่บุคคลจำนวนหนึ่งร่วมกันตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจในทางกฎหมาย เพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อสมาชิกและสหกรณ์มีความเข้าใจในส่วนนี้จะทำให้สหกรณ์เกิดการยอมรับในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เข้าใจว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นไปเพื่อแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริมให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ไม่ใช่เป็นการปฏิบัติเพื่อควบคุม กำกับ หรือบังคับอีกต่อไป

3. บทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ 5 อันดับแรก ได้แก่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์, การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์, การให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตาม

กฎหมาย ขอบบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ, การส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และบทบาทการเป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์ ดังนั้นกรมส่งเสริมสหกรณ์จึงสมควรทบทวนบทบาทที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันที่มีความเหมาะสมน้อย เพื่อให้เกิดการพัฒนาสหกรณ์ อย่างไรก็ตามแม้ว่าบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีความเหมาะสมตามความคาดหวังของสหกรณ์ แต่สหกรณ์ยังมีปัญหาเรื่องความเข้มแข็งในด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารธุรกิจ และปัญหาเรื่องข้อบกพร่อง ถึงเวลาหรือยังที่กรมส่งเสริมสหกรณ์จะทบทวนหรือทำวิจัยองค์รวม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการส่งเสริมสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งต่อไป

สหกรณ์นอกภาคการเกษตร

1. จากการศึกษาบทบาทเรื่องการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า สาเหตุที่สหกรณ์ไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจาก สหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินงานมากเห็นว่าบุคลากรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีความรู้และประสบการณ์ในระดับที่ไม่เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของสหกรณ์ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีการจำแนกระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อาวุโสหรือผู้มีประสบการณ์ เพื่อเข้าไปปฏิบัติงานกับสหกรณ์ขนาดใหญ่ขึ้นไป ซึ่งจะทำให้ความเชื่อถือและการยอมรับเกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และระดับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทั่วไป เพื่อเข้าไปให้คำแนะนำส่งเสริมให้แก่สหกรณ์ขนาดกลางถึงขนาดเล็ก

2. จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์ที่ไม่คาดหวังกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นสหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินงานสูง หรือมีการจัดจ้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ สหกรณ์จึงเห็นว่าสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง ทำให้ไม่จำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีมาตรฐานในการประเมินได้ว่าสหกรณ์ในลักษณะใดที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถลดบทบาทในการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด และลดบทบาทมาอยู่ในระดับใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตน โดยให้ความสำคัญกับสหกรณ์ที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี (2547) ที่กล่าวว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และกำหนดวิธีการดูแลสหกรณ์ว่าแต่ละสหกรณ์ควรมีการลด

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มาอยู่ในระดับใด เพื่อให้สหกรณ์มีเวลาในการพัฒนาให้สามารถพึ่งตนเองได้

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของเขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และสหกรณ์ภายในพื้นที่ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการอธิบายถึงบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในภาคกลาง ไม่ครอบคลุมถึงทั่วประเทศ การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรขยายขอบเขตออกไปในเขตตรวจราชการอื่นหรือในระดับภาค เพื่อให้ทราบถึงบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรจะเป็นในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ และนำมาเปรียบเทียบกับการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อขยายขอบเขตของบทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่มีต่อสหกรณ์ต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2534. การวิเคราะห์ข้อมูลสหกรณ์ภาคเกษตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2553 ก. ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างกรมส่งเสริมสหกรณ์ (online). www.cpd.go.th/cpd/cpdinter/cpd_duty.html, 27 สิงหาคม 2553.

กองการเจ้าหน้าที่. 2550. หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด (online). www.webhost.cpd.go.th/personnel/structure.html, 23 ตุลาคม 2553.

กฤษณี มหาวิทยาลัย. 2531. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วัฒนาพานิช.

จิตติพร ไชยมัน. 2526. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของสหกรณ์ การเกษตรวารินชำราบ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จันทนา สาขากร, นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร. 2551. การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.

จันทรา สวัสดิผล. 2540. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของทหารในการพัฒนา: กรณีศึกษาโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉัตรสุมน พฤทธิบุญ. 2553. หลักการวิจัยทางสังคม. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

ชลิต ทองปลิว. 2525. รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเนื่องการจัดการและการมีส่วนร่วมของสถาบันเกษตรกรในการพัฒนาชนบทไทย. สถาบันไทยคดีศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- โชคชัย สุทธาเวส. 2544. สหกรณ์ไทย: การปฏิรูปและทิศทางในยุคใหม่. กรุงเทพฯ: กิตติศิลป์
การพิมพ์.
- ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ. 2538. บทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์: กรณีศึกษา
สหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เต็มดวง เจริญสุข. 2532. การศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมการพยาบาลตามความคาดหวังกับความ
เป็นจริงของผู้คลอดและพยาบาล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. 2521. ปัญหาความล้มเหลวของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย. วารสาร
ธรรมศาสตร์ (กรกฎาคม-กันยายน).
- ชนพร คล้ายกัน. 2541. บทบาทคณะกรรมการพัฒนาสตรีต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
ชุมชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขตที่ 1.
- ชนพร เอกเผ่าพันธุ์. 2550. การวางแผนและควบคุมโดยงบประมาณ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธาดา ศิริรัฐนิคม. 2523. การพัฒนาขบวนการสหกรณ์. หนังสือพิมพ์สหกรณ์ (กรกฎาคม-
กันยายน).
- นิตยา จิตรักษ์ธรรม. 2550. การโฆษณาและส่งเสริมการขาย. กรุงเทพฯ: หจก. การพิมพ์.
- ประเทือง สูงสุวรรณ. 2534. การศึกษา การรับรู้และความคาดหวังของครูต่อสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียน เอกชนในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประพันธ์ เสวตนันท์. 2541. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. 2551. การพัฒนาองค์กรเพื่อการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: พิมพ์ตะวัน.
 ปนัดดา คูประเสริฐ. 2544. ความคิดเห็นของบุคลากรในการเป็นโรงพยาบาลในกำกับของรัฐ
 กรณีศึกษา โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรพรม พรหมเทศ. 2548. ธุรกิจเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ท็อป.

พวงเงิน ชนะภูมิ. 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทที่เหมาะสมของสหกรณ์อำเภอ. กรุงเทพฯ:
 กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

พีรรัตน์ อังกูรรัต. 2535. การพัฒนาระบบส่งเสริมสหกรณ์ในประเทศไทย กรณีกรมส่งเสริม
 สหกรณ์. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

พันธุม ดิษยมณฑล. 2530. หลักเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง.

ไพรัช สุขสงญาติ. 2542. ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นต่อการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจ
 ชุมชนพึ่งตนเอง อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม,
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภูรี ศิริพฤกษ์. 2549. ความคิดเห็นของผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ ต่อบทบาทของเจ้าหน้าที่
 ส่งเสริมสหกรณ์: กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. ปริญญา
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ขรรขง ธรรมรัชชอารี. 2548. การวางแผนธุรกิจด้วยระบบงบประมาณแนวใหม่. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์สายธาร.

ราชกิจจานุเบกษา. 2545. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและ
 สหกรณ์ พ.ศ. 2545 เล่มที่ 269 ตอนที่ 103 ก (เล่มที่ 1) วันที่ 9 ตุลาคม 2545.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. 2535. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.

วราลักษณ์ อ้อยชัยศรี. 2547. บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ : ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และผู้นำสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิเชียร บุญประสิทธิ์. 2529. บทบาทการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชัยนาท. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วัลลภ ลำพวย. 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาและกระบวนการนำนโยบายส่งเสริมสหกรณ์ของไทยไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ศรีสมบูรณ์ แยมกมล. 2538. ความคิดเห็นของข้าราชการต่อศักยภาพในการบริหารของภาพตำบลภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศรีอรุณ เรसानนท์. 2537. การจัดการงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศุภชัย นาทะพันธ์. 2551. การควบคุมคุณภาพ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ศุภชัย นุกุลกิจ. 2547. การศึกษาวิธีปฏิบัติงานและสภาพปัญหา เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สมถวิล เที้ยวประดิษฐ์. 2542. บทบาทของคณะกรรมการในการจัดการร้านค้าชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณี จ.ราชบุรี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. 2522. **จิตวิทยาสังคม**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ชัยศิริการพิมพ์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2527. **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรพัฒนาพาณิชย์.
- สยมพร โยธาสมุทร. 2535. **การศึกษาและส่งเสริมสหกรณ์**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สะอาด แก้วเกต และคณะ. 2549. **การสหกรณ์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สายหยุด ใจสำราญ และ สุภาพร พิศาลบุตร. 2548. **การพัฒนาองค์การ**. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2519. **จิตวิทยาสังคม**. นครปฐม: สำนักพิมพ์ชัยศิริการพิมพ์.
- สุดใจ ทูลพาณิชย์กิจ. 2547. **หลักการพัฒนาเศรษฐกิจ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชิน ปลีหะจินดา. 2537. **ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานสหกรณ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- สุดารัตน์ เหล่าวิชา. 2548. **บทบาทของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในทัศนะของผู้นำสหกรณ์ในพื้นที่ตรวจราชการสหกรณ์ที่ 6 และ 7**. กรุงเทพฯ: เอกสารประกอบการขอประเมินบุคคลกรมส่งเสริมสหกรณ์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สุภางค์ จันทวานิช. 2546. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. 2541. **ครบเครื่องเรื่องวิทยาการ**. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.

สันติ กิระนันท์. 2547. การลงทุนในตราสารหนี้. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

สำนักมาตรฐานการศึกษา สถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. ชุดวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.

อ้อม ประนอม. 2540. วิทยาการสำหรับวิทยากร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.

อดุลย์ จาตุรงค์กุล. 2546. การบริหารการตลาด (ฉบับมาตรฐาน). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุทัย หิรัญโต. 2519. สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อัญชลี จันทลอย. 2548. ความคิดเห็นของข้าราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อาบ นกะจัด. 2546. กฎหมายสหกรณ์พร้อมการวิเคราะห์เชิงนิติศาสตร์และเชิงเศรษฐศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: โครงการบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Berry, P and L. Parasuraman. 1991. **Marketing Service: Competing trough time**. New York: The Free Press.

Clay, R. 1998. **Chamber English Dictionary**. London: Bunny Suffolk.

George, G (2000), '**Individual and Group Interviewing**', in Qualitative Researching with text, image and sound, ed. W B Martin & G George, SAGE Publications Ltd., UK.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

(สำหรับสหกรณ์ภาคการเกษตร)

เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ	☐	ชาย	☐	หญิง
2. อายุ	☐	ต่ำกว่า 31 ปี	☐	31 – 40 ปี
	☐	41 – 50 ปี	☐	51 – 60 ปี
	☐	มากกว่า 60 ปี		
3. ระดับการศึกษา	☐	ประถมศึกษา	☐	มัธยมศึกษา
	☐	ปวช./เทียบเท่า	☐	ปวส./เทียบเท่า
	☐	ปริญญาตรี	☐	สูงกว่าปริญญาตรี
4. สหกรณ์ของท่านเป็นสหกรณ์ประเภทใด	☐	สหกรณ์การเกษตร	☐	สหกรณ์ประมง
	☐	สหกรณ์นิคม		

ตอนที่ 2 บทบาทของของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์
คำชี้แจง กรุณาตอบตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่
 ตามบทบาทที่ท่านเห็นสมควรให้ปฏิบัติสำหรับด้านต่อไปนี้ในระดับใด
 โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์					
2. ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป					
3. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์					
4. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์					
5. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขปัญหามูลนิธิในการดำเนินงาน					
6. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก					
7. เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น					
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน					

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
9. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการจัดหาการลงทุน และการบริหารเงินทุน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
10. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทาง ราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการ ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์					
11. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสหกรณ์ที่ ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน					
12. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อ ประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์					
13. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์					
14. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการ ดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้า ในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นไป ตามที่กฎหมายกำหนด					
15. ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนากิจการของ สหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบ ควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์					
16. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้อง ดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด					
17. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถ วางแผน พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง					
18. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และ ร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์					

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
19. ศึกษา วิเคราะห์ แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนา ธุรกิจ และส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง					
20. เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรม ตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร					
21. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการ ทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และ สมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์					
22. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจ ระหว่างสหกรณ์ เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้า ระหว่างสหกรณ์					
23. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวม ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความต้องการ ของตลาดให้แก่สหกรณ์					
24. การจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงาน สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ					
25. เป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับ ผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์					
26. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์					
27 ส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และ สนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต อย่างต่อเนื่อง					
28. ส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชา บังคับในสถานศึกษา					
29. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจาก ระบบราชการ					

แบบสอบถาม

(สำหรับสหกรณ์นอกภาคการเกษตร)

เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ	☐	ชาย	☐	หญิง
2. อายุ	☐	ต่ำกว่า 31 ปี	☐	31 – 40 ปี
	☐	41 – 50 ปี	☐	51 – 60 ปี
	☐	มากกว่า 60 ปี		
3. ระดับการศึกษา	☐	ประถมศึกษา	☐	มัธยมศึกษา
	☐	ปวช./เทียบเท่า	☐	ปวส./เทียบเท่า
	☐	ปริญญาตรี	☐	สูงกว่าปริญญาตรี
4. สหกรณ์ของท่านเป็นสหกรณ์ประเภทใด	☐	สหกรณ์ออมทรัพย์	☐	สหกรณ์ร้านค้า
	☐	สหกรณ์บริการ	☐	สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ตอนที่ 2 บทบาทของของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์
คำชี้แจง กรุณาตอบตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่
 ตามบทบาทที่ท่านเห็นสมควรให้ปฏิบัติสำหรับด้านต่อไปนี้ในระดับใด
 โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน □

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์					
2. ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป					
3. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์					
4. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์					
5. ให้คำปรึกษา และประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไข ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน					
6. ให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของภาครัฐที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก					
7. เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น					
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน					

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
9. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการจัดหาการลงทุน และการบริหาร เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
10. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทาง ราชการ และสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการ ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์					
11. เป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสหกรณ์ที่ ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน					
12. เป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อ ประโยชน์ในการให้เงินกู้ในโครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์					
13. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์					
14. ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการ ดำเนินงานทางการเงิน และติดตาม ความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่ สหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด					
15. ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนากิจการของ สหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีระบบ ควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์					
16. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้อง ดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด					
17. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถ วางแผน พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง					
18. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และ ร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์					

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
19. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ และส่งเสริมการตลาด อย่างต่อเนื่อง					
20. เป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรม ตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็น ต้น					
21. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการ ทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์, สมาชิกใหม่ ในระหว่างการดำเนินกิจการ สหกรณ์					
22. ให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจ ระหว่างสหกรณ์ เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้า ระหว่างสหกรณ์					
23. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความ ต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์					
24. การจัดทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงาน สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่าง ในการดำเนินธุรกิจ					
25. ส่งเสริม ผลักดันให้วิชาสหกรณ์เป็นวิชา บังคับในสถานศึกษา					
26. ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเป็นอิสระจาก ระบบราชการ					

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตามกรอบภาระหน้าที่และตามการสำรวจความต้องการของสหกรณ์ที่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรจะเป็นในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสหกรณ์ต่อไป

ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมและเป็นความลับ ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเห็นแก่ประโยชน์ของการพัฒนางานสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นกับบทบาทการปฏิบัติงานในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในด้านเหล่านี้หรือไม่

1. การให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
2. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป
3. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น
4. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมพิจารณาการดำเนินกิจการของสหกรณ์
5. การเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ
6. การให้คำแนะนำ ส่งเสริมและพัฒนากิจการของสหกรณ์ให้ได้มาตรฐานหรือจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์
7. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง และความสามารถในการดำเนินการบริหารสหกรณ์

8. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์
9. ให้การอบรมระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกใหม่ ในระหว่างการดำเนินกิจการสหกรณ์
10. การให้คำปรึกษาและประสานความร่วมมือกับสหกรณ์วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน
11. การให้คำแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการของภาครัฐที่เป็น ประโยชน์แก่สมาชิก
12. การให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าใน การแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นที่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด
13. การปรับปรุงโครงสร้างระบบสหกรณ์ให้มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ โดยมีสถาบัน สหกรณ์เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและเป็นองค์กรอิสระ
14. การจัดให้มีการทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานกับสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็น ตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตามกรอบภาระหน้าที่และตามการสำรวจความต้องการของสหกรณ์ที่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรจะเป็นในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสหกรณ์ต่อไป

ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมและเป็นความลับ ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเห็นแก่ประโยชน์ของการพัฒนางานสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นกับบทบาทการปฏิบัติงานในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในด้านเหล่านี้หรือไม่

1. การให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
2. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น
4. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์
5. การเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ
6. การศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง

7. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์
8. การให้ความร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสหกรณ์ ความร่วมมือทางการเงินระหว่างสหกรณ์ เป็นต้น
9. การเป็นผู้ดำเนินการในการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและสหกรณ์
10. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการจัดทำตราผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์
11. การส่งเสริม แนะนำเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง
12. การปรับปรุงโครงสร้างระบบสหกรณ์ให้มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ โดยมีสถาบันสหกรณ์เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและเป็นองค์กรอิสระ
13. การจัดให้มีการทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานกับสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์
เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตามกรอบภาระหน้าที่และตามการสำรวจความต้องการของสหกรณ์ที่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรจะเป็นในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสหกรณ์ต่อไป

ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมและเป็นความลับ ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเห็นแก่ประโยชน์ของการพัฒนางานสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นกับบทบาทการปฏิบัติงานในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในด้านเหล่านี้หรือไม่

1. การให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
2. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น
4. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์
5. การเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ
6. ศึกษา วิเคราะห์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างการจ้ระบบงานการบริหารงานบุคคล และการควบคุมภายใน

7. การศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจัดการลงทุน และการบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
8. การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกู้เงินจากทางราชการและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
9. การเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากทางราชการ และสถาบันการเงิน
10. การให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบการดำเนินงานทางการเงิน และติดตามความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อบกพร่องแก่สหกรณ์ให้เป็นที่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด
11. การเป็นผู้จัดลำดับชั้นเครดิตของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการให้เงินกู้ใน โครงการของรัฐ และเงินกู้ระหว่างสหกรณ์
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สหกรณ์
13. การศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจและส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง
14. การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความต้องการของตลาดให้แก่สหกรณ์
15. การปรับปรุงโครงสร้างระบบสหกรณ์ให้มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ โดยมีสถาบันสหกรณ์เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและเป็นองค์กรอิสระ
16. การจัดให้มีการทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานกับสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ

แบบสัมภาษณ์สำหรับหน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์

เรื่อง ความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่เขตตรวจราชการสหกรณ์ที่ 4

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตามกรอบภาระหน้าที่และตามการสำรวจความต้องการของสหกรณ์ที่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ควรจะเป็นในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสหกรณ์ต่อไป

ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมและเป็นความลับ ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเห็นแก่ประโยชน์ของการพัฒนางานสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นกับบทบาทการปฏิบัติงานในการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในด้านเหล่านี้หรือไม่

1. การให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ในการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
2. การส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ผลงาน และกิจการของสหกรณ์แก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น
4. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมพิจารณาการดำเนินงานของสหกรณ์
5. การเป็นผู้ประสานงานแสวงหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ
6. เป็นตัวแทนของสหกรณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคลากรของสหกรณ์ที่กระทำผิด
7. การส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถวางแผน พัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

8. การปรับปรุงโครงสร้างระบบสหกรณ์ให้มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ โดยมีสถาบันสหกรณ์เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและเป็นองค์กรอิสระ
9. การจัดให้มีการทัศนศึกษา หรือเยี่ยมชมผลงานกับสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินธุรกิจ
10. การผลักดันวิชาการสหกรณ์ให้เป็นวิชาบังคับในสถาบันการศึกษา

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวหนึ่งฤทัย อินทราวรรณท์

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 11 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2528

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศาสนศึกษา)

มหาวิทยาลัยมหิดล

